

KOOSTÖÖ TABEL

SEIS 19.04.2022

Väike-Maarja valla üldplaneeringu kohta laekunud ettepanekud ja vallapoolne seisukoht ettepanekute kohta.

Sisukord

MINIMINISTEERIUMID	3
Rahandusministeerium	3
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	8
Siseministeerium	8
Maaeluministeerium	9
Kaitseministeerium.....	12
AMETID	14
Muinsuskaitseamet.....	14
Keskkonnaamet	28
Politsei- ja Piirivalveamet	56
Päästeamet	56
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.....	56
Transpordiamet	57
Maa-amet	67
Põllumajandusamet.....	83
Terviseamet	84
OMAVALITSUSED	85
Järva vallavalitsus.....	85
Tapa vallavolikogu	85
ETTEVÕTTED JA ERAISIKUD JMS.....	86
Adven Eesti AS	86
Eesti Raudtee AS	86
Riigimetsa Majandamise Keskus.....	90

Elering AS	95
OÜ Utilitas.....	95
EELK Simuna Siimona ja Juuda Kogudus	100
Ühispöördumine.....	101
Tarmo Vara OÜ, Artiston OÜ, T.Läll, Ü.Läll	107
Karo Mets OÜ, Eremka OÜ	111
Vao Agro Osaühing.....	111
OÜ Thorsen Grupp	112
Eraisik A.Kalson	113
Osaühing SF Pandivere	115
MTÜ Viru-Lemmu Metsaselts	116
Eraisik A.Streimann.....	117
TMV Green OÜ	118
PTP Mets tulundusühistu, Tarmo Vara OÜ.....	120
Artiston Kinnisvara OÜ.....	122
P.Järvamägi, Kivimurru talu	122
K.Järvamägi, Vanajõe.....	123
Järvamägi, Läll jt	123
Eraisik M. Püks	126
Eraisik K. Aun	126
Eraisik K. Einpalu	126

Nr	Osapool	Kirja kuupäev ja nr	Ettepanek <i>Ettepanekuid on vajadusel lühendatud.</i>	Omavalitsuse seisukoht
MINISTEERIUMID				
1	Rahandusministeerium	LÄHTESEISU KOHAD 27.02.2020 nr 14-11/571-3	Tutvunud esitatud üldplaneeringu lähteseisukohtadega ja KSH väljatöötamise kavatsusega ning lähtuvalt PlanS § 81 lõikest 2 märgime, et esitatud materjalid on asjakohased ja esitame: 1. Ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele 1.1. Erinevate keskuste arengu kavandamisel võtta lähtealuseks Lääne-Viru maakonnaplaneeringus toodud keskuste võrgustik, keskuste hierarhia ning teenustasemed. Asustuse arengut suunavate juhiste osas tuleb lähtuda maakonnaplaneeringus sätestatud põhimõtetest. 1.2. Teeme ettepaneku väärtuslike maastike teema käsitlemisel kaaluda lisaks maakonnaplaneeringuga määratud väärtuslike maastike piiride täpsustamisele ka kohaliku tasandi väärtuslike maastike määramist ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmist. Lääne-Viru maakonnaplaneeringu peatükis 4.1 „Väärtuslikud maastikud“ on märgitud, et teemaplaneeringuga oli varasemalt määratletud ka kohaliku tähtsusega väärtuslikud maastikud, kuid maakonnaplaneeringu koostamise käigus otsustati, et kohaliku tasandi väärtuslike maastike määramine on kohalike omavalitsuste pädevuses ning edaspidi määratakse need üldplaneeringutega. 1.3. Teeme ettepaneku rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamisel ning sellest tekkivate kitsenduste määramisel kaaluda lisaks maakonnaplaneeringust tuleneva rohevõrgustiku piiride täpsustamisele ka kohaliku tasandi	1.1 – 1.4 Arvestame esitatud ettepanekutega. 1.5 Arvestame esitatud ettepanekuga. Infokanalite loetelu täiendatud. 1.6 – 1.9 Arvestame esitatud ettepanekutega.

			rohevõrgustiku elementide (tuumalad ja koridorid) määramist. Lääne-Viru maakonnaplaneeringu peatükis 4.4 „Roheline võrgustik“ on märgitud, et teemaplaneeringuga oli varasemalt määratletud ka kohaliku tähtsusega rohekoridorid, kuid maakonnaplaneeringu koostamise käigus otsustati, et kohaliku tasandi koridoride määramine on kohalike omavalitsuste pädevuses. Üldplaneeringute koostamisel saab kohaliku tasandi rohekoridoride määramisel ja täpsustamisel aluseks võtta varasemalt koostatud teemaplaneeringu joonise (lisa 10), lähtudes käesolevas maakonnaplaneeringus määratletud kasutustingimustest. 1.4. Juhime tähelepanu, et lisaks põhimõtete ja tingimuste määramisele alternatiivsete energiaallikate rajamiseks soovib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kaaluda üldplaneeringu koostamisel võimalusi energia tootmiseks vajalike alade kavandamiseks ja teha sellekohast koostööd. Vastavad soovitused ja põhimõtted on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastanud kohalikele omavalitsustele kirjadega 07.01.2020 nr 17-7/2019/112 ja 13.03.2019 nr 17-7/2019/2142. 1.5. Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse punktis 8.1. „Infokanalid“ on loetletud peamised infokanalid, mille kaudu edaspidi üldplaneeringu ja KSH kohta infot levitatakse. Palume lisada loetellu ka maakonnalehe Virumaa Teataja või üleriigilise levikuga ajalehe, mille Väike-Maarja Vallavalitsus on määranud valla ametlike teadete avaldamise kohaks. 1.6. PlanS § 125 lõige 3 sätestab, et kohaliku omavalitsuse volikogu võib olulise avaliku huvi olemasolu korral alata detailplaneeringu koostamise alal või juhul, mida PlanS-is ei kirjeldata. Palume üldplaneeringu seletuskirjas kirjeldada põhimõtteid, mille alusel määratakse oluline avalik huvi, mida arvestades võib kohaliku omavalitsuse volikogu alata detailplaneeringu koostamise. 1.7. PlanS § 142 lõike 1 kohaselt võib detailplaneering põhjendatud vajaduse korral sisaldada kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduste muutmise ettepanekut.	
--	--	--	---	--

			Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmiseks loetakse muuhulgas üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbe ulatuslikku muutmist. Palume üldplaneeringu seletuskirjas kirjeldada põhimõtteid, mille alusel otsustatakse/kaalutakse, kas detailplaneeringu algatamise taotluses soovitud juhtotstarbe muudatused on nn ulatuslikud või mitte. 1.8. Üldplaneeringu eesmärk on kogu valla territooriumi või selle osa ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Palume elamumaa ja teiste juhtotstarvetega maaaladel lubatud kõrvalkasutuste korral seletuskirjas kirjeldada nende rakendamise põhimõtteid, et tagada omavalitsuse üldplaneeringu kui juhtimisinstrumendi rakendamine. 1.9. PlanS § 74 lõike 5 kohaselt on üldplaneering kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja detailplaneeringu koostamise ja detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel projekteerimistingimuste andmise alus. Palume pöörata tähelepanu projekteerimistingimuste andmise aluste määramise vajadusele detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel, sh ehitusmaht, hoonestuse kõrguspiirang ja haljastusnõuded. Palume määratleda võimalikult täpselt, kui ulatuslikku piirangute muutmist detailplaneeringu koostamisel ei loeta üldplaneeringu muutmiseks.	
			2. Palume arvestada 2.1. Väike-Maarja valla üldplaneeringu aluseks olev Lääne-Viru maakonnaplaneering 2030+ ja olemasolevad maakondlikud uuringud on kättesaadavad aadressil https://maakonnaplaneering.ee/laane-virumaaplaneering. 2.2. PlanS §-s 11 on sätestatud teabe piisavuse põhimõte, mille kohaselt planeerimisalase tegevuse korraldaja peab planeerimisel arvesse võtma asjakohaseid ruumilist arengut mõjutavaid strateegiaid, riskianalüüse, kehtivaid planeeringuid, arengukavasid ning teisi ruumilist arengut mõjutavaid dokumente ja muud asjakohast teavet. Põhjalikumalt on planeerimisseaduse peatükis 2 sätestatud	2.1 – 2.10 Arvestame esitatud ettepanekute ja dokumentidega üldplaneeringu koostamisel.

		olulistest põhimõtete rakendamisest kirjutatud juhendmaterjalis „Planeerimise põhimõtete rakendamine“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/static/sites/2/planeerimise-pohimotted_2016.pdf. Sellest tulenevalt palume arvestada volikogude poolt heaks kiidetud Lääne-Viru maakonna arengustrateegia 2030+ põhimõtetega. 2.3. Üldplaneeringu koostamiseks vajalikud materjalid on koondatud veebilehel www.planeerimine.ee alamteemana „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ https://planeerimine.ee/yldplaneering/. Samas on leitavad abistavad materjalid üldplaneeringu menetluse sisukaks läbiviimiseks https://planeerimine.ee/yldplaneering/yp-menetlus/. 2.4. Üldplaneeringu koostamisel palume kasutada nõustikku „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadusjajuhendid/ypnoustik/. Soovitame kasutada nõustikus toodud mõisteid. 2.5. Palume arvestada vajadusega kohandada üldplaneeringu lahenduse kaudu asustust, elukeskkonda ja taristut sobivaks kahanevale ja vananevale elanikkonnale. Üldplaneeringu koostamisel soovitame kasutada juhendmaterjali „Suunised kahanevate piirkondade säästlikuks ruumiliseks planeerimiseks“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/kahaneva-asustusega-piirkond/. 2.6. Maakonnaplaneeringus toodud rohelise võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel palume kasutada Keskkonnaagentuuri tellimusel valminud juhendmaterjali „Rohevõrgustiku juhendmaterjal“, mis on kättesaadav aadressil https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/projektid/elme/materjalid/rohevorgustikutoimivuseanaluus-ja-planeerimisjuhendi-koostamine. 2.7. Asulate olukorda väljaspool keskuslinnu kirjeldab „Eesti väikeasulate uuring“, mis teeb ettepanekud väikeasulate	
--	--	--	--

		elujõu hoidmiseks nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Uuring pakub asustusüksuste tasemel üleriigiliselt võrreldavaid alusandmeid, mis on vajalikud asustuse arengu täpsustamiseks linnade ja valdade üldplaneeringutes ning teistes arengudokumentides. Uuring on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/2019/03/eestivaikelasulate-uuring/. 2.8. Palume üldplaneeringu lahenduste väljatöötamisel arvestada Keskkonnaministri 29.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/276 kinnitatud „Teatavate õhusaasteainete heitkoguste vähendamise riikliku programmiga aastateks 2020–2030“, mis on kättesaadav aadressil https://www.envir.ee/et/eesmargidtegevused/valisohukaits-e/ohusaasteainetevahendamiseprogramm-ovp. 2.9. Palume üldplaneeringu vormistamisel ja ülesehitamisel juhinduda riigihalduse ministri 17.10.2019 määrusest nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“. Määruse § 7 lõikest 2 tulenevalt peab enne määruse jõustumist algatatud, kuid määruse jõustumise ajal veel kehtestamata üldplaneering selle kehtestamisel alates 2020. aasta 1. maist vastama määruse nõuetele. 2.10. Teave üldplaneeringute uuringute ja analüüside toetusmeetme taotlusvooru „Üldplaneeringu koostamiseks vajalikud uuringud ja analüüsid 2020“ kohta on leitav Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel aadressil https://www.rtk.ee/uldplaneeringu-koostamiseksvajalikud-uuringud-ja-analuusid-2020.	
		Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 8.2 „Koostöö tegijad ja kaasatavad“ on esitatud nimekiri, kellega tuleb üldplaneeringu koostamisel koostööd teha või keda tuleb planeeringu koostamisse kaasata. Palume loetellu „Asutused ja isikud, kes kaasatakse Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamisse“ lisada Kaitseliidu (riigikaitselised ehitised), MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu (maakondlik arendusorganisatsioon) ning Väike-Maarja	Arvestatud. Kaasatavate asutuste ja isikute nimekirja lisatud: - Kaitseliit - MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liit - Ragn-Sells AS

			vallas jäätmekäitlusega tegelev ettevõtte. Palume hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Lääne-Viru talitust kursis valla üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest. Teavitused saata e-posti aadressile info@fin.ee. Ühtlasi palume valla veebilehel kajastada üldplaneeringu koostamise protsessi kohta jooksvalt ajakohast teavet. Palume esitada Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõu (eskiislahendus) Rahandusministeeriumile vastavalt PlanS § 81 lõikele 3 täiendavate koostöötegijate ja kaasatavate isikute ning asutuste määramiseks.	Kaasame Rahandusministeeriumi jooksvalt üldplaneeringu koostamise protsessi ja aruteludesse.
2	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	LÄHTESEISU KOHAD 21.02.2020 nr 1.10-17/20-0026/513-5	Soovisite Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) ettepanekuid Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele. MKM küsis ka haldusala ametite ettepanekuid, kes on need saatnud otse Väike-Maarja Vallavalitsusele. Palume arvestada Maanteeameti 11.02.2020. a kirjas nr 15-2/20/4706-3 ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 18.02.2020. a kirjas nr 16-6/18-3047-006 tehtud ettepanekutega. MKMil, Lennuametil ja Veeteede Ametil ettepanekuid ei ole.	Teadmiseks võetud.
3	Siseministeerium	LÄHTESEISU KOHAD 19.02.2020 nr 7-1/11-30	Siseministeeriumil puudub täna vajadus Väike-Maarja ÜP-s täiendavate riigikaitse otstarbega maa-alade ja riigikaitseobjektidest tulenevate piirangute määramiseks. Juhime teie tähelepanu asjaolule, et Ebavere külas, Päästekooli õppeväljaku (92701:001:0300) ja Harjutusväljaku (92701:001:1030) kinnistutel paikneb arenev Sisekaitseakadeemia Päästekolledži harjutusväli. Kooskõlastame ilma täiendavate märkusteta. Samas palume informeerida ministeeriumit tulevikus juhul, kui planeeringuga kaasneb olulisi asustuse muutusi, valla territooriumile planeeritakse ehitada või rajada kõrgemaid ehitisi (hooned, tuulepark vms) või kehtestatakse droonide lennupiirangu ala, et saaksime analüüsida, kuidas nimetatud muutused, arendused ja võimalikud lennupiirangu alad võivad mõjutada ministeeriumi valitsemisala asutuse	Teadmiseks võetud. Kaasame Siseministeeriumi jooksvalt üldplaneeringu koostamise protsessi ja aruteludesse.

			ülesannete täitmist, sideteenuste levi ning võimalike riigikaitsealistest objektidest tulenevaid vajadusi ja piiranguid.	
4	Maaeluministee- rium	EELNÕU 05.11.2021 nr 4.1- 5/198-3	Nõustume üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõus toodud põhimõtetega ja leiame, et need on piisavad üldplaneeringus valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramiseks. 1.Keskendudes eelkõige väärtusliku põllumajandusmaaga seotud temaatikale, esitame oma seisukohad kooskõlas Riigikogu menetluses oleva väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus (Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (309SE)) (edaspidi selles kirjas seaduse eelnõu) toodud põhimõtetega. Märkime siinjuures, et seaduse eelnõu menetlus Riigikogus on pooleli ning selle tulemused ei ole teada. Oleme arvamisel, et koostatavas üldplaneeringus ja selle elluviimisel tuleks vältida võimalikke vastuolusid seadusest tulenevate normidega ning soovime väärtuslike põllumajandusmaade määramisel ja kaitse- ja kasutustingimuste seadmisel lähtuda seaduse eelnõus sätestatud põhimõtetest. Maaeluministeerium on seisukohal, et nii seletuskirja jaotises 4.6 „Väärtuslik põllumajandusmaa“, jaotises 3.4.9 „Mäetööstuse maa-ala“ kui ka jaotises 5.2.8 „Taastuvenergeetika“ märgitud tingimused ja põhimõtted väärtusliku põllumajandusmaa säilimiseks on üldises vastavuses väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus toodud eesmärgi ja põhimõtetega. Need on veenvad ning nende rakendumise korral on Väike-Maarja valla üldplaneeringuga määratud väärtuslikud põllumajandusmaad kaitstud. Siiski soovime üldplaneeringu koostajatel kaaluda meie järgmise tähelepanekuga arvestamist. Seletuskirja jaotises 3.4 „Maakasutus“ ja tabelis 3 „Maa-ala juhtotstarvete ja katastriüksuse sihtotstarvete omavahelised seosed“ toodust nähtub, et üldplaneeringus ei ole väärtuslikule põllumajandusmaale vastavat juhtotstarvet kavandatud. KSH aruande eelnõu jaotises 7.9	1. Väärtuslikule põllumajandusmaale vastava maakasutuse juhtotstarbe määramine muudab KOV-i edasised arengud palju keerulisemaks. Üldplaneeringuga on mõistlik reguleerida nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik. Maa juhtotstarbed oleme määranud peamiselt kompaktse hoonestusega aladel, kus põllumassive, sh väärtuslikke põllumajandusmaid valdavalt ei ole. Väärtuslikule põllumajandusmaale ei ole määratud juhtotstarvet, kuid seal tegevuste kavandamisel tuleb arvestada erinevate piirangutega, mis tagavad VPM säilimise. Sarnane käsitusviis on üldplaneeringuga määratud ka rohevõrgustikule, kus selle toimimine tuleb tagada läbi aladel kehtivate tingimuste täitmise, kuid mitte läbi juhtotstarbe määramise.

			„Mõju väärtuslikule põllumajandusmaale“ on kinnitatud, et üldplaneeringuga ei ole väärtuslikule põllumajandusmaale seatud konkreetset juhtotstarvet ega reserveeritud alasid, sest tegemist on üldise väärtusega, millega tuleb tegevuste elluviimisel arvestada. Teavitame, et seaduse eelnõu § 3 punktiga 3 kavandatakse täiendada planeerimisseaduse § 75 lõikega 5, mille kohaselt tuleb määrata väärtuslikule põllumajandusmaale põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Sellest tulenevalt on Maaeluministeerium seisukohal, et üldplaneeringuga tuleks määrata väärtusliku põllumajandusmaa kohta põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutust tagav maakasutuse juhtotstarve. See annaks nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel oleks minimeeritud.	
		LÄHTESEISU KOHAD 10.02.2020 nr 4.1-5/198-1	Maaeluministeerium saatis kõikidele kohaliku omavalitsuse üksustele kirja (meie kiri nr 4.13/628, 20.05.2019), milles on väljendatud seisukohad ja põhimõtted väärtusliku põllumajandusmaa käsitlemiseks üldplaneeringus. Eelkirjeldatud põhimõtteid toetab ka Lääne-Viru maakonna planeeringu seletuskirja peatükis 3.2.1 väärtusliku põllumajandusmaa kohta toodud käsitus. Teatame, et Maaeluministeeriumis jätkub väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu väljatöötamine. Eelnõu väljatöötajana oleme seisukohal, et väärtusliku põllumajandusmaa kui ühe väärtuslikuima loodusressursi ja toidujulgeolekut garanteeriva maa kaitsmine on riigi ja kohaliku omavalitsuse vahelises koostöös elluviidav kohustus. Lisaks väärtusliku põllumajandusmaa terminile kavandatakse eelnõuga seadustada üheselt mõistetavad ja põhimõttelised kitsendused, et tagada ühtsetel alustel kogu riigis väärtusliku põllumajandusmaa ja selle mullastiku kaitse ning selle kaudu toidujulgeolek. Eelnõu kohaselt määratakse väärtusliku	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas teiste tegevusvaldkondade esindajate huvide ja vajadustega, et leida tasakaalustatud ruumilahendus, mis ühelt poolt kaitseb väärtuslikke põllumajandusmaid ja säilitab võimaluse põllumajandussaaduste tootmiseks, kuid samas võimaldab maakasutuse mitmekesistamist. Väärtuslike põllumajandusmaade käsitusel võtame arvesse Lääne-Viru maakonnaplaneeringu, Maaeluministeeriumi seisukohad, reaalsuses eksisteeriva olukorra ja kohalikud vajadused.

			põllumajandusmaa massiivid ja seatakse nende kaitse- ja kasutustingimused üldplaneeringuga.	
			Lisaks märgime järgmist. 1. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva eelnõu kohaselt on Lääne-Viru maakonnas väärtuslikud põllumajandusmaad linnas ja alevis paiknevad kuni kahe hektari suurused maatulundusmaa sihtotstarbega põllumajandusmaa massiivid, mille mullastiku kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti või enam. See tähendab, et alevikes ning külates olevad väärtusliku põllumajandusmaa massiivi tunnustele vastavad põllumajandusmaa massiivid tuleks määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks.	1. Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõu on kooskõlas viidatud seaduse eelnõuga.
			2. Planeerimiseseaduse § 75 lõike 1 punkti 14 kohaselt on üldplaneeringu ülesandeks väärtuslike põllumajandusmaade määramine ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõuga lähtutaksegi nimetatud sättest ning seadusega kehtestatakse väärtusliku põllumajandusmaa kaitsetingimused tuleb määrata ja tagada üldplaneeringuga. Palume väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimusi üldplaneeringus ja KSH aruandes käsitleda võimalikult üksikasjalikult ja täpselt, lähtudes põhimõttest, mille kohaselt eelistatakse põllumajandusmaa säilimist ehitamisele. Rõhutame, et väärtuslikku põllumajandusmaad tuleb kasutada säästlikult ja ette vaatavalt. Üldplaneeringus kui pikaajalist arengut käsitlevas dokumendis peaks olema kõik erisused, sealhulgas avalikku huvi väljendavad erisused ja üksikasjad, täpselt ja üheselt mõistetavalt kajastatud ning põhjendatud. Üldplaneeringut saab kooskõlastada üksnes siis, kui üldplaneeringuga seotud dokumentides on antud ühene ülevaade väärtusliku põllumajandusmaa kasutusega seotud asjaoludest ja põhjendustest. Lähtuvalt kirja punktides 1 ja 2 toodud seisukohtadest palume täpsustada üldplaneeringu lähteseisukohti käsitleva dokumendi jaotises 4 „Üldplaneeringu valdkonnad“ ja jaotises 5.4 „Mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale“	2. – 3. Selgitame, et ainuüksi juhtotstarbe määramine ei taga väärtuslike põllumajandusmaade kaitset. Väärtuslikke põllumajandusmaid käsitleme üldplaneeringus kui maakasutust- ja ehitustegevust piiravat ja mõjutavat väärtust. Maakonnaplaneeringus esitatud ja maaeluministeeriumi täiendatud metoodika alusel genereeritavad väärtuslikud põllumajandusmaad säilitatakse esmajärjekorras põllumajanduslikuks tootmiseks, kuid tasakaalustatud ja pikaajalise maakasutuse saavutamiseks võib olla pärast üldplaneeringu kehtestamist vajalik ja võimalik põllumajandusmaast erineva juhtotstarbe määramine. Muuhulgas ei välista kõik põllumajanduslikust tootmisest erinevad maakasutuse funktsioonid maa endiselt kasutamist põllumajandusliku maana (nt tuulikute või päikesepaneelide kavandamine väärtuslikule põllumajandusmaale). Detailplaneeringu koostamise kohustuse sätestamine väärtuslikule

			väärtuslike põllumajandusmaade kohta toodud mõistet ja sisu. 3. Oleme seisukohal, et selguse ja üheselt mõistetavuse tagamiseks tuleks väärtuslikule põllumajandusmaale määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõuga kavandatakse täiendada planeerimisseaduse § 142 lõiget 1 punktiga 11, mille kohaselt kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmine on üldplaneeringuga määratud väärtusliku põllumajandusmaa maakasutuse juhtotstarbe muutmine. See tähendab, et üldplaneeringu kehtestamise järel võib väärtuslikku põllumajandusmaad hõlmata muul otstarbel kui põllumajanduslik otstarve üksnes detailplaneeringuga. Lähtuvalt nimetatust palume üldplaneeringu lähteseisukohti käsitleva dokumendi jaotises 4 „Üldplaneeringu valdkonnad“, kus on käsitletakse detailplaneeringu kohustusega alade ja juhtude määramist, sellega arvestada. Selgitame, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus nähakse ette võimalus kohaliku omavalitsuse otsustusõiguse laiendamiseks olukordades, mida näiteks ei ole võimalik üldplaneeringu koostamise ajal ette näha. See tähendab, et kui väärtuslikule põllumajandusmaale ehitamine ei vasta üldplaneeringuga seatud kaitse- ja kasutustingimustele, kuid ehitamiseks esineb muu avalik huvi või erahuvi, mis kaalub üles väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise avaliku huvi, võib kohaliku omavalitsuse üksus küsimuse detailplaneeringuga lahendada, kaasates kooskõlastusmenetlusse Põllumajandusameti. Meie arvates tagavad nimetatud õiguslikud meetmed tõhusamalt ja üheselt mõistetavamalt väärtusliku põllumajandusmaa kaitse.	põllumajandusmaale on ebamõistlik halduskoormus, kuna igasugune maakasutuse muudatus üldplaneeringus ei pea ilmtingimata tähendama detailplaneeringu koostamise kohustust ehk tervikliku ruumilahenduse loomist alal. Näiteks kui soovitakse rajada väärtuslikule põllumajandusmaale põllumajanduslike toodete hoidmiseks hoidlat või tootmishoonet, tuleks samuti algatada detailplaneeringu koostamine. See tähendab suurt halduskoormust maaomanikule, omavalitsusele, erinevatele ametitele, kuigi tegevus pigem toetab põllumajanduslikku tootmist. Mõistlik ei ole automaatselt keelata alternatiivse maakasutuse määramist väärtuslikel põllumajandusmaadel, vaid anda omavalitsusele ruum kaalutusotsuse alusel alternatiivse maakasutuse lubamist, kui see on põhjendatud ning põllumajandusliku tootmise eesmärk on endiselt omavalitsuses tagatav.
5	Kaitseministeerium	EELNÕU 02.11.2021 nr 12- 3/21/3599	1. Palume üldplaneeringu seletuskirja peatükist 3.4.11 „Riigikaitse maa-ala“ välja jätta seal praegu märgitud tingimused. Alapealkirja „Tingimused riigikaitse maa-alal“ järgi tuleks eeldada, et üldplaneeringus soovitakse sätestada tingimusi riigikaitse maa-ala kasutamiseks.	1. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.

			Praegu on märgitud ainult kaks tingimust, mis mõlemad käsitlevad tegevuse kooskõlastamise kohustust riigikaitse ehitise piiranguvööndis, mitte riigikaitse maa-alal. Juhime tähelepanu, et Väike-Maarja vallas ei asu ühtegi riigikaitse ehitist (EHS § 115 lõike 1 tähenduses) ega nende piiranguvööndit ning selliseid ehitisi üldplaneeringus ka ei kavandata. Samuti ei ulatu valla territooriumile mõnes teises vallas asuva riigikaitse ehitise piiranguvöönd. Seetõttu ei ole niisugused tingimused Väike-Maarja valla üldplaneeringu seletuskirjas asjakohased ning võivad olla eksitavad. Ühtlasi märgime, et KSH aruande eelnõus esitatud riigikaitse ehitiste käsitlus ja selgitused on õiged ja piisavad.	
			2. Palume korrigeerida üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.2.8.1 „Tuuleenergia“ märgitud eeldatavat riigikaitse kompensatsioonimeetmete rakendamise tähtaega. Praegu on tekstis märgitud eeldatav tähtaeg 2024. a lõpp. Õige on, et Väike-Maarja valla osas on kompensatsioonimeetmete rakendamise eeldatav tähtaeg 2025. aasta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on 01.06.2021 saatnud kohalikele omavalitsustele, sealhulgas Väike-Maarja vallale kirja nr 17-7/2021/3487-1 „Tuuleenergeetika ja üldplaneeringud“, milles tutvustatakse ja selgitatakse edasisi võimalusi tuuleenergeetika kavandamiseks kohalikes omavalitsustes. Nimetatud kirjas on esitatud skemaatiline kaart, millel on näidatud helerohelise värviga maa-ala, kus riigikaitse kompensatsioonimeetme käivitumist eeldatakse 2025. aastal. Suurem osa Väike-Maarja vallast asub nimetatud alal. Samas rõhutame, et eelnimetatud tähtaeg on vaid eeldatav tähtaeg. Elektrituulikute kõrguspiirangutest loobumine on siiski võimalik alles siis, kui riigikaitse kompensatsioonimeetmed on täies mahus käivitunud.	1. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			3. Ühtlasi juhime tähelepanu, et üldplaneeringu taristu joonisel märgitud kõige lõunapoolsem planeeritav tuuleenergeetika ala asub piirkonnas, kus riigikaitse	3. Korrigeerime üldplaneeringu lahendust selliselt, et alale sätestatakse lisatingimus, kus kõrguspiirangute leevendamine

			kompensatsioonimeetmete käivitumine ei pruugi leevendada kõrguspiiranguid ka edaspidi. Täpsema teabe sellel alal kehtivate kõrguspiirangute kohta saab Kaitseministeerium anda alles pärast kompensatsioonimeetmete täies mahus rakendumist.	riigikaitseliste kompensatsioonimeetmete piirialal selgub pärast kompensatsioonimeetmete täies mahus rakendumist.
	AMETID			
6	Muinsuskaitse-amet	EELNÕU 10.11.2021 nr 1.1- 7/2484-7	1. Avalikul väljapanekul olevad Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõud on Muinsuskaitseametis läbi vaadatud ning olnud arutusel menetluskomisjoni 02.11.2021 koosolekul (protokoll nr 462). Üldplaneeringus on põhjalikult käsitletud kohalikku pärandit: XX sajandi arhitektuuriobjekte, maaehituspärandit, militaarpärandit, pärandkultuuriobjekte. Samuti on määratud miljööväärtuslikke alasid. Kohalikku kultuuripärandit ilmestavate objektide esiletoomisel on panustatud kohaliku pärandi analüüsimisse ja mõtestamisse, mis väärrib tunnustust. Kahjuks pole üldplaneeringu eelnõu koostamisel piisavalt käsitletud riiklikku kultuuripärandit, mis on samuti oluline osa Väike-Maarja valla identiteedist. Ometi annab nii planeerimisseadus (§ 8–12) kui ka muinsuskaitseadus (§ 3) otsese suunise kultuuripärandi käsitlemiseks ja sellega arvestamise nõude. Muinsuskaitseaduse § 3 sõnastab muinsuskaitse põhimõtted üldise väärtusruumi loomiseks. Teiste põhimõtete hulgas on välja toodud, et riik ja kohaliku omavalitsuse üksused peavad ruumiliste otsuste tegemisel arvestama kultuuripärandiga kui avaliku väärtusega ning vajalik on koostöö Muinsuskaitseametiga, et toetada kultuuripärandi kui avaliku väärtuse säilimist ja kasutuses hoidmist. Muinsuskaitse põhimõtete järgimine toetab otseselt PlanS § 8 sõnastatud elukeskkonna parendamise põhimõtet – eesmärk on luua eeldused kasutajasõbraliku ning turvalise elukeskkonna ja kogukondlike väärtusi kandva ruumilise struktuuri olemasoluks ja säilitamiseks ning	Võtame teadmiseks.

		esteetilise miljöö arenguks. Samuti haakuvad muinsuskaitse põhimõtted selgelt kestliku kahanemise põhimõtete, säästva arengu printsiipidega ja säästliku maakasutuse põhimõtetega (PlanS § 12), mille kohaselt peab planeerimisel võimaluse korral soodustama varem kasutuses olnud või ebapiisavalt kasutatud alade otstarbekamat kasutamist ning eelistama keskkonnasäästlikke ja energiatõhusaid lahendusi. Oleme seisukohal, et mälestised näitavad piirkonna kultuurmaastiku ajalist mitmekihilisust, mistõttu tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada nende kui avaliku väärtusega (MuKS § 3 lg 7). Muinsuskaitseamet pani üldplaneeringute koostajatele kokku juhendi, milles anname suuniseid ja teeme ettepanekuid, kuidas planeerimisel kultuuripärandit käsitleda ning selle erinevate osadega ruumi kasutamisel ja kujundamisel arvestada. Muuhulgas on juhises (lisa 1, lk 14) kirjas soovitus käsitleda kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana, kus oleks märgitud mälestise seisund, kasutusfunktsioon, leevendused, kavandatavad tegevused, kusjuures mälestisi võib ka liigiti grupeerida. Mälestistel ja nende kaitsevööndites tegutsemisel tuleb küll lähtuda muinsuskaitseseadusest, kuid tabel (kuhu on kantud tegevused ja leevendusmeetmed) on abivahend, mida järgides saab paremini planeerida tegevusi nii, et tagatud oleks mälestiste säilimine maastiku ajalise mitmekihilisuse näitajana ning arheoloogilise kultuurkihi teabemahukus ajalooallikana on kõige paremini tagatud. Sellise analüüsi abil on võimalik hinnata planeeringuga kavandatava maakasutuse sihtotstarvete võimalikku mõju pärandile ning näha ette lahendusi negatiivse mõju ära hoidmiseks.	
		Arheoloogiamälestiste puhul on lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele palju juba avastatud või eeldatavat arheoloogiapärandit, mis pole riikliku kaitse all, kuid mida tuleb samuti ruumilisel planeerimisel silmas pidada, et	Võtame teadmiseks.

		kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimine oleks tagatud ka edaspidi. Üldplaneeringu koostamise käigus tuleb teadaolevate ja võimalike arheoloogiliselt väärtuslike alade määramiseks analüüsida arhiivandmeid, leiuteateid ja muid ajalooallikaid (kohanimed, ajaloolised kaardid, geoloogiline andmestik jms). Analüüsi eesmärk on märgilistele muististele säilimistingimuste määramine ja alade piiritlemine, kus enne kaevetöid (ehitamine, kaevandamine jms) tuleb läbi viia arheoloogilised uuringud. Arvestades asjaolu, et arheoloogiapärandi paiknemist sellisel moel on analüüsitud vaid üksikutes üldplaneeringutes, siis annab Muinsuskaitseamet Väike-Maarja valla üldplaneeringu jaoks esmase sisendi ise. Prognoosi käigus välja tulnud alade puhul tuleb planeeringusse kanda viited selle kohta, et prognoositud tõenäolistel arheoloogiapärandirikastel aladel tuleb eelnevalt küsida Muinsuskaitseameti seisukohta arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta kõigil juhtudel, kus üldplaneering näeb ette detailplaneeringu koostamist. Alade täpsed piirid ning sealsed nõuded edastab Muinsuskaitseamet omapoolse arheoloogiatundlike alade prognoosiga. KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) tuleb arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3) Muinsuskaitseametiga kooskõlastada igal juhul, sõltumata sellest, kas tegemist on arheoloogiaprognosi käigus märgitud aladega või mitte. Hindame läbimõeldud üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel erinevate huvigruppide ja seotud ametkondade kaasamist, mistõttu oleme seisukohal, et kõige jätkusuutlikum lahendus valmib koostöös. Kutsume üles astuda Muinsuskaitseametiga kultuuripärandiga arvestava lahenduse väljatöötamiseks dialoogi.	
		Komisjon, tuginedes muinsuskaitseaduse §3 ja planeerimisseaduse §8-12, otsustas üldplaneeringu edasisel menetlemisel palume arvestada alljärgnevate ettepanekute ja märkustega:	1. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.

			1. täiendada üldplaneeringu eelnõud ja lisada ülevaade riiklikust kultuuripärandist. Soovitame ülevaate koostamisel lähtuda üldplaneeringu nõustikust ja Muinsuskaitseameti poolt koostatud üldplaneeringute koostamise juhendmaterjalist. On oluline, et planeeringu lahendus arvestaks kultuuripärandi kui avaliku huviga ning, et üldplaneering sisaldaks infot, kuidas kultuuripärandiga arvestatud on;	
			2. eristada lisaks kultuurimälestistele eraldi alapeatükina mitte kaitse all olev arheoloogiapärand, kuhu märkida järgnev info: Mitte kaitse all olev arheoloogiapärand hõlmab nii teadaolevaid, kuid mitte kaitse all olevaid objekte kui ka prognoositavaid arheoloogiatundlikke alasid. Riigi kaitse all olev arheoloogiapärand on kaitse all umbes 1998. aasta avastuste seisuga, kuid pärast seda on üle Eesti leitud rohkem kui 1500 objekti, millele igal aastal lisandub infot 50–100 avastatud muistise kohta. Suuremat osa viimase 20 aasta jooksul avastatud muististest pole jõutud kaitse alla võtta. Lisaks sellele on Muinsuskaitseamet prognoosiva meetodina alustanud võimalike arheoloogiatundlike alade analüüsimist, välja selgitamist ning kaardile kandmist, mille abil on võimalik vähendada arheoloogiapärandi hävimise riski kohtades, kus kavandatakse ehitustegevust. Arheoloogiatundlikud alad esitatakse üldplaneeringu kaartidel ning seletuskiri üldplaneeringu lisana;	2. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest. Täiendatud 31.01.2022 <u>Ei kavanda veel avastamata arheoloogiapärandi alasid üldplaneeringus MKA poolt esitatud ettepaneku alusel.</u> Täiendavate piirangute seadmine igasugusele arendustegevusele ning kinnisvara kasutamisele ei ole proportsionaalne. MKA ettepanekuna esitatud arheoloogiapärandi prognoosialad ei tugine arheoloogilistele uuringutele, puudub faktipõhine info, tegemist on MKA poolt prognoosiva meetmena võimalike arheoloogiatundlike alade väljaselgitamisega - seega väga ligikaudsele teabele tuginev info. MKA kirjast ei ole aru saada, kes finantseerib keskkonnamõju hindamisel läbi viidava arheoloogilise uuringu, kas kinnistu omanik, KOV või MKA? Muinsuskaitseadus § 31 lg 3 sätestab piisavalt. Lisaks tuleb järjekordsete täiendavate piirangute seadmist kinnistute omanikele põhjendada. Väike-Maarja vald on lähtunud üldpla-

				neeringuga lahendatavate ülesannete otsustamisel kohaliku omavalitsuse üksuse ruumilistest vajadustest ja kohalikust (avalikust) huvist. Veel avastamata arheoloogiapärandi alade kavandamise kohustus ei tulene planeerimisseadusest ega ei ole seda ülesannet sätestanud üldplaneeringu lähtesisukohtades ka Väike-Maarja vald. Täiendatud 21.02.2022: Oleme nõus prognoositud arheoloogiatundlike alade üldplaneeringus kajastamisega ning Muinsuskaitseameti poolt koostatud "Väike-Maarja valla arheoloogiapärandi" seletuskirja üldplaneeringule lisama, kuna seletuskiri korrigeeriti vastavalt vallavalitsuse ettepanekutele.
			3. lisada üldplaneeringu seletuskirja üldised ehitamise tingimused juurde järgmised arheoloogiapärandi kaitsest tulenevad tingimused: • KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (kogu valla territooriumil, sõltumata sellest, kas tegemist on prognoositud arheoloogiatundliku alaga või ei, sh ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3); • prognoositud arheoloogiatundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui: - algatatakse detailplaneeringut; - kaevanduse või ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m².	3. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest. Täiendatud 31.01.2022 Vt vastus eelmisest punktist. Täiendatud 21.02.2022, vt eelmise punkti juurest.

			• Tagada nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiatundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärandi avastamisel arheoloogiapärandi kaitseks muinsuskaitseaduses ette nähtud tegevused (vt § 31);	
			4. täiendada kultuuriväärtuste kaarti lisades sinna valla erinevate piirkondadesse planeeritud maakasutus. Hetkel on planeeringulahenduse mõju ja võimalike probleemkohtade analüüsimine keeruline, kuna maakasutus ja kultuuriväärtused on esitatud erinevatel kaartidel;	4. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			5. lisada kultuuriväärtuste kaardile kultuurimälestisena kaitse all olev Avispea kalmistu (reg-nr 5815);	5. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest. Täiendatud 20.01.2022 Avispea kalmistu (reg nr 5815) on juba eelnevalt kaardile kantud.
			6. täiendada tabelit nr 4 lk 39 ja lisada Väike-Maarja alevikku kavandatud miljööväärtusliku ala tingimuste juurde: miljööväärtuslikule alale jäävatel kultuurimälestistel tuleb tööde kavandamisel ja teostamisel arvestada muinsuskaitseadusest tulenevate nõuetega;	6. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			7. korrigeerida kultuuriväärtuste kaardil kultuurimälestiste kohta käivat infot ja lisada: kaardil ei ole kultuurimälestiste kaitsevööndit kujutatud, kuid arvestada tuleb, et reeglina on see 50 m kultuurimälestise välispiirist. Erandjuhtude (nt mälestiste ühine kaitsevööndi olemasolul) täpsustamiseks kontrollida kaitsevööndi paiknemist kultuurimälestiste registri kaardirakendusest. Ruumiotsuste tegemisel tuleb aluseks võtta objektipõhine mälestise kaitsevöönd kultuurimälestiste registri info põhjal;	7. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			8. soovitame lisada XX sajandi arhitektuuripärandi objektide	8. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning

			juurde nende aadressid;	Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			9. soovitame täiendada XX sajandi arhitektuuripärandi säilitamise ja kasutamise tingimusi ja lisada: XX sajandi arhitektuuri nimekirja kuuluvate objektide lammutamise soovi korral teha koostööd Muinsuskaitseametiga, et anda ametile võimalus kaaluda objekti mälestiseks tunnistamise menetluse algatamist;	9. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			10. soovitame kaaluda maaehituspärandi objektide juurde ka Vao vallamaja lisamist, mis on säilinud üpris esialgsel kujul ning on Väike-Maarjale iseloomulikke ilmet kujundav ajalooline hoone, mis väärib kohalikul tasandil üldplaneeringus esiletõstmist ja väärtustamist;	10. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			11. soovitame maaehituspärandi objektide hulgast eemaldada Avispea vallakooli hoone, kuna tegemist on riikliku kultuurimälestisega (reg-nr 5815). Samuti soovitame miljööalasid kultuurimälestisena kaitse all olevatele hoonetele ja hoonekompleksidele (nt Simuna kirik koos kirikuaia ja lähiümbrusega, Avanduse mõisakompleks) mitte kavandada, kuna nn topeltkaitse kehtestamine võib tekitada segadust, sest ÜP eelnõus antavad kaitsetingimused ei sisalda kõiki nüansse, mida tuleb kultuurimälestiseks tunnistatud hoonete puhul arvestada. Küll aga soovitame analüüsida nende objektide vaadeldavust ümbritsevast maastikust ning määrata neile vaatesektorid;	11. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			12. soovitame maaehituspärandi säilitamise ja kasutamise tingimuste hulgast eemaldada lause: Väärtustada maaehituspärandi hulka arvatud hooneid seni kuni ehitised püsivad ja nende seisukord ei riku maastikupilti. Maaehituspärandi objektid on olulised Väike-Maarja valla ajaloolised hooned, mille säilimiseks ei piisa pelgalt nende väärtustamisest, vaid selleks on vaja planeerida tegevusi (konserveerimine, restaureerimine, remont, hooldamine),	12. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.

			mis aitavad neid hoida kui kohalikku identiteeti kujundavaid mäluobjekte;	
			13. soovitame kaaluda väärtuslike üksikobjektide määramise vajadust.	13. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			14. soovitame korrigeerida parklate tingimusi ja viia need vastavusse peatükis 6.3 Kliimamuutustega arvestamine välja toodud põhimõtetega. Soovitame parklate liigendamist haljastusega, mis aitab hoida ära nn kuuma saarte tekkimist ning aitab kultuuriväärtuslike objektide vahetus läheduses parklate rajamisel luua miljööliselt toetavat keskkonda.	14. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
			Komisjon tutvus üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõuga, mis sisaldab põhjalikku kohaliku ja riikliku kultuuripärandi ning nende erinevate alaliikide kirjeldusi. Siiski selgub KSH aruande eelnõust, et valla territooriumile on kavandatud maakasutust, mis otseselt mõjutab ka kultuurimälestiste ja nendele omase keskkonna säilimist. Nt on kavandatud Vao külla tootmismaa, kus paiknevad mälestisena kaitse all olevad Vao mõisakompleksi hooned. Samuti kattub Aburi külas planeeritav elamumaa osaliselt asulakohaga (reg-nr 10928) jne. KSH ptk 7.10.1 välja toodud kultuurimälestiste ja nende lähiümbrusesse kavandatava uue maakasutuse punktide juures puudub sisuline analüüs, kuidas üks või teine maakasutus kultuurimälestisi mõjutama hakkab. Samuti ei ilmne aruande eelnõust planeeritud maakasutuse kaalutlusi ja põhjendusi, mis aitab hinnata planeeringulahenduse põhjendatust kultuurimälestiste kui olulise avaliku huvi arvelt. Muinsuskaitseamet on seisukohal, et maakasutuse planeerimisel tuleb eelistada lahendusi, mis omab võimalikult väikest mõju kultuuripärandi säilimisele ja aitab hoida neid kasutuses (ehitis- ja ajaloomälestised).	11.11.2021 toimunud koosolekul selgitasime Muinsuskaitseametile maakasutuse määramise aluseid üldplaneeringus ning seda, et maakasutuse määramine ei anna luba kavandada maa-alale ehitisi või tegevusi, mis kahjustavad kultuuripärandit. Planeeringu edasise koostamise käigus vaatame üle planeeringu seletuskirja ning KSH sõnastuse, et oleks üheselt mõistetav, et üldplaneeringuga kavandatud maakasutuse realiseerimisel ei ole lubatud kultuurimälestiste hävitamine või kahjustamine. Vao külas ja Aburi külas on tegemist olemasoleva maakasutusega ja ÜP-ga sinna uut maakasutust ei planeerita. KSH aruannet on vastavalt korrigeeritud.

		Uushoonestuse piirkondade kavandamisel tuleb kaaluda lahendusi, mis ei too kaasa mälestiste hävitamise vajadust (arheoloogiamälestised). Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 40 lg 6 peab strateegilise hindamise aruanne sisaldama hinnangut eeldatavalt olulise vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, soodsa ja ebasoodsa mõju kohta keskkonnale, /.../ kultuuripärandile ja maastikele, /.../ ning mõju prognoosimise meetodite kirjeldust. Leiame, et ÜP ja KSH aruande eelnõu vajab selles osas edasi töötamist kaaludes alternatiivseid lahendusi, mis aitab kaasa Eesti kultuuripärandi säilimisele. Soovime parima muinsuskaitseliste ja valla arengu eesmärkidega arvestava lahenduse väljatöötamiseks leppida kokku kohtumine, mille käigus vaadata ühiselt üle kultuuripärandi seisukohalt problemaatilise maakasutusega piirkonnad. Komisjon, tuginedes muinsuskaitseseaduse § 3, planeerimisseaduse § 8-12, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 40 lg 6, otsustas: tagastada Väike-Maarja üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruande eelnõu täienduste tegemiseks alljärgnevate kommentaaride põhjal: 1. lisada sisuline analüüs, milles tuua välja üldplaneeringu lahenduse mõju riiklikele kultuurimälestistele;	
		2. eemaldada ptk 7.10.1 Mõju kultuuripärandile segadust tekitav ja muinsuskaitseseaduse ja planeerimisseadusega vastuolus olev info: välja arvatud alaliselt ja ajutiselt riikliku kaitse all olevad kultuurimälestised (KSH aruande ptk 7.10.1), puudub teistel kultuurimälestiste riiklikus registris olevatel objektidel õiguslik staatus/kaitse. Seega puudub ka riigil, kohalikul omavalitsusel ja omanikul kohustus neid kuidagi kaitsta või nendega erinevate tasandite planeeringutes arvestada. Küll aga võimaldab registris olemine neid objekte planeeringutes määratleda ja väärtustada kui kohalikku arhitektuuripärandit ja	2. Muinsuskaitseseadusest tulenevalt on riikliku kaitse all teatud osa KSH aruande peatükis 7.10 käsitletavatest kultuuriväärtustest (kultuurimälestised), ülejäänutel riiklik kaitse puudub. See on viidatud lõigu teksti mõte ning vastuolu me siinkohal ei tuvasta. Saame sõnastust korrigeerida, et see paremini välja tuleks.

			pärandkultuuri;	
			3. lisada ptk 7.10.1 lisada juurde ka mitte kaitse all olev arheoloogiapärand ning järgmine info: lisaks riikliku kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele ning teadaolevatele muististele ja leiukohtadele, mida ei ole jõutud kaitse alla võtta, on suur osa arheoloogiapärandist avastamata. Arvestades olemasolevat infot mälestiste, muististe ja leiuteadete kohta ning piirkonna asustuse ajalugu ja looduskeskkonna tingimusi, on Muinsuskaitseamet prognoosiva meetodina alustanud võimalike arheoloogiatundlike alade välja selgitamist, analüüsimist ning kaardile kandmist, millega tuleb arvestada ehitustegevuse planeerimisel (nii KMH-d või detailplaneeringut nõudvate projektide kui ka 500 m² suuremate ehitiste kavandamisel). Prognoositud arheoloogiatundlike alade seletuskirjas on välja toodud leevendavad meetmed kultuuripärandi säilimisele ning need tuleb märkida vastavasse üldplaneeringu seletuskirja alapeatükki;	3. Täiendame üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid lähtuvalt esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest. Täiendatud 31.01.2022 Vt punkt 2.
			4. mitte kavandada planeeringuga lahendusi/tegevusi, mis ohustavad kultuurimälestiste säilimist;	4. 11.11.2021 toimunud koosolekul selgitasime Muinsuskaitseametile maakasutuse määramise aluseid üldplaneeringus ning seda, et maakasutuse määramine ei anna luba kavandada maa-alale ehitisi või tegevusi, mis kahjustavad kultuuripärandit. Planeeringu edasise koostamise käigus vaatame üle planeeringu seletuskirja, et oleks üheselt mõistetav, et üldplaneeringuga kavandatud maakasutuse realiseerimisel ei ole lubatud kultuuripärandi hävitamine või kahjustamine. KSH täiendamiseks vajadus puudub, kuna KSH aruandes on viide MuKSile kui valdkonda reguleerivale õigusaktile.
			5. soovitame kaaluda maaehituspärandi objektide nimekirja lisada Vao vallamaja, mis on säilinud üpris	5. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõud ning vajadusel KSH aruande eelnõud lähtuvalt

			algsel kujul ning on Väike-Maarjale iseloomulikke ilmet kujundav ajalooline hoone, mis väärib kohalikul tasandil üldplaneeringus esiletõstmist ja väärtustamist. Muinsuskaitseamet teeb ettepaneku kohtuda Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamise korraldaja, koostajate ja Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna esindajaga, eesmärgiga selgitada omapoolseid sisunõudeid ja teha sisulist koostööd üldplaneeringu koostamise raames.	esitatud märkusest ning Muinsuskaitseameti ja valla vahel toimunud koosoleku tulemustest.
		LÄHTESEISU KOHAD 24.02.2020 nr 1.1- 7/2484-3	Üldplaneeringu koostamisel kultuuripärandiga arvestamise ja Muinsuskaitseametiga koostöö tegemise nõue tuleneb MuKS § 3 lg-st 7, mis näeb ette, et riik ja kohaliku omavalitsuse üksused arvestavad oma ülesannete täitmisel kultuuripärandi kui avaliku väärtusega ning teevad omavahel koostööd, et toetada kultuuripärandi säilimist ja kasutuses hoidmist. Seega on kohaliku omavalitsuse ülesanne teha Muinsuskaitseametiga üldplaneeringu koostamise raames koostööd, mille käigus kajastatakse üldplaneeringus kokku lepitud maakasutuse valdav otstarve ning ehitus- ja kasutuspiirangud.	Arvestame koostöö tegemise vajalikkusega Muinsuskaitseametiga.
			Riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi tuleb käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas eraldi peatükina. Muinsuskaitseamet soovib käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana (vt Lisa 1), kus hinnatakse mälestise tehnilist seisundit, kasutusfunktsiooni, leevendusi ja kavandatavad tegevusi jm. Mälestiste kasutuses hoidmine ja kasutusest mälestistele funktsiooni leidmine peab olema valla üldplaneeringus käsitletav teema. Korraldatud ja hoitud kultuuriväärtused loovad elamisväärsema ja atraktiivsema elukeskkonna, mis aitab kaasa elukvaliteedi tõusule, loob töökohti, elavdab majandust ja kasvatab piirkonna konkurentsivõimet. Üldplaneeringu kaartidel tuleb tähistada maa-alalised mälestised alana, üksikmälestis näidata punktina. Kaardimaterjali väljatrükkil võivad mälestised olla tähistatud eristuva leppemärgiga.	Teadmiseks võetud. Üldplaneeringu koostamisel käsitletakse riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi lahenduse väljatöötamisel, kuid neid, sh nende nimekirju ei kehtestata üldplaneeringu koosseisus, kuna tegemist on olemasolevate objektide ja aladena, mida üldplaneeringuga ei kavandata.

		Muinsuskaitseamet kultuuripärandi valdkonna asjatundjana soovib üldplaneeringu koostamisel kaardistada ja arvestada järgmisi teemasid, mis vajavad planeeringu elluviimisega kaasneda võivate mõjude hindamist, et tagada planeeringualal säästva arengu põhimõtteid järgiv ja kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisust säilitav elukeskkonna parendamine. 1. Veel avastamata arheoloogiapärandi prognoosimine. Üldplaneeringu koostamisel tuleb silmas pidada, et lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele on maastikul palju avastamata arheoloogiapärandit, millega arvestamine tagab kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimise. Arheoloogiapärandit kui inimtekkelisi või selge inim mõjuga kohti võib olla kõikjal, kuid nende paiknemise tõenäosust on paljudel puhkudel võimalik maastikku analüüsides prognoosida. Näiteks juba teada olevate muinas- või keskaegsete asustuskeskuste lähedalt või samatüübilistelt maastikelt on tõenäosus avastada varasemate inimeste elu- ja matmispaiku (nt mere, järvede ja jõgede rannamoodustistelt kiviaegseid asulakohti, vanade külade lähedal liivastelt küngastelt külakalmistuid jne). Lääne-Virumaa piirkond, sealhulgas ka tänapäevane Väike-Maarja vald, oli muinasajal tihedasti asustatud ala, sellest annavad muuhulgas tunnistust mitmed linnused (nt Äntu Punamägi ja Tammiku Rahaaugumägi), asulad, matmispaigad, pühapaigad ja haruldased metallidetektori abil leitud leiud. Kuivõrd elu- ja matmispaikade asukohti maastikul on teatud piirini võimalik prognoosida, siis juhuleidude paiknemist maastikul on väga keeruline ette ennustada, kuid juba teada olevate leiukohtade kaardistamine annab infot kunagise asustuse paiknemisest; mitmete suuremate muinasaegsete asustusüksuste täpsem ülesehitus ja ulatus ei ole seni veel teada. Arheoloogiapärandi seisundit ja säilimist mõjutab senise maakasutuse muutmine, eeskätt ehitus-, kaeve- või muu mullatöö (nt kaevandused, suured taristuobjektid, ulatuslikud uued elamu- ja tööstusalad, jõesuudmete süvendamine jms). Aladel, kus üldplaneeringuga	1. Leidmata leidude kaitsele suhtume tähelepanuga, kuid samas oleme seisukohal, et täiendava piirangu seadmine igasugusele arendustegevusele ei ole proportsionaalne; 2. – 4. Arvestatakse vastavalt ÜP täpsusastmele ja võimalustele antud teemasid suunata.
--	--	---	---

		kavandatakse senise maakasutuse muutust, mis toob endaga kaasa ulatuslikke kaevetöid, on üldplaneeringu koostamise käigus vajalik ja põhjendatud markeerida ära tõenäolised arheoloogiliselt väärtuslikud alad, kus hiljem tuleb keskkonnamõju hindamisel läbi viia arheoloogiline uuring (leire või eeluuring, olenevalt planeeritavast ja planeeringuala suuruselt) (MuKS § 31 lg 3, ÜP nõustik ptk 4.7.1, samuti arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsioonis toodud põhimõtted, millega soovitatakse konventsiooniga ühinenud riikidel hoolitseda, et mh arheoloogiapärandisse puutuv oleks arvesse võetud eri astme planeerimiskavades). Juhised veel avastamata arheoloogiapärandi prognoosimiseks sõnastatakse iga kord, lähtuvalt valla eripärast. Üldplaneeringu koostamise ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus arheoloogiliselt väärtuslike alade prognoosimiseks tuleb eriti silmas pidada riigi kaitse all olevaid arheoloogiamälestiste ja arheoloogiliste leiukohtade kontsentratsioonialasid, kuid lisaks allikakriitiliselt koondada arheoloogia arhiivides olevaid andmeid ja teha üldistav analüüs ajalooliste kaartide ning tänapäevase reljeefi- ja maakasutuskaartide põhjal. Et välja selgitada tõenäolised arheoloogiliselt väärtuslikud alad, soovitame planeerijal konsulteerida Muinsuskaitseameti arheoloogianõunikuga. 2. Olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad Kohalikku kultuuripärandit silmas pidades võivad miljööväärtuslikud alad olla nii tüüpilised kui ka erilised ehitatud keskkonnad. Miljööväärtuslike alade määramisel soovitame analüüsida väljakujunenud asustusstruktuuri ja teedevõrku ning muid paigale omaseid väärtusi: krundi suurusi, hoonestuslaadi, hoonestuse ja muid kujundamise elemente, ehitusmaterjale, maakasutust jms. Miljööaladele seatavad kaitse- ja kasutustingimused peavad tagama uue hoonestuse ja maakasutuse sobitumise vanaga, et olemasolevad väärtused säiliks ja tõuseksid esile (PlanS § 75 lg 1, p 16). Miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramisel saab kasutada varasemaid uuringuid, sealhulgas Muinsuskaitseameti tellitud	
--	--	---	--

		valdkondlikke uuringuid. Need on leitavad Muinsuskaitseameti arhiivist (Pikk 2, Tallinn), enamik neist on digitaalselt olemas ka Muinsuskaitseameti kodulehel ja registris: 1. Maaehituspärand (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=rehemaja&action=list); 2. Muistised ja pärimuspaigad (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=placeinfo); 3. 20. sajandi väärtuslik arhitektuur (https://register.muinas.ee/admin.php?menuID=architecture); 4. Koolimajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Maakoolimajad/Maakoolimajad%20koos.pdf); 5. Vallamajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Vallamajad/20saj.Vallamajad.pdf); 6. Militaarpärand (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=militaryheritage); Vajadusel viia läbi täiendavaid inventeerimisi ja/või koguda infot kohaajaloolastelt ning Virumaa Muuseumitest. 3. Ajalooliselt väärtuslikud üksikobjektid, sh vaimse kultuuripärandi objektid Kaardistada mälestistest ja miljööväärtuslikest aladest välja jäävad ajalooliselt väärtuslikud hooned, monumendid, pühakohad, kalmistud, sillad, teed, tähised jne, analüüsida nende seisundit ning lisada säilimiseks ja traditsiooniliseks kasutuseks vajalikud tingimused (PlanS § 75 lg 1 p 16). Kultuuriväärtust võivad kanda mitmesugused ajaloosündmustega ning kultuuritegelaste elu ja tegevusega seotud paigad, kohaliku või piirkondliku kombestikuga seotud kohad ja nähtused, samuti kohapeal tuntud muistenditega seotud paigad, mis on sageli kohalikele	
--	--	---	--

			inimeste eneseteadvustamise, samastumise ja rekreatsiooni kohtadeks. Näiteks on Lõuna-Eestile omased pika ajaloo ja elava kultuuritraditsiooniga ristipuud ja metsad, mis on kujunenud paljude inimpõlvede rituaalse maastikukasutuse tulemusena. Kultuuriministeeriumi ajalooliste looduslike pühapaikade arengukava raames on kaardistatud üle Eesti mitmesuguseid looduslikke pühapaiku (allikaid, puid, kive, hiiekohti jms). Üle Eesti on mitme piiriülese projekti raames Riigimetsa Majandamise Keskuse juhtimisel kaardistatud pärandkultuuri objekte nii metsas kui mujal. Infot piirkondlikult oluliste paikade kohta leiab: 1. RMK hallatavast pärandkultuuri kaardilt (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Kaardirakendus/Parandkultuurikaardirakendus-p160.html); 2. Ristipuude ja -metsade asukoha kohta saab infot Maa-ameti geoportaalil ristipuude kaardilt (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Kaardirakendus/Ristipuudekaardirakendus-p540.html); 3. Ajalooliste looduslike pühapaikade inventuuride kohta saab infot Muinsuskaitseametist. 4. Maastikupilt ja väärtuslike maastike piiride täpsustamine Analüüsida väärtuslikke vaateid maastikus ja märkida vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridorid kanda kaartidele. Keskkonna kultuuristamisel on soovitatav väärtustada varasemate põlvkondade tööd. Ajaloolist väärtust omab maastikumuster, kus võib leida muinas-, mõisa-, talu- ja nõukogudeaegseid objekte. Väärtuslikud on maastikud, kus on kiviaiad, endiste hoonete vared, lahtised madalad kraavid, alleed, veskite paisud, teed, veskijärved jm kultuurilist eripära väljendavad objektid. Täiendavate küsimuste korral palume pöörduda Muinsuskaitseameti valdkonnajuhtide ja Lääne-Virumaa nõunike poole.	
7	Keskkonnaamet	EELNÕU	Edastasite Keskkonnaametile tutvumiseks Väike-Maarja Vallavalitsuse põhjendatud seisukohad Väike-Maarja valla	Täiendame üldplaneeringu seletuskirja planeeringulahenduse edasise

		21.12.2021 nr 6 5/21/20790 4 üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande avalikustamisel laekunud arvamuste kohta. Keskkonnaamet tutvus esitatud vastustega ning nõustub enamikuga neist. Peame aga vajalikuks täpsustada Keskkonnaameti 16.11.2021 kirja nr 6-5/21/20790-2 punkti nr 3.1 ja 3.2 ning sellele antud Väike-Maarja Vallavalitsuse seisukohta. Punkti nr 3.1 ja 3.2 kommenteerisite järgnevalt: <i>"Üldplaneeringu täpsusastmes ei ole mõistlik välistada konkreetseid raieliike/reguleerida konkreetset raietegevust. Üldplaneeringus on sätestatud eesmärk ja kaitstav väärtus. Kui mistahes kavandatav raie sellele eesmärgile vastab, on raie teostamine, olenemata selle liigist, võimalik."</i> Keskkonnaameti jaoks peavad aga olema selged raie lubamise alused, kui nendele aladele esitatakse kavandatavate raie kohta metsateatise. Keskkonnaamet kontrollib nõuetekohase metsateatise alusel kavandatud raie vastavust õigusaktide nõuetele (metsaseaduse § 41 lg7). Kui kavandatud raie ei vasta õigusaktide nõuetele, on Keskkonnaametil õigus selle registreerimisest keelduda, põhjendades keeldumist kirjalikult ja andes ühtlasi soovitusd tegevuse õigusaktidega vastavusse viimiseks; kui kavandatud raie vastab õigusaktide nõuetele, registreerib Keskkonnaamet selle metsaregistris (metsaseaduse § 41 lg-d 8 ja 8¹). Õigusakt antud mõistes on ka üldplaneering. Seega peab Keskkonnaameti jaoks olema selgelt aru saada, kas raie on kooskõlas üldplaneeringuga või mitte. Keskkonnaamet ei saa hakata seda ise tõlgendama ja kaaluma. Kui omavalitsus leiab, et konkreetse raieliigi välistamine pole mõistlik ja kõigi (või siis ainult teatud) raie lubamist (nt uuendusraied) tuleks mingitel aladel igakordselt kaaluda, siis tuleks üldplaneeringusse nende alade kohta lisada tingimus, et raie tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsusega (vastavalt kohaliku omavalitsuse soovile, kas siis enne metsateatise esitamist, enne Keskkonnaameti poolt raie lubamist või enneraiega alustamist).	väljatöötamise käigus selliselt, et kui on sätestatud kohustus KOV-iga raied kooskõlastada (kas siis enne metsateatise esitamist, enne Keskkonnaameti poolt raie lubamist või enne raiega alustamist), siis tuleks see seletuskirjast selgelt välja.
--	--	--	---

		EELNÕU 16.11.2021 nr 6- 5/21/20790- 2	1. Looduskaitse 1.1 KSH aruande ptk-s 6.1 on osaliselt Väike-Maarja valla alale jäävate loodusladena nimetatud Endla loodusala kaks korda. Märkime, et tegemist on ühel juhul Endla loodusalaga ja teisel juhul Endla linnualaga.	Märkitud viga viidatud KSH aruande eelnõu peatükis ei tuvasta. Peatükis 6.1 on toodud: <i>Osaliselt jäävad valla alale Endla loodusala, Haavakannu loodusala, Ilmandu loodusala, Porkuni loodusala ning Endla linnuala.</i> Info on kooskõlas tähelepanekuga ja korrektne, vajadus KSH aruande eelnõu muutmiseks puudub.
			1.2 KSH aruande ptk-s 6.3 ja sissejuhatuses on loetletud loodusladad, mille osas Natura eelhindamise käigus tuvastati, et negatiivseid mõjusid pole. Ptk-s 6.3 ei ole nimetatud Ebavere ja Porkuni loodusala. Palume need lisada. Ptk-des 6.2.1 ja 6.2.6 jõutakse järeldusele, et ka nendele loodusaladele negatiivne mõju puudub.	Korrigeerime KSH aruande eelnõud lähtuvalt esitatud märkusest.
			1.3 KSH aruande ptk-s 6.2.11 on käsitlemata supelranna maa-ala määramine Äntu loodusalale. Joonisel 1 „Maakasutus” on supelranna maa-ala märgitud elupaigatüübile rohunditerikkad kuusikud (9050) ja vähekuni keskoiteliste kalgiveeliste järvede (3140) äärde. Väide ei ole õige: „Elupaiga alal ja naabruses puuduvad igasugused planeeringuga kavandatavad tegevused ning muudatused maakasutuses, samuti puuduvad seoses ÜP-ga mõjud elupaiga veerežiimile. Ebasoodsad mõjud elupaiga seisundile puuduvad.” Sama ka Äntu maastikukaitseala käsitleva osa kohta. Palume lisada supelala mõju sisuline analüüs ning vastavalt analüüsi tulemustele täiendada ÜP-d ja KSH aruannet.	Planeeringulahenduse edasise väljatöötamise käigus vaatame KSH aruande eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest üle. Vajadusel täiendame/korrigeerime KSH aruande ja üldplaneeringu eelnõusid.
			1.4 ÜP joonisel 4 „Taristu” on Määri kasealleega piirnev tee märgitud planeeritavaks jalg- ja jalgrattateeks. Seega	Vaatame KSH aruande eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest üle. Vajadusel

			ei ole õige KSH aruandes ptk-s 7.1.1 toodud väide „allee alale ning selle naabrusesse ei kavandata maakasutuse muudatusi, infrastruktuuriobjekte ega muid tegevusi. Seega puudub ÜP rakendamisel mõju pargile.” Tee rajamist tuleb KSH aruandes käsitleda ja vastavalt tulemustele täiendada ÜP-d ja KSH aruannet. Sama ka Emumäe maastikukaitseala osas, kust joonise 4 järgi läheb läbi planeeritav jalg- ja jalgrattatee, kuid KSH aruanne seda ei käsitلة (planeerimisseadus § 75 lg 1 p 1).	täiendame/korrigeerime KSH aruande ja üldplaneeringu eelnõusid.
			1.5 KSH aruande ptk-s 6.3 (lk 42) on esitatud järeldus: „Kokkuvõttes ei põhjusta ÜP-ga kavandata maakasutus negatiivseid mõjusid Natura 2000võrgustikku kuuluvatele aladele ning nende kaitse-eesmärkideks olevatele elupaikadele ja liikidele. Natura asjakohase hindamise läbiviimine ÜP koostamise raames ei ole vajalik. ÜP alusel kavandata edasiste arenduste puhul tuleb silmas pidada ettevaatusprintsipi, mille kohaselt tuleb Natura mõjusid hinnata igal juhul kui planeeringu, kava või arendusega on võimalus negatiivsete mõjude avaldamiseks Natura alale. Silmas tuleb pidada, et veerežiimi mõjutamise kaudu või müra ja muude häiringute tõttu võivad mõjud avalduda ka tegevuste puhul, mis ei toimu Natura alal ega vahetult selle piiril.” Palume KSH aruande ptk 6.3 järeldus üle vaadata. Iga tegevusloa taotluse menetlemisel, planeeringu algatamisel jne tuleb vajadusel anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju (strateegilise) hindamise algatamise vajalikkust, kuid ÜP kehtestamisel peab olema veendumus, et ÜP elluviimisega ei kaasne ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele ja terviklikkusele (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 45 lg 2).	Vaatame KSH aruande eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest üle ning vajadusel täiendame/korrigeerime.
			1.6 KSH aruanne ptk-s 7.1.1 (lk 45) on esitatud: „Kavandata Peetla soo looduskaitseala pindalaga 1459 ha asub Väike-Maarja vallas Käru küla alal.” Märgime, et kavandata kaitseala asub Käru ja Salla külas ja pindalaks 1467ha. Palume KSH aruannet korrigeerida.	Korrigeerime KSH aruande eelnõud lähtuvalt esitatud märkusest.

			1.7 KSH aruande lisa 6. „Riiklikud looduskaitse- ja kultuuriväärtused” kaardil on projekteeritav Peetla soo looduskaitseala tunduvalt väiksemates piirides (kavandatud pindala 1467 ha). Palume projekteeritava looduskaitseala piirid üle kontrollida.	Kontrollime andmed lähtuvalt esitatud märkusest üle ja vajadusel korrigeerime. Täiendatud 04.04.2022 ÜP Lisas 6 „Riiklikud looduskaitse- ja kultuuriväärtused” on projekteeritavad kaitstavad loodusobjektid kajastatud EELIS-e andmete põhjal 09.02.2022 seisuga.
			1.8 Palume ÜP-s välja tuua, kas valla territooriumil on varasemalt üldplaneeringuga ehituskeeluvööndit vähendatud. Kuna uue üldplaneeringu koostamisel senised sama territooriumi hõlmavad üldplaneeringud kaotavad kehtivuse, siis kaotavad kehtivuse ka nendele antud nõusolekud (kaasa arvatud nõusolekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks). Seetõttu tuleb viia üldplaneeringu koostamise raames läbi varasemate üldplaneeringutega antud ehituskeeluvööndi vähendamise kaardistamine, mis võimaldaks varasemate ehituskeeluvööndi vähendamiste nõusolekute kehtima jäämise ja kandumise uude planeeringusse.	Oleme teadlikud, et uue üldplaneeringu kehtestamisega kaotavad kehtivuse varem antud nõusolekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks. Üldplaneeringu lahenduse koostamisel on ehituskeeluvööndi vähendamistena käsitletud üksnes neid ettepanekuid, mille vähendamist soovib vald näha ka uue üldplaneeringu kehtestamisel.
			1.9 KSH aruande ptk-s 7.7 (lk 62) on välja toodud: „Kiltsi alevikus laiendatakse olemasolevat elamuala Põltsamaa jõeni, kuid kuna ÜP-ga ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuid ei tehta, siis on ehitamine antud alale välistatud.” Kuna ÜP-s ei tehta ettepanekut ehituskeeluvööndi vähendamiseks ja ehitamine antud alale on välistatud, siis ei ole elamuala laiendamine Põltsamaa jõeni põhjendatud.	Selgitame, et tegemist on üldplaneeringu täpsusastmest tuleneva küsimusega, kus ehituskeeluvööndi ulatust ei lõigata üldplaneeringuga kavandatavast juhtotstarbest välja vaid sellega tuleb arvestada elamualale ehitustegevuse kavandamisel. Samamoodi käsitletakse ka teisi olemasolevaid kitsendusi, näiteks elektriliinide kaitsevööndeid, teekaitsevööndit jmt kitsendusi. Planeeringulahenduse täiendamisel kaalume selguse huvides elamumaa juhtotstarbe täpsustamist.
			1.10 Lisaks rohevõrgustiku ruumielementide määratlemisele (tugiala, rohekoridor) tuleb ÜP-s välja tuua rohevõrgustiku vastavus hierarhilisele tasemele ehk	Selgitame, et senine valdav praktika üldplaneeringute koostamisel ei erista kohaliku tähtsusega tugialasid

			väärtusklassile – riiklik, maakondlik, kohalik tugiala. Hierarhilised tasemed annavad olulist infot otsustajale hilisemal rohevõrgustiku tingimuste rakendamisel. Palume ÜP joonistel välja tuua rohevõrgustiku konfliktkohad (probleemkohad) ja võtmealad (leevendatud konfliktkohad, nt ökoduktid, ulukitunnelid). Nende toimimise tagamiseks võib olla vajalik seada eritingimusi maakasutuse suunamiseks, sh arvestades ka töös olevates taristuprojektides kavandavate uute rajatistega.	maakondlikest ega riiklikest. Ehitustegevuse kavandamist rohevõrgustiku alale tuleb igal juhul põhjalikult kaalutada ning sealjuures lähtuda kohalikust kontekstist.
			1.11 ÜP ptk-s 4.2.3 on esitatud: „Rohevõrgustiku koridoride alal säilitada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses ...” Kas mõeldud on koridori kogupinnast? Kas on analüüsitud hetkeolukorda ja kompenseeritavate meetmete rajamise vajadust? Rohekoridor võib hõlmata ka lagedaid poollooduslikke kooslusi, kuhu puude istutamine ei ole mõistlik.	Korrigeerime sõnastust. Täpsema sõnastuse anname materjali täiendamise käigus. Täiendus 20.01.2022 Tingimus eemaldatud üldplaneeringu seletuskirjast.
			1.12 ÜP ptk-s 4.2.3 on esitatud: „Rohevõrgustiku aladel (va väärtuslikud märgalad, veekogude kaldaalad, Natura 2000 looduslikud elupaigad, kaitsealad, I ja II kategooria kaitsealuste liikide elupaigad ja teised seadustest tulenevate piirangutega alad) võib arendada tavapäraselt” Mida täpsemalt on mõeldud Natura 2000 looduslike elupaikade all?	Korrigeerime sõnastust. Tegemist on Natura 2000 võrgustiku aladega.
			1.13 Lisa 5 rohevõrgustiku analüüsis (lk 14) on Peetla raba alale kavandatud astmelaud. Palume täpsustada astmelaua tingimused ning kas ja mille poolest need erinevad tugialade tingimustest?	Selgitame, et astmelaud on tugialast eraldatud vähem massiivne sidusust tagav element. Juhinduda tuleb eesmärgist, et nii nagu tugialal, siis ka astmelaul tuleb vältida asustuse tekkimist. Astmelaua tingimused eeldavad sarnaseid maakasutustingimusi tugialadega.
			1.14 ÜP ptk-s 4.1.5 on esitatud tabel 4, kus on välja toodud valla miljööväärtuslikud alad. Tabelis on välja toodud looduskaitse all olevad mõisapargid, kus lisaks muinsuskaitseseadusele peab arvestama parkide kaitsekorda (looduskaitse seadus (LKS) § 12 lg 1 ja 2). Näiteks Kiltsi mõisakompleks – Kiltsi mõisa park (looduskaitse all) ning Avanduse mõisakompleks – Avanduse	Selgitame, et miljööväärtuslike alade puhul on välja toodud need mõisapargid, mis on olulised säilitada miljööväärtuslike aladena. See ei ole üks ühele sama, mis looduskaitse seadusest tulenev kaitsekord.

			mõisa park ja Simuna parkmets (looduskaitse all). Ka Salla külas on kaitsealune park. Märkime, et lisaks tabelis 4 nimetatutele on Väike-Maarja vallas veel teisigi mõisaid ja parke.	
			1.15 ÜP ptk-s 5.2.9 „Maaparandussüsteemid” on jäänud lisamata tingimus, et maaparandussüsteemide hooldamine, rekonstrueerimine ja rajamine kaitstavatel aladel tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga. Kuivendamine ohustab mitmeid liike ja kooslusi. Kui ÜP kohustab kõikide maaparandussüsteemide korrashoidmist, siis võib see olla vastuolus kaitsealade ja loodusalade kaitse-eesmärkidega ja sellisel juhul ÜP-d kooskõlastada ei saa (KeHJS § 45 lg 2 ja planeerimisseadus § 85 lg 3).	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			2. Tuuleenergia 2.1 ÜP ptk-s 5.2.8.1 on esitatud tuuleenergia tootmiseks välistatud alade loendis loogikaviga. Nimelt on projekteeritavate kaitsealade (linnuliikide kaitse) puhvervööndi ulatus 600 m, kuid olemasolevatel kaitsealadel ainult 100 m. Palume täiendada ÜP-d selliselt, et ka olemasolevate kaitsealade (linnuliikide kaitse) puhvervöönd oleks 600 m. Vastavalt sellele tuleb korrigeerida tuuleenergia tootmiseks sobiva ala piiri. ÜP-s on Haavakannu looduskaitseala (mille kaitse-eesmärgiks on muuhulgas metsis) läheduses planeeritav tuuleenergeetika ala. Kas puhvervöönd on ainult looduskaitsealal, mis on üks kaitseala tüüp või kõikidel kaitsealadel, sh maastikukaitsealal ja pargil?	Täiendame üldplaneeringu eelnõu sõnastust selliselt, et kui kaitseala kaitse-eesmärgiks on linnuliik, siis arvestame samuti 600m puhvervööndiga. 100m puhvervöönd on kõikidel kaitsealadel, sh maastikukaitsealal ja pargil.
			2.2 KSH aruande ptk-s 7.1.1 on Haavakannu looduskaitseala osas kirjas: „Lähim tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobiv ala paikneb looduskaitsealast 330 m kaugusel. Seoses võimalike tuuleparkidega ei avaldu kaitsealale ega selle kaitse-eesmärkidele negatiivseid mõjusid.” Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks on teiste hulgas ka metsise elupaikade kaitse. Puudub sisuline analüüs, kuidas on jõutud järeldusele, et tuuleparkide rajamisega arendamiseks põhimõtteliselt sobivale alale ei	Vaatame teema lähtuvalt tähelepanekust KSH aruande eelnõus üle ning vajadusel täiendame/korrigeerime. Tuuleenergeetika tootmiseks põhimõtteliselt sobivate alade kaardikihti on täiendatud lähtuvalt sellest, et kaugus Haavakannu looduskaitsealast oleks vähemalt 600 m analoogselt kõikide teiste looduskaitsealadega, mille kaitse-

		kaasne kaitse-eesmärkidele (metsisele) negatiivset mõju. Palume lisada analüüs. Teadusuuringud on näidanud, et tuuleparkide rajamine mõjutab metsise elupaigakasutust ning soovitatav on kuni 1 km ulatusega puhverala metsise elupaikade ning tuuleparkide arendusalade vahel. Seetõttu võib tuulepargiala kavandamist niivõrd lähedale antud kaitsealale pidada üldiste soovitustega vastuolus olevaks. Kuna tuulepargi ala on kavandatud keskkonnaregistris registreeritud metsise elupaigast ligi 2 km kaugusele metsamaastiku servaalale, võib ÜP mastaabis nõustuda, et antud asukohta tuulepargi kavandamine Haavakannu looduskaitseala kaitse-eesmärgi eeldatavalt olulisel määral ei kahjusta. Siiski rõhutame, et antud tuulepargi arenduse järgmises etapis on vajalik hinnata täpsemalt tuulepargi rajamise võimalik mõju kaitsealal paiknevale metsise asurkonnale. Vajadusel tuleb teostada eelnevalt kaitsealal metsise elupaigakasutuse uuringud ja kavandada vajadusel leevendavad meetmed. KSH vastava soovitus (1 km tuulikupargist) küll annab, kuid antud juhul võib vajaliku uuringuala ulatus olla ulatuslikum.	eesmärgiks on linnuliikide kaitse. ÜP-ga on seatud tingimus, et tuuleparkide kavandamisel (DP staadiumis) tuleb inventeerida tuulepargi ala ja selle naabruse (vähemalt 1 km raadiuses) linnustik ning hinnata mõjusid linnustikule, sh eraldi kaitstavatele linnuliikidele.
		2.3 ÜP ptk-s 5.2.8.1 Kaitsealuste liikide elupaikade all ei ole vaja nimetada püsielupaiku, sest need on oma olemuselt kaitsealad ning tuleb nimetada kaitsealade punktis.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
		2.4 Tuulepargialad on kavandatud metsamaale. Nende rajamine tähendaks metsa raadamist, mis ei ole ökoloogilises mõttes hea ja säästlik lahendus ning vastuolus viimasel kliimakonverentsil otsustatuga. Palume analüüsida tuuleparkide rajamise mõju metsamaale.	KSH aruande eelnõus on tuuleparkide mõju metsa raadamisele analüüsitud ja hinnatud (ptk 7.3 „Mõju taimestikule”). Rõhutame, et mõju on hinnatud ÜP täpsusastmes. Sealjuures on KSH aruande eelnõus selgitatud, et <i>tuuleenergeetikast tingitud mõjud sõltuvad rajatavate tuuleparkide ja tuulikute arvust, paigutusest ning võimalikust kaasnevast taristust. Kuna ÜP-ga on kavandatud põhimõtteliselt sobivad alad tuuleparkide arendamiseks, mitte ei kavandata konkreetseid tuuleparke, siis ei ole võimalik nende mõju taimkattele</i>

				<i>käesoleva KSH raames täpsemalt hinnata.</i> Selgitame, et üldplaneeringu täpsusastmes ei ole metsamaa tuuleparkide rajamiseks käsitletud kindlasti välistava kriteeriumina. Üldplaneeringu seletuskirjas on selgitatud, et <i>üldjuhul tuleb vältida kõrge loodusliku väärtusega taimkattega alasid. Juhul kui raadatava ala suurus on üle 100 ha, tuleb õigusaktide kohaselt läbi viia keskkonnamõju hindamine.</i> Seega selgub metsamaa sobivus tuuleparkide rajamiseks pärast üldplaneeringu kehtestamist toimuva detailplaneeringu ja selle mõjude hindamise läbiviimise käigus.
			2.5 Varangu tuulepark on kavandatud vaid 300 m kaugusele Varangu looduskaitsealal olevast II kategooria linnuliigi väikeluige olulise tähtsusega rändepeatuspaiagast. Samuti paikneb osaliselt Eipri/Raeküla tuulepark hiireviu elupaigas. Palume esitada sisuline analüüs lähtudes väikeluige rändepesitsuspaiagast ja hiireviu elupaigast.	Vaatame teema lähtuvalt tähelepanekust KSH aruande eelnõus üle ning vajadusel täiendame/korrigime.
			3. Metsandus 3.1 ÜP ptk-s 3.4.5 (lk 30) on puhke ja loodusliku maa-ala tingimustes toodud: „<i>Tagada haljastuse (kõrg-, poolkõrge ja madalhaljastus) või metsa säilimine võimalikult suures mahus. Säilitamise hindamisel lähtuda eelkõige dendroloogiliste koosluste väärtuslikkusest, kasvukoha ja botaanilise liigilisuse originaalsuse kaitse vajadusest ning otstarbekusest. Raiete kavandamisel tagada ala puhkeväärtuse säilimine.</i>” Soovitame täpsustada raiete tingimusi, mis tagavad ala puhkeväärtuste säilimise. Kas ka mingid raieliigid on välistatud?	Üldplaneeringu täpsusastmes ei ole mõistlik välistada konkreetseid raieliike. Üldplaneeringus on sätestatud eesmärk ja kaitstav väärtus. Kui mistahes kavandatav raie sellele eesmärgile vastab, on raie teostamine, olenemata selle liigist, võimalik.

			3.2 ÜP ptk-s 4.2.3 on välja toodud rohevõrgustiku toimimise tingimused. Välja on toodud tingimus: „Rohevõrgustiku aladel ... võib arendada tavapäraselt, roheline võrgustikuga arvestavat majandustegevust ...“ Samas on mitmeid punkte, mille osas ei ole üheselt selge, kas need tähendavad ka mingisuguseid raiepiiranguid. Näiteks: (lk 43) 1) „Rohevõrgustiku koridoride alal säilitada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses, vajadusel rajada uushaljastus (puude istutamine võrade liitumisega, põõsarinde rajamine jms), et tekiks rohevõrgustiku sidusus.“; 2) „Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad haljasribad ja puittaimestikuga kaetud alad.“; 3) „Ojade, jõgede ja järvede kaldad tuleb rohevõrgustiku alal säilitada võimalikult looduslikuna.“ Kui mingisugused nõuded tähendavad ka raiepiiranguid, siis palume võimalike vaidluste ärahoidmiseks neid täpsustada.	Üldplaneeringu täpsusastmes ei ole mõistlik reguleerida konkreetset raietegevust. Üldplaneeringus on sätestatud eesmärk ja kaitstav väärtus. Kui mistahes kavandatav raie sellele eesmärgile vastab, on raie teostamine, olenemata selle liigist, võimalik.
			3.3 ÜP ptk-s 4.2.3 (lk 43) on rohevõrgustiku toimimise tingimustes toodud: „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud.“ Juhime tähelepanu, et raadamine on raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks ning raadamiseks on vaja alusdokumenti (metsaseaduse § 32 lg 1, lg 2). Seega teostatakse raadamist mingi muu lubatud tegevuse realiseerimiseks (näiteks enne ehitise püstitamist on vaja puud raiuda) ja tegemist ei ole metsa majandamisega. Keskkonnaamet saab üldplaneeringust lähtuvalt raie jätta kinnitamata juhul, kui tegevus, mille tarbeks raadamist soovitakse, on vastuolus üldplaneeringuga (läbi kinnisomandi kitsenduste). Kui tegevus, milleks on mh vajalik puud raiuda, on lubatud, siis peab olema lubatud ka raadamine. Keskkonnaamet on seisukohal, et raadamisele kui raieliigile ei saa üldplaneeringuga piiranguid kehtestada ja seega ei ole sobiv eraldi sõnastada nii, et raadamine ei ole lubatud.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest. Täiendame ÜP sõnastust järgmiselt: „Raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud, välja arvatud maaparandussüsteemide, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel.“

			Piirangud raadamisele tulevad raadamise eesmärgiks oleva tegevuse vastuolust üldplaneeringuga.	
			3.4 Palume üldplaneeringu jõustudes saata Keskkonnaametile alade kohta, kus Keskkonnaametil tuleb metsateatiste menetlemisel ja raiete osas otsuse tegemisel arvestada mistahes üldplaneeringuga seatud tingimusi (sh alad, kus tuleb raie kooskõlastada/raiest teavitada). Palume saata kaardifail (soovitavalt *tab , *shp või *mif formaadis) koos selgitustega, kus milline nõue kehtib. See on vajalik selleks, et saaksime vajalikud alad kanda otse metsaregistrisse üldplaneeringu kitsenduste kaardikihile ja vastavaid tingimusi metsateatiste menetlusel arvestada.	Ettepanekuga arvestatakse.
			4. Vesi 4.1 ÜP ptk-s 4.2.5 ühe tingimustena on toodud, et: „Kaldaomanik või valdaja peab tagama kallasrajale juurdepääsu.” Keskkonnaamet täpsustab, et kohaliku omavalitsuse üksus peab planeeringutega tagama juurdepääsu kallasrajale ning kalda omanik või valdaja peab tagama kallasrajale juurdepääsu planeeringuga kehtestatud tingimustel (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 38 lg 7, lg 7 1). Seega pole eelnimetatud tingimus korrektne ning palume seda korrigeerida.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			4.2 ÜP ptk-s 4.2.5.3 viidatakse, et avalikud juurdepääsud on kajastatud joonisel 3 „Väärtused ja piirangud”. Jooniselt ei ole arusaadav kuidas on tagatud avalikud juurdepääsud (kultuuriobjektidele, supluskohtadele, tuletõrje veevõtukohtadele jms). Palume joonist täiendada ja märkida avalikud juurdepääsud.	Selgitame, et üldplaneeringu täpsusastmes on välja toodud vajadus tagada avalik juurdepääs. Selle vajadusega tuleb arvestada teiste arendustegevuste kavandamisel, sh detailplaneeringute koostamisel või projekteerimistingimuste väljastamisel.
			4.3 Planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 3 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesandeid tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine ning planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 30 kohaselt on sanitaarkaitsealadega veehaarete asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Arvestades eelnevat	Üldplaneeringu edasise koostamise käigus kuvame üldplaneeringus Väike-Maarja, Rakke, Vao, Salla ja Simuna reoveepuhastid. Puurkaevud kuvatakse aladel, kus oleme määratlenud maakasutuse juhtotstarbed.

			palume üldplaneeringule kanda reoveepuhastid koos kujadega ning veehaarded koos sanitaarkaitsealadega, kuna nendega kaasnevad kitsendused võivad mõjutavad tuleviku uusarendusi.	
			4.4 KSH aruande ptk-s 7.7 „Paadisillad ja lautrid” (lk 66) – teises lõigus olev viide veeseaduse § 8 lõikele 2 on kehtetu. Palume ajakohastada lähtudes kehtivast veeseadusest.	Korrigeerime KSH aruande eelnõud lähtuvalt esitatud märkusest.
			4.5 KSH aruande ptk-s 9.6 (lk 121) on välja toodud leevendusmeetmed paadisildade ja lautrite püstitamisel. ÜP-s neid kajastatud ei ole. Palume need meetmed lisada ÜP-sse.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõud lähtuvalt esitatud märkusest.
			5. Maapõu 5.1 Keskkonnaamet tuletab meelde, et lisa 2 „Ülevaade Väike-Maarja vallast” ptk-s 17 „Maavarad ja maardlad” on tabel 10, mis on koostatud seisuga 20.09.2019. Keskkonnaamet palub ajakohastada tabeli enne üldplaneeringu lõplikku kinnitamist.	Ettepanekuga arvestatakse. Täiendus 18.02.2022 Lisa 2 info ei ole ajas muutuv, sest see on koostatud lähteseisukohtade väljatöötamise etapis.
			5.2 ÜP ptk-s 3.4.9 mäetööstuse maa-ala tingimustes on esitatud: „Maardlate kasutuselevõtul lubja- ja dolokivikarjäärides arvestada olemasoleva probleemiga, et karjääris põhjavee välja pumpamisel võivad karjääri mõjuraadiuses asuvad kaevud jääda kuivaks.” Märgime, et kaevude kuivaks jäämise ohuga peab arvestama kõikide maardlate (allmaakaevandus) kasutuselevõtul. Palume ebakorrektsus parandada.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu sõnastust.
			6. Üldised teemad 6.1 Märgime, et mitmete tegevuste puhul on vajalik Keskkonnaameti kooskõlastus, sh kaitsealadel. Hetkel on Keskkonnaameti kooskõlastuse vajadus nimetatud ÜP-s (lk 33) ainult ühel juhul (karjääri korrastamise suuna määramine). Palume lisada kooskõlastus tingimus Keskkonnaametiga ÜP seletuskirja	Selgitame, et üldplaneeringu seletuskirjas ei ole seadusest tulenevaid kohustusi üldjuhul välja toodud. Leiame, et seadusest tulenevate tingimuste kopeerimine üldplaneeringus ei ole vajalik, kuna need nõuded kehtivad üldplaneeringust sõltumatult.

			peatükkidesse 4.5 ja 5.2.9.	
			6.2 ÜP-s on esitatud tabel 3 „Maa-ala juhtotstarvete ja katastriüksuse sihtotstarvete omavahelised seosed”, kus on puhke- ja loodusliku maa-ala puhul kitsenduste seadmisel lähtutud üksnes puhkeotstarbest, aga arvestama peab ka looduskaitsealisi eesmärgi.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			6.3 ÜP ptk-s 3.4.3 (lk 27) on välja toodud tootmise maa-ala tingimus: „Turismi arendamise seisukohalt oluliste vaatamisväärsuste olemasolu korral tuleb järgida põhimõtet, et nende vahetusse lähedusse ei rajataks võimalike häirivate mõjudega tootmist (sh loomakasvatust).” Esitatud tingimus sõltub asjaolust, mis laadi loomakasvatusest siin mõeldakse. Juhul, kui oluliste vaadete ja vaatamisväärsuse säilimiseks on vajalik maahooldus karjatamise ja niitmise teel, siis võib loomakasvatuse keelamine olla lausa ebasoovitav. Samuti võib loomakasvatust olla ise turismiobjektiks või mitmekesisustada olemasolevaid turismiobjekte.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			6.4 Riiklike looduskaitse ja kultuuriväärtuste kaardil (lisa 6) on märgitud ka püsielupaigad ja I ja II kaitsekategooria liikide leiukohad, mis ei ole avalik info. Eelmainitud kaardiandmed on 21.09.2021 seisuga. ÜP-s (lk 41) allmärkusest nr 20 leiab selgituse: „Üldplaneeringus käsitletud info kaitstavate loodusobjektide kohta on kajastatud Lisas 2 seisuga 22.10.2019.” Esitatud viited kuupäevadele on vastuolulised. Märkime, et kaitstavate alade osas peaks kasutama siiski ajakohast infot.	Üldplaneeringu eelnõus on kaitsealuseid liike (sh püsielupaiku) kajastanud vastavalt varasemalt kokkulepitule. Püsielupaigad pole eraldiseisvalt tähistatud. Ajakohane info on toodud Lisas 6. ÜP Lisa 2 info ei ole ajas muutuv, sest see on koostatud lähteseisukohtade väljatöötamise etapis. Seetõttu kuupäevad erinevad.
			6.5 ÜP ptk-s 2.3.3 (lk 12) on esitatud: „Puhkealadeks on ennekõike Äntu, Ebavere, Emumäe ja Simuna piirkonna alad, millel on kõrge rekreatiivne väärtus.” Lisas 5 (lk 9) on välja toodud: „Olulisemad puhkealad on Äntu järvede puhkealad, Ebavere mägi ja terviserajad, Nõmme järved, Ao paisjärv, Simuna ümbrus ja Emumäe vabaaja maastikupark.” Joonisel 1 on puhke- ja looduslikke maa-alasid ka mujal, nt Rakke	Selgitame, et üldplaneeringu lk 12 on tegu strateegiliste arengusuundadega, kus on defineeritud antud piirkondade pikaajaline strateegiline arengueesmärk. Joonisel 1 toodud puhke- ja looduslikud maa-alad on maakasutuse juhtotstarbed, mis ei anna otseselt piirkonnale nõ kõrge

			alevikus ja Triigi külas, aga ei ole Äntus. Palume täpsustada, milliseid alasid käsitletakse puhkealadena ning ühtlustada dokumendid.	puhkeväärtusega piirkonna identiteeti, vaid määratleb puhkealad suurema ala sees.
			6.6 ÜP ptk-s 4.2.5.2 on esitatud: „Supelrandasid Väike-Maarja vallas ei ole.” Eelnev väide on vastuolus ptk-ga 3.4.6.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			6.7 ÜP ptk 4.5 lisada juurde, et kaitstavatel aladel on radade rajamiseks vajalik Keskkonnaameti koostöölastus (LKS §21 lg1 ja § 14 lg 2). Soovitav on lisada tingimus, et uute matkaradade ning rajatiste kavandamisel peab olema tagatud nende edaspidine hooldus.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			6.8 ÜP ptk-s 3.4.9 on esitatud: „Kasutusele võetud maardlatel tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel korrastada, et võimaldada maade edasist kasutust kas põllumaa, metsamaa, puhkeala või hoonestatud alana ning et need sobituksid ümbritsevate väärtuslike põllumajandusmaade, väärtuslike maastike või rohevõrgustiku aladega.” Märgive et, alade korrastamisel on ka teisi võimalusi. Näiteks ala taastamine märgalaks, veekoguks või kasutada võimaliku tuulepargialana.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			6.9 ÜP ptk-s 6.3 on esitatud kliimamuutustega arvestamise tingimus, mille kohaselt tuleb maaparandussüsteemide maa-alal tagada maaparandussüsteemide toimimine, mis omab tegelikult vastupidist efekti. Kuivenduse tulemusel turvas laguneb, toimub nn kasvuhoonegaaside süsinikdioksiidi ja dilämmastikoksiidi teke. Lisaks on kuivendusel suur mõju nii kuivenduspiirkonna kui ka veekogude elustikule.	Võtame teadmiseks. Selgitame, et KSH aruandes on maaparandussüsteemide toimimise tagamist oluliseks peetud väärtuslike põllumajandusmaade säilitamise ja väärtustamise kontekstis. Põllumajandusmaade kasutamiseks ja põllumajanduslikuks tootmiseks on maaparandussüsteemide toimimine vajalik.
			6.10 ÜP ptk-s 3.4.11 esitatud tingimused riigikaitse maa-alal käsitlevad ainult riigikaitse ehitise piiranguvööndit. Kas on mõeldud Päästekooli maja? Miks kasutatakse mõistet piiranguvöönd mitte maa-ala? Lisaks Väike-Maarjas asuvale koolihoonele on ka päästeväljak.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest ning seondult Kaitseministeeriumi ettepanekuga. Vajadus KSH aruande eelnõu muutmiseks

			Keskkonnaamet palub eeltoodu alusel ÜP-d ja KSH aruande eelnõu täiendada ja parandada.	puudub. Kaitseministeerium on oma 02.11.2021 kirjas nr 12-3/21/3599 välja toonud, et KSH aruande eelnõus esitatud riigikaitseliste ehitiste käsitus ja selgitused on õiged ja piisavad.
		LÄHTESEISU KOHAD 05.03.2020 nr 6- 5/20/1456-3	Keskkonnaamet asjaomase asutusena tutvus esitatud dokumendiga ning esitab omapoolsed suunised ja ettepanekud üldplaneeringu ja KSH koostamiseks, millega palub arvestada: 1. Vesi Üldplaneeringus peaksid veevaldkonnas olema käsitletud hüdrogeoloogia, põhjavee kaitstus, veealade (veekogude) üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, põhiliste tehnovõrkude trasside, joogiveeallikate (sh sanitaarkaitsealad), reoveepuhastite (sh kujade), maaparandussüsteemide asukoha määramine, veekogude ranna ja kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd, kallasrajad, vajadusel maasoojuspuurkaevud. KSH aruandes peaks olema käsitletud põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus ja neile arendusest tulenev mõju. 2. Põhjavee varud Kui põhjavee varud on piirkonnas määratud, siis kujundab see mingil määral ka ettevõtluse võimalusi. St esmajärjekorras tuleb tagada inimeste joogivesi ning seejärel on võimalik kasutada ressursi muudel eesmärkidel. Sellega tuleks üldplaneeringute koostamisel arvestada. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021, nende meetmeprogrammides olevaid suuniseid ja piiranguid tuleb arvestada ka planeeringutes ning üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada veemajanduskavadega seatud eesmärgid ja meetmeid. Reoveekogumisala moodustamine ja muutmine Veeseaduse § 99 lg 3 kohaselt kannab kohaliku omavalitsuse üksus reoveekogumisala piirid üldplaneeringule koos perspektiivis	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle KSH ülesandeid ja täpsusastet. Üldplaneeringuga on võimalik ette näha meetmed erinevate veevaldkondade teemadega tegelemiseks ning vajadustega arvestamiseks.

		ühiskanalisisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole reoveekogumisalaks määratud või sellega hõlmatud. Reoveekogumisalad määrab keskkonnaminister oma käskkirjaga, kuid reoveekogumialade piirid (koos perspektiivis ühiskanalisisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole reoveekogumisalaks määratud või sellega hõlmatud) kannab kohalik omavalitsus oma üldplaneeringusse. Kuna veekogud võivad läbida mitmeid omavalitsusi, siis võib ühes omavalitsuses kavandatu mõjutada terve veekogu seisundit, sh ka teises maakonnas. Seetõttu tuleb veekogu hea seisundi säilitamiseks või saavutamiseks teha koostööd ka teiste kohalike omavalitsustega, mida veekogu läbib. Sama kehtib ka põhjaveekogumite, põhjaveeressursside ja põhjaveevarude osas, mis võivad haarata erinevaid maakondi. Planeerimisel tuleb arvestada põhjaveekogumite seisundeid ja vältida seisundi halvenemist. Veekeskkonnast lähtuvalt on samuti oluline tuua üldplaneeringus välja juba kitsendustega alad nagu nt nitraaditundlik ala (NTA) ja kaitsmata põhjaveega ala, mis on inimtegevuse suhtes tundlikumad ning seetõttu vajavad suured tähelepanu. Arengu suunamisel tuleks arvestada üleujutusega seonduvaid riske. Üleujutusohuga seotud riskide maandamiskavad on leitavad: https://www.envir.ee/et/uleujutused. Lisaks tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada kohaliku tähendusega üleujutusalaadega, mis on tingitud näiteks ühisvoolse kanalisatsiooni või lahkvoolse sademeveekanalisatsiooni vooluhulga vastuvõtuvõime puudustest või elamupiirkondades lahendamata liigvee probleemidest. Üldplaneeringus tuleb kaardistada kohaliku tähendusega üleujutusriskiga alad, kuhu on vajalik kavandada kombineeritud sademeveelahendused. Täpsemad juhised üldplaneeringute koostamiseks on toodud kombineeritud sademevee strateegias.	
		3. Jääkreostusobjektid Üldplaneeringus tuleb hinnata, kuidas on käsitletud	

			maakasutuse piiranguid ja keskkonnariske, mis tulenevad jääkreostusobjektidest. Veenduda, et oleks kajastatud kõikide kohaliku omavalitsuse territooriumil paiknevate jääkreostusobjektide staatus (riikliku või kohaliku tähtsusega objekt) ja seisund (reostus likvideeritud/osaliselt likvideeritud/likvideerimisel/töid teostatud ei ole). Maakasutuse otstarbe muutmisel lähtuda jääkreostusobjektidel paikneva pinnase vastavusest keskkonnaministri 28.06.2019 määrusele nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“ võttes arvesse objekti korrastamisel saavutatud näitajad või näha ette täiendavad uuringud või objekti ohutustamine. Jääkreostusobjektide asukohad ning asjakohased uuringud ning ohutustamistööde lõpparuanded on kättesaadavad keskkonnaregistrist keskkonnaohtlike objektide otsingust.	
			4. Maavarad PlanS § 75 lõike 1 punkti 15 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Sellest tulenevalt on üldplaneeringuga vaja määrata maardlatest ja maavara kaevandamisega kaasnevad mõjud maakasutusele ning ehitiste ehitamisele. Lisaks tuleks läbi mõelda, kuidas võiks kaevandamine aidata kaasa piirkonna arengule ning milline võiks olla maakasutus peale maavara ammendumist (nt lasketiir, tuulikupark, puhkeala, sõudekanal, mets, veekogu, rohumaa). Tuleks märkida, et kaevandamislube andes määratakse loas ära kaevandatud maa korrastamise suund igale mäeeraldiselt individuaalselt. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 9 tähenduses nimetatakse maa endisel või uuel otstarbel taas kasutuskõlblikuks muutmist kaevandatud maa korrastamiseks. Keskkonnaamet palub mitte kasutada sõna „rekultiveerimine“. Eelkõige lähtutakse senisest maakasutusest ning edasisest visioonist. Turbatootmisalad korrastatakse enamasti soodeks, liiva- ja kruusakarjäärid metsa või rohumadeks. Kaevandades allpool põhjaveetasel korrastatakse veekoguks. Enne kaevandamise lõppu antakse ettevõttele korrastamistingimused ja selle alusel tehakse	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu ja selle mõjude hindamise täpsusastet. Muuhulgas peame silmas pidama ÜP ja kaevandamislubade omavahelisi seoseid ja piire. Maakasutuse planeerimisel tuleb arvestada maavaravaru kaevandamise vajadusega, kuid ka vastupidi – maavarade kaevandamisel tuleb samuti arvestada juba väljakujunenud maakasutuse ja piirkondlike väärtuste ning võimalustega.

		korrastamisprojekt. Samuti võiks kaaluda uute perspektiivsete alade määramist, kuhu võiks tulevikus kaevandamine vajadusel laieneda või otsustada, kuhu uusi alasid enam ei lisandu. Mitte kanda planeeringusse kohustus, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlemisel tuleb teha keskkonnamõju hindamine. Planeerimisel peaks vältima kaevandamisele tundlike alade (näiteks elamu- ja rekreatsioonialad) kavandamist kasutuses või veel avamata maardlate vahetusse lähedusse ning samuti potentsiaalsete maardlate (nt alad, kus on juba kehtiv maavara geoloogilise uuringu luba) lähedusse. Kaevandamise käsitlemisel avaliku huvina peaks planeeringu koostamisel arvestama ka kaevandamise vajalikkusega, et tagada varustuskindlus. Märkida, et kaevandamistegevuse saaduseks on materjal, mida kasutatakse nt teedehhituseks ja –renoveerimiseks (liiv, kruus) või toormena energeetikatööstuses (küttematerjali saamiseks). Ka KSH-s palub Keskkonnaamet arvestada praeguse ja võimaliku kaevandamisega piirkonnas. Keskkonnaamet palub pöörata tähelepanu ka terminite õigele kasutamisiisile. Näiteks "kaevandus" on MaaPS § 75 lg 4 tähenduses maavara allmaakaevandamisega tegelev tootmisüksus. Pealmaakaevandamise korral on õige kasutada sõna „karjäär“. „Maavara kaevandamine“ on maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö (MaaPS § 6 lg 1).	
		5. Looduskaitse Ehituskeeluvöönd (edaspidi EKV) Üldplaneeringus tuleb käsitleda ehituskeeluvööndiga seonduvat. Üldplaneeringus EKV (ka veekaitsevööndi ja kalda piiranguvööndi) lähtejoone määramine - PlanS § 75 lg 1 p 9 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne korduva üleujutusega ala piiri määramine mererannal ja kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusladega siseveekogul. Suurte üleujutusladega siseveekogudel on vastavalt keskkonnaministri 28.05.2004 määrusele nr 58 „Suurte	Arvestame üldplaneeringu koostamisel veekogude kalda piiranguvööndite, ehituskeeluvööndite ja veekaitsevöönditega, täpsustades vajadusel seadusest tulenevatel alustel kaitsevööndite ulatust. Üldplaneeringu koostamise käigus analüüsitakse varasemate üldplaneeringutega, kuid ka detailplaneeringutega antud EKV vähendamisi ning kaalutakse nende kehtima jäamist või EKV vähendamise tühistamist.

		üleujutusosadega siseveekogude nimistu ja nendel siseveekogudel kõrgveepiiri määramise kord" EKV lähtejooneks mullastik (alluviaalsed soomullad ehk lammi madalsoomullad). EKV lähtejoone määramisel tuleb võtta arvesse ka täiendavad kohapõhised asjakohased andmed (veetasemete andmestik, sh oluliste üleujutusohuga riskipiirkondade maandamiskavades toodud andmestik, teadaolevad üleujutusosad siseveekogudel, teated rannapurustustest, nõlvaprotsessidest kaldal), arvestada kaldaastangutega (looduskaitseadusega (edaspidi LKS) § 34 lg 5). Üldplaneeringus märkida ära EKV ulatuses erandeid tekitavad olukorrad (metsamaa erisus LKS § 38 lg 2, tiheasustusala erisus LKS § 38 lg 1 p 3). Metsamaa erisust planeeringujoonistel graafiliselt pigem mitte kujutada (ajaliselt liialt muutuv, küll aga lisada märkusena). Üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusosad (arvestades ka LKS § 41). Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla minevad objektid. Näiteks tiheasustusosal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised, sadamate, sildumis- ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud viimastele. EKV korrigeerimine ja vähendamine ning suurendamine (PlanS § 75 lg 1 p 12). Kuna uue üldplaneeringu koostamisel senine sama territooriumi hõlmav üldplaneering kaotab kehtivuse, siis kaotavad kehtivuse ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud nõusolekud EKV vähendamiseks). Seega võiks kohalik omavalitsus viia uue üldplaneeringu koostamise raames läbi varasema üldplaneeringuga antud EKV vähendamise kaardistamise, mis võimaldaks varasemate EKV vähendamiste nõusolekute kehtima jäämise ja kandumise uude üldplaneeringusse. EKV vähendamise kaardistamisel tuleks vastaval joonisel ning seletuskirjas või lisas kujutada/loetleda varasemad EKV	Arvestame üldplaneeringu koostamisel kliimamuutustega seonduva üleujutusohuga.
--	--	---	---

			vähendamised. Üldplaneeringu tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet ka seisukoha, kas varasemad EKV vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue üldplaneeringu puhul arvestada. Kui olud on oluliselt muutunud, siis erandjuhul võib olla vajalik nende alade puhul ka uus EKV vähendamise kaalumise. Juhul, kui koostatava üldplaneeringu raames ei viida läbi EKV kaardistamist ja/või ei tooda välja, et eelmiste üldplaneeringutega on EKV-d vähendatud, siis automaatselt varasemad nõusolekud EKV vähendamise kohta uude planeeringusse üle ei kandu. Olenemata üldplaneeringu kehtetuks tunnistamisest kehtivad kõik varasemalt kehtestatud detailplaneeringud edasi (sh nõusolekud EKV vähendamiseks) ning detailplaneeringutega hõlmatud ala kinnistu omanikul on õigus sellest tulenev ehitusõigus realiseerida. Kuna PlanS § 74 lg 4 kohaselt on üldplaneeringu koostamisel kohustuslik KSH läbiviimine, tuleb planeeringu koostamisel (olenemata sellest, kas EKV-d soovitakse vähendada või mitte) teha koostööd ja planeering kooskõlastada ka Keskkonnaametiga. Kuigi olemasoleva olukorra ja kehtivate nõuete kajastamine ei ole üldplaneeringus PlanS kohaselt kohustuslik, on ühese mõistetavuse huvides võimalik uues koostatavas üldplaneeringus näidata, millistel aladel ja tingimustel on varasemalt detailplaneeringutega juba ehituskeeluvööndit vähendatud (sh tuues nt välja, et varasemalt on Keskkonnaamet oma nõusoleku andnud). Taolised detailplaneeringud võiksid olla üldplaneeringus eelkõige markeeritud (nt üldplaneeringu vastaval joonisel tähtede või numbritega märgitud ning seletuskirja vastavas peatükis või lisas loeteluna). Pigem erandjuhtudel võib nende detailplaneeringute lahendus (sh ka vähendatud EKV ulatus) olla kujutatud ka üldplaneeringu vastaval joonisel, kuna sealjuures tuleb tagada piisav täpsusaste (sh EKV vähendamise kõrvaltingimused). Juhul, kui Keskkonnaamet erandkorras, tulenevalt näiteks muutunud oludest vms, soovib loobuda varem antud nõusolekust EKV vähendamiseks ja keeldub üldplaneeringut kooskõlastamast, peab see olema sisuliselt	
--	--	--	--	--

		põhjendatud ja igakülgsest kaalutud. Eeltoodu eeldab EKV-d vähendava detailplaneeringu osalist või täieliku kehtetuks tunnistamist (vastasel juhul jääksid peale üldplaneeringu kehtestamist kehtima kaks vastandliku sisuga haldusakti), mida tehes tuleb arvestada HMS § 64-70 toodud nõudeid, sh isiku usaldust haldusakti kehtima jäämiseks ja selle alusel antud ehitusõiguse realiseerimiseks. Kallasrada, selle sulgemine ja ümbersuunamine, sellele juurdepääsuvõimalused. Lisaks kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramisele otsustatakse üldplaneeringuga vajaduse korral ka kallasraja sulgemine. Kliimamuutustega kohanemine sh üleujutusosalad Üldplaneeringus tuleb määratleda üleujutusohhtlikud alad (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste korduvate üleujutustega aladega ega piirdu vaid maandamiskava alusel määratud üleujutusohuga riskipiirkondadega) ning seada üleujutusohuga aladel ehitustingimused.	
		Kaitstavad loodusobjektid, sh Natura, liikide leiukohad kujutada maakasutusplaanil ja/või piirangute/keskkonna/looduskaitse vmt joonisel, arvestades liikide leiukohtade puhul seejuures LKS §-ga 53. Üldplaneeringus kajastada loodusobjektide keskkonnaregistri väljavõtte aeg ning märkida, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. Üldplaneeringus arvestada konkreetsete objektide kaitse-eeskirjade ja neis seatud tingimustega (sh maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega). Tuua välja kaitstavate loodusobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada projekteeritavate objektidega. Üldplaneeringu KSH-s viia läbi Natura hindamine, arvestades lisaks otsestele mõjudele ka kaudseid ja kumuleeruvaid mõjusid. Riiklikul tasemel mitte kaitstavad loodusväärtused Üldplaneeringus tuleb käsitleda rohevõrgustiku (rohetaristu) teemat, vajadusel korrigeerida selle ruumikuju ja kaitset	Arvestame kaitstavate loodusobjektidega üldplaneeringu koostamisel, ennekõike teiste tegevuste ja maakasutuse kavandamisel. Kehtestataval üldplaneeringu lahendusel kaitstavaid loodusobjekte, nii nagu teisi riiklikes andmebaasides sisalduvaid objekte, ei kuvata – fikseeritakse viimane väljavõtte aeg. Kaitstavad loodusobjektid kuvatakse ÜP väärtuste ja piirangute kaardil. ÜP KSH raames viiakse läbi Natura hindamine. Planeeritava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku aladele hinnatakse kõigepealt eelhindamise etapis ning vajadusel liigutakse asjakohase hindamise etappi. Asjakohase hindamise vajalikkus selgub ÜP koostamise käigus.

		ning seada kasutustingimused (PlanS § 75 lg 1 p 10). Ruumikujude puhul lähtuda eelkõige kehtestatud maakonnaplaneeringust. Samuti tuleb arvestada looduskaitselist tähelepanu omavate kooslustega (sh vääriselupaigad (VEP), pool-looduslikud kooslused (PLK), märgalad), nt rohevõrgustiku korrigeerimisel. Käsitleda tuleb riikliku looduskaitsele tähtsuse minetanud loodusobjektide ja teiste kohalikkude tähtsust omavate objektide kohaliku kaitse alla võtmist. I ja II kaitsekategooria liikide kujutamine üldplaneeringus LKS § 53 lg 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukohaavalikustamine massiteabevahendites keelatud, sama põhimõtet rakendab Keskkonnaamet ka planeeringute puhul. Seega on kaks võimalust: 1) koostada planeeringust kaks versiooni – avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon (esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse); 2) kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja püsielupaiku „tsenseeritult” – näiteks ühe tingimärgiga „kaitstavaliigi leiukoht/püsielupaik” eraldamata kaitsekategooriaid. Põhiprobleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooria liikide püsielupaigad. Eelistatum oleks variant, kus üldplaneeringu joonistel (sõltuvalt vajadusest ja planeeritavast alast kõiki (nt tiheasustusaladel) või siis maakasutuse planeerimisel olulist tähtsust omavaid (kusagil rohevõrgustikus paiknevate leiukohtade kujutamine võib osutuda pigem infomüraks)) näidatakse kaitsealuste liikide leiukohti/püsielupaiku ühe tingimärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik”, kuid erandina ei kujutata I kaitsekategooria liigi ringikujulisi (ehk otseselt LKS § 50 lg-st 2 tulenevaid) püsielupaiku. Antud märkus peab olema ka planeeringu tekstis ja/või legendis kajastatud. Juhul, kui üldplaneeringuga kavandatakse olulisi maakasutusmuutusi kaitstavate liikide leiukohtades, oleks soovitatav planeeringu piirangute joonistel (juhul, kui sellised	Arvestame ÜP koostamisel riiklikul tasemel mitte kaitstavate loodusväärtusega. Kaitsealuste liikide kujutamisel üldplaneeringus eelistame versiooni, kus liigi leiupaigad ja püsielupaigad on kaardil olemas ka avalikus versioonis, et ka selle kasutajad omaksid ülevaadet ja oskaksid nende paiknemisega arvestada. Kaitsekategooriaid kaardil ei eralda, näitame kõik ühe tingimärgiga.
--	--	---	---

			vastava täpsusastmega vormistatakse, näiteks tiheasustusaladel) need alad ka vastavalt markeerida (nt alana, kus arendustegevustel arvestada liigikaitseliste tingimustega), teavitamaks, et antud aladel arendamisel on teatavad looduskaitse kitsendused, mille sisuline pool selgub siis alles arenduse detailsetes etappides.	
			6. Kliima ja üleujutused Üldplaneeringu koostamisel arvestada ka kliimamuutuste ja üleujutusega (mainitud ka käesoleva kirja punktis 3). Keskkonnaamet palub üldplaneeringu koostamisel ja KSH-s arvestada haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohutudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, ranna- ja kaldaerosiooni kiirenemine, maalihete esinemine ning linnaliste asumite soojussaarte efekt) ja nende maandamise võimalustega. Keskkonnaamet soovib tutvuda Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskava ja kliimamuutustega kohanemise arengukavaga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu ülesandeid ja täpsusastet.
			7. Välisõhk Üldplaneeringu koostamisel tuleks lähtuda Eesti Keskkonnanstrateegiast aastani 2030, milles on ühe probleemina välja toodud transpordist tulenev saaste. Kohalikud omavalitsused, eriti just tihedama asustusega linnad, peaksid sellele hakkama tähelepanu pöörama. Näiteks eelistama peaks kaugküttesüsteemi kohtküttele, kuna kohtküttega piirkondades esineb kütteperioodil suurem õhusaaste, seda just osakeste näol, mis on kuulutatud vähi tekitavaks. Teid, maanteid, aga ka raudteid tuleks planeerida targalt ja liikluskoormust reguleerida. Põhiline probleem on saasteained, aga ka müra ja seda kindlasti ka raudteede puhul. Keskkonnaministeeriumi kodulehel on avalikustatud uuring Eesti linnade saastatuse kohta, millega tuleks kindlasti tutvuda, kui planeerima hakatakse. Lisaks on hea vaadata riikliku õhuseire andmeid on-line-s aadressil:	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise ülesandeid ja täpsusastet ning lähtudes sealjuures olemasolevatest andmetest välisõhu saaste ja müra osas. Teede ning tööstus- ja tootmisalade planeerimisel lähtutakse asjaolust, et tegevusest tulenev oluline negatiivne mõju inimestele peab olema välistatud

			http://airviro.klab.ee/. Arvestama peab, et igasugusel tööstusel või toomisel (sh soojatootmine) on oma negatiivne mõju ja inimestele ei meeldi seda omal nahal tunda. Eelkõige tuleb arvestada, et tööstus, mis on eeldatavalt suurema mõjuga, tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale, sest ennekõike sellest tulenev lõhna- või mürahäiring tekitab hiljem probleeme, mida lahendada on väga raske. Näiteks puidu- ja mööblitööstus (müra, lõhn), ka värvimisega tegelevad remonditöökojad (kemikaalide lõhn), linnu- ja loomakasvatused (lõhn), igasuguste vedelproduktide (kütuste, kütusekomponentide) laadimine ning hoiustamine (lõhn, müra) aga ka tahkekütusel katlamajad (nn toss või suits, lõhn, müra), karjäärid (tolm, müra) tekitavad probleeme, kui need on elanikele lähedal. Seda peab kindlasti arvestama juba planeerimisel, et elanikud ja tööstus/tootmine kõrvuti kindlasti ei sobi. Mõistlik oleks ehk teha vahet saastavamal tööstusel/tootmisel/tegevusel (vt eelpool näiteid) ja vähemsaastavamal (nt erinev käsitöö, teatud väiksem toiduainetööstus), see ära defineerida ning kasutada vähemsaastava tööstuse ala nn puhveralana. Pargid, terviserajad jms ei sobi kindlasti selleks puhveralaks.	
			8. Müra PlanS § 75 lg 1 p 22 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne müra normtasemete kategooriate määramine. Seejuures on olulisemad küsimused järgnevad: 1) Millised on piirkondade praegused müratasemed ja kas on probleeme? 2) Millistele aladele millised mürakategooriad (atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57) on otstarbekas määrata arvestades kavandatavaid arenguid? 3) Kas kavandatavad müra normtasemed (vt keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ Lisa 1) on saavutatavad? Kui pole, kas on vaja maad reserveerida (nt müratõkkeks, müravalliks) eesmärkide saavutamiseks? 4) Kas ja kuhu on otstarbekas määratleda vaiksaid alasid? 5) Kas kavandatavad maakasutuse juhtotstarbed on müra	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, pidades silmas üldplaneeringu täpsusastet. Mürakategooriate määramisel lähtutakse atmosfääriõhu kaitse seaduse §-st 57.

			mõttes sobilikud?	
			9. Jäätmed PlanS § 75 lg 1 p 2 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesanne kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohtade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Sellega seoses on olulisimad järgmised küsimused: 1) Kas ja kuhu oleks vaja kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohta? 2) Kas ja milliseid tingimusi on vaja seada? 3) Kui täpselt tuleks kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskoht üldplaneeringus määrata? Võimalik on kirjeldada kas ainult tekstis, näidata mingi juhtotstarbe kõrvaljuhtotstarbena, näidata eraldi juhtotstarbega või kasutada kõiki neid vastavalt piirkondade eripäradele. Keskkonnaamet lisab, et jäätmeäitlusobjektid tuleb planeerida selliselt, et need ei tekitaks keskkonnahäiringuid (müra, vibratsioon, tolm, ebameeldiv lõhn jms) ja negatiivset mõju elanikkonnale, vältides sellega hilisemaid probleeme. Üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmekavaga 2014-2020 seatud eesmäärke.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas kohalikke vajadusi ja võimalusi.
			10. Mets PlanS-is ei ole üldplaneeringu ülesannet, mis otsesõnu annaks võimaluse seada tingimusi metsamajanduskava koostamiseks ja seeläbi metsa majandamiseks. Kuid kaudselt, lahendades näiteks järgmisi PlanS § 75 lg-s 1 nimetatud ülesandeid, on võimalik reguleerida metsamajandamist (numeratsioon on vastavalt PlanS § 75 lg 1 p-de numeratsioonile): 10) rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine; 13) kohaliku omavalitsuse üksuse tasandil kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine; 14) väärtuslike põllumajandusmaade, rohealade, maastike, maastiku üksikelementide ja looduskosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine;	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Oleme teadlikud, et iga kitsendus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav. Samas tuleb aduda, et üldplaneeringu eesmärk on kokku leppida tasakaalustatud ruumiline areng, mis arvestaks kõikide ühiskonnaliikmete huvide ja vajadustega. Kõiki huvisid tuleb arvesse võtta, kaaluda ja sellest lähtuvalt kujundada üldplaneeringu lahendus. Teeme üldplaneeringu koostamisel võrdselt koostööd kõigi asjassepuutuvate asutuste ja ka metsaomanikega üheselt mõistetava planeeringulahenduse väljatöötamiseks.

		16) miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine; 20) puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine; 21) asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks, lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine; 31) muud käesolevas lõikes nimetatud ülesannetega seonduvad ülesanded. Keskkonnaministri 16.01.2009 määruse nr 2 „Metsa korraldamise juhend“ § 7 lg 7 kohaselt takseerikirjelduses märgitakse eraldisel kehtivad metsa majandamise kitsendused. Metsamajandamise kitsenduste aluseks on õigusaktid või planeeringud. Sama määruse § 21 lg 1 p 3 järgi metsa takseerikirjeldus on metsamajandamiskava osaks. Seega on võimalik ka eelnimetatud määrusest tulenevalt üldplaneeringuga seada tingimusi metsa majandamiseks. Samas ei saa panna omanikule kohustust metsamajandamiskava koostamiseks, sest selle koostamine on vabatahtlik (tekiks vastuolu metsaseadusega). Üldplaneeringu alusel võib kinnisomandile seada kitsendusi, st üldplaneeringuga omandiõiguse kasutamise kitsendamine on legitiimne. Seejuures peab iga kitsendus olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav (arusaadav, sh kinnisasja omanikule). Nimelt, kui kehtestatud avalik-õiguslikud kitsendused ei võimalda kinnisasja kasutamist vastavalt senisele sihtotstarbele, võib kinnisasja omanik taotleda talle kuuluva kinnisasja võõrandamist riigi või kohaliku omavalitsuse poolt õiglase ja kohese tasu eest (kinnisasja sundvõõrandamise seaduse § 3 lg 2). Samuti võib nõuda õiguspärase, kuid isiku põhiõigusi või -vabadusi erakordselt piirava haldusakti või halduse toiminguga tekitatud varalise kahju hüvitamist õiglases ulatuses (riigivastutuse seaduse § 16 lg 1). 7 https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/jaatmed/riigi-jaatmekava-2014-2020	
--	--	---	--

			(05.03.2020) Kokkuvõtvalt õiguslik võimalus on olemas, rakendamine sõltub vajadusest ja võimalustest. Ühtlasi, üldplaneeringu koostamisel tuleb analüüsida maatulundusmaa metsamaal raadamisest tingitud tagajärgi. Raadates veekogu piiranguvööndis metsamaad, likvideeritakse ka ehituskeeluvöönd piiranguvööndi metsamaal väljaspool põhi-ehituskeeluvööndit. Metsade majandamisele on võimalik läbi planeeringu seada kitsendusi, kuid see nõuab maaomaniku nõusolekut. Tänaused IT-lahendused vajavad n.o masinloetavat sisendit ehk siis kaardikihti kitsendustest. Üldplaneeringu seletuskiri ja joonis peavad kokku minema. Metsade majandamisele seatud kitsedus peab olema kehtestatud väga selgesõnaliselt ja üheselt arusaadavalt kõikidele osapooltele - nii metsaomanikule, kohalikule kogukonnale, kohalikule omavalitsusele kui ka Keskkonnaametile. Ehk siis sõnastused „ei ole lubatud“, „on keelatud“, „ei tohi olla suurem kui“ on sõnastused, mida peaksid kõik üheselt mõistma. Sõnastused „kaaluda võiks“, „tuleks eelistada“, „võimalusel kasutada“ on paraku sellised, mida saab tõlgendada erinevalt ning seetõttu tekivad varem või hiljem arusaamatused ja erimeeldused.	
			11. Kiirgus Esialgse eesti radooniriski levilate kaardi kohaselt on Väike-Maarja vald normaalse kuni kõrge radooniriski alal. Üldplaneeringu ja KSH koostamise käigus tuleks vajadusel selgitada välja, kas on esinenud radooniga probleeme ja kas mingis piirkonnas vajaks teema täpsustamist.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Niivõrd kuivõrd olemasolevad andmed võimaldavad, tuuakse radooni osas välja teadaolevad probleemsed piirkonnad ning piirkonnad, mis vajavad täiendavat uurimist. KSH väljundina määratakse tingimused, millega tuleb radooniriskiga piirkondades arenduse järgmistes etappides arvestada.
			12. Olulise ruumilise mõjuga objektid PlanS § 75 lg 1 p 4 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoha valimine. Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määrusega nr 102 „Olulise ruumilise	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.

			mõjuga ehitiste nimekirj". Üldplaneeringuga tuleb valida oluliste ruumiliste mõjuga ehitiste asukohad.	
			13. Täpsemad märkused esitatud materjalide kohta: 1. KSH VTK lisa 2 „Ülevaade Väike-Maarja vallast“ (edaspidi lisa 2) peatükis 17 „Maavarad ja maardlad“ on tabelis 9 loend Väike-Maarja valla territooriumil paiknevatest maardlatest. Osad maardlad paiknevad osaliselt Väike-Maarja vallaga külgnevatel naabervalla territooriumitel nagu näiteks: Hanguse turbamaardla, Peetla turbamaardla, Villemi turbamaardla jt. Lisaks asuvad osad tabeli 9 loendis nimetatud maardlad peamiselt mõne naabervalla territooriumil. Näiteks Lusiku turbamaardla, mille ca 2 118 hektari suurusest kogupindalast jääb Väike-Maarja valla piiresse vaid u 145 hektarit või Pedja maardla, mille puhul jääb Väike-Maarja valla piiresse vaid 5. plokk hästilagunenud turba aktiivse reservvaruga, mitte aga järvelubja või järvemuda varud, nagu väidab tabel. Täielikult jääb Väike-Maarja piiresse tabelis 9 loetletud maardlatest 15. Keskkonnaamet teeb ettepaneku korrigeerida tabelit 9 vastavalt eeltoodud tähelepanekutele. 2. Lisa 2 peatükis 17 „Maavarad ja maardlad“ on tabelis 10 loend Väike-Maarja valla territooriumil asuvatest mäeeraldistest ja nende varudest. Tabel on koostatud seisuga 20.09.2019. Jaanuar 2020 seisuga on Keskkonnaamet andnud Väike-Maarja valla piires välja ühe uue kaevandamisloa (Tammiku IV liivakarjäär; luba nr L.MK/334145) ning pikendanud Simuna turbatootmisala kaevandamisluba (loa uusversiooni nr L.MK/333792), mille käigus muudeti aktiivset ja kaevandatavat varukogust. Keskkonnaamet palub ajakohastada tabelit 10 enne üldplaneeringu lõplikku kinnitamist. Samuti teeb Keskkonnaamet ettepaneku muuta tabeli 10 tulp „Kaevandamise keskmine aastamäär/maksimaalne aastamäär“ selliselt, et iga mäeeraldise juures oleks üheselt mõistetav, kumb määr on konkreetse mäeeraldise puhul lahtrisse märgitud.	1) Lisa 2 tabelit on täiendatud joonealuse märkusena 2) Lisa 2 tabelit on täiendatud.

			Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et koostatud lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus on asjakohased ja piisavad, kui üldplaneeringu ja selle KSH koostamisel arvestatakse käesolevas kirjas toodud ettepanekute ja soovitustega.	
8	Politsei- ja Piirivalveamet	LÄHTESEISU KOHAD 25.02.2020 nr 1.11-11/70-2	Teatame Teile, et Väike-Maarja vallavalitsus üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta meie poolsed ettepanekud puuduvad.	Võetud teadmiseks.
9	Päästeamet	LÄHTESEISU KOHAD 19.02.2020 nr 7.2-3.3/848-2	Ida päästkeskusel ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta on järgmised: 1. Määratleda üldistes ehitustingimustes hoolekandeesutustele, põllumajandushoonetele, ohtlikele ettevõtetele ja suurõnnetuseohuga ettevõtetele toimepidevuse nõuded, mis tagaks nende iseseisva hakkamasaamise hädaolukorras kindla ajaperioodi vältel (soovitavalt vähemalt 48 tundi). 2. Määrata valla elutähtsate- ja üldhuvi teenustele toimepidevuse tingimused, mis tagaks nende iseseisva hakkamasaamise hädaolukorras kindla ajaperioodi vältel (soovitavalt vähemalt 48 tundi). 3. Lisa 2 punkt 19.4 on välja toodud, et tuletõrje veevõtukoht puudub Salla, Avispea, Lammasküla, Emumäe, Piibe ja Liigvalla külades. Antud küladesse oleks samuti vajalik tuletõrje veevõtukohtade rajada.	Arvestame ettepanekutega üldplaneeringu koostamisel arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet.
10	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	LÄHTESEISU KOHAD 18.02.2020 nr 16-6/18-3047-006	Arvestades, et koostatava üldplaneeringu raames viiakse läbi liikuvusuuring inimeste igapäevaste liikumissuundade ja –põhjuste teadasaamiseks ning tehakse rahvastiku analüüs, millest saadav teave aitab elamualade, teenindusasutuste, lasteaedade, koolide planeerimisel näha ette võimalikud asukohad, toome omalt poolt mõned ettepanekud, mis puudutavad raudteeohutuse valdkonda ja võivad olla kitsendavateks tingimusteks ning mõjutada inimeste tervist	

			ja heaolu: 1. Palume võimalusel arvestada maa sihtotstarvete määramisel ja elamupiirkondade planeerimisel ning rajamisel võimaliku pendelliikumise üle raudtee. Olemasolevad ülesõidu- ja käigukohad peaksid olema võimalikult palju kasutatavad, sest reeglina pole samatasandiliste ületuskohtade lähestikku rajamine kuigi otstarbekas ning samuti peab uue samatasandilise ülekäigukoha rajamine olema põhjendatud ja vältimatu. 2. Raudteeülekäigukohtade planeerimisel (sh kergliiklusteede rajamise käigus), tuleb need tehniliselt lahendada selliselt, et liikumisteed oleksid üheaegselt nii ohutud kui ka optimaalsed – arvestatakse väljakujunenud liikumisteed, vajadusel eraldatakse raudtee ümbritsevast keskkonnast vajalikus ulatuses piirdeaiaga. Nõutav turvavarustus ületuskohtadel peab olema toimiv ja lahendatud nii, et seda kasutataks õigesti (märgistus nähtav, puudub möödapõike võimalus). 3. Palume juba planeeringu tasandil võimalusel nõuet raudtee ääres asuvate lasteasutuste, välispordirajatiste (nt staadion) ja elamute kruntide raudteepoolse külje piiramiseks aiaga, et vältida laste ja elamupiirkonnas ka loomade ootamatut sattumist raudteemaale. 4. Haljastuse osas (sh pargid, puhkealad) soovitame mitte planeerida kõrghaljastust (puid, sh viljapuid) rööbasteele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, põhjusteks on nii tuleohutuse kui ka nähtavuse tagamise vajadus raudteel. Raudtee kaitsevööndit (ulatus 30m äärmisest rööpast) puudutavad tingimused on hetkel kirjeldatud ehitusseadustiku §-s73.	1. Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet. 2. Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet. Üldplaneeringus kavandatava maakasutuse planeerimisel arvestame esitatud ettepanekuga üldpõhimõtete määratlemisel, kuid tehniliste lahenduste koostamine on üldplaneeringule järgnevate tegevuste (detailplaneeringud, projekteerimistingimused jms) ülesanne. 3. Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu maakasutuse kavandamisel. 4. Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu maakasutuse kavandamisel.
11	Transpordiamet	EELNÕU 18.11.2021 nr 7.1-2/21/23542-2	Oleme läbi vaadanud planeeringu materjalid ning valdavas osas on meie ettepanekutega arvestatud. Palume täiendada / korrigeerida planeeringu materjale järgnevalt: 1. Kõigis planeeringu materjalides (seletuskiri, joonised, KMH aruanne) asendada nimetus „Maanteeamet“ nimetusega „Transpordiamet“, välja arvatud juhtudel, kui	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest. Vajadus KSH aruande eelnõu muutmiseks puudub.

			viidatakse Maanteeameti poolt väljastatud kehtivatele dokumentidele.	
			2. Planeeringu seletuskirja p 5.5.1. „Tingimused sõiduteele“ on alapunkt: Ehitusloakohustuslike hoonete kavandamine teekaitsevööndisse on põhjendatud liiklusseaduse mõistes asula liikluskeskkonnas ja olemasoleva hoonestusjoone olemasolul või hoonestusjoone pikendamisel; Palume täiendada seda punkti vastavalt meie ettepanekute p 3.1. käsitledes kaitsevööndiga ehitise omaniku nõusolekut (st koostöös Transpordiametiga), liiklusest tulenevaid häiringuid (müra, vibratsioon, õhusaaste) ning arendaja ja omaniku kohustust / vastutust nende häiringute mõju vähendamisel või likvideerimisel.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			3. Palume täiendada planeeringu seletuskirja p 5.1.4. vastavalt meie ettepanekute p 3.2.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			4. Planeeringu seletuskirja p 3. „Maakasutus- ja ehitustingimused“ alapeatükis „Üldised ehitustingimused on lõik: Teede ja raudteede lähedusse kõrgete rajatiste kavandamisel (nt tuulik, sidemast), tuleb rajatis tee/raudtee muldkeha servast paigutada vähemalt rajatise kogukõrguse kaugusele. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus. Palume korrigeerida seda lõiku vastavalt meie ettepanekute p 3.3.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			5. Planeeringu seletuskirja p 5.2.4. „Sademeveekanaliseerimine“ alapeatükis „Tingimused sademevee ärajuhtimiseks“ on lõik: Sademevee juhtimine riigitee kraavidesse on aktsepteeritav, kui on tagatud riigitee teenindamine. Sademevee juhtimise võimalikkuse väljaselgitamiseks teha	Täpsustame punkti arvestades põhimõtet, et riigitee kraavidesse on võimalik sadevett juhtida, kui esmalt on täidetud riigitee kraavide primaarne funktsioon ehk riigitee teenindamine. Ka üldplaneeringus tuleb tingimus selliselt sõnastada, et sadevee juhtimine riigitee kraavidesse on

			koostööd Transpordiametiga. Palume korrigeerida seda lõiku vastavalt meie ettepanekute p 3.6.	aktsepteeritav, kui see ei tekita probleeme riigitee teenindamisel.
			6. Täiendada planeeringu seletuskirja p 3.3. „Detailplaneeringu koostamise kohustus“ alapeatükki „Detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud“ vastavalt meie ettepanekute p 3.5.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			7. Planeeringu seletuskirja p 3. „Maakasutus – ja ehitustingimused“ alapeatükis „Üldised ehitustingimused“ on lõik: Tehnovõrkude kavandamisel eelistada nende paiknemist sõidutee kaitsevööndis. Täpsema asukoha väljaselgitamiseks riigitee kaitsevööndis teha koostööd Transpordiametiga. Palume täiendada seda lõiku vastavalt meie ettepanekute p 3.7.	Täpsustame punkti lähtuvalt põhimõttest, et riigitee kaitsevööndite ühildamine teiste tehnovõrkude kaitsevöönditega on aktsepteeritav, kui objekt ja selle kaitsevööndid mahuvad riigitee kaitsevööndisse. See eeldab igakordselt eraldi hindamist.
			8. KSH aruandes palume: - liiklusest põhjustatud õhusaaste kirjeldamisel kasutada Maanteeameti 2019. a uuringus toodut; - tuulikute puhul märkida ära ka piirangud riigiteede ääres (vt meie ettepanekute p 3.3.).	Vaatame KSH eelnõu lähtuvalt viidatud uuringust üle ning vajadusel täiendame/korrigeerime. Tuulikutega seotud piirangud on asjakohased ÜP seletuskirjas – korrigeerime üldplaneeringu eelnõud lähtuvalt esitatud märkusest.
		LÄHTESEISU KOHAD 11.02.2020 nr 15-2/20/4706-3	Palume kohalikul omavalitsusel suunistega arvestada, kaaluda neid kohakeskselt, kajastada allpool viidatud vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele ja teha üldplaneeringu koostamise protsessis sisulist koostööd Maanteeameti taristu teenuste osakonna piirkondlike spetsialistidega. 1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine: 1.1. Siduda planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik - so riigiteede perspektiivsed trassid sh ristumiskohad, kogujateed jms.	1.1 – 1.2 Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

			1.2. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad. Üldplaneeringu üks ülesanne on transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sealhulgas kohalike teede, raudteede, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Riigiteede kolm põhiliiki on põhi-, tugi- ja kõrvalmaantee millel on igaühel oma funktsioon ja need funktsioonid on leitavad siit: majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrus nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Igal riigiteel on lisaks liigile olemas tee klass, mis on liiklussageduse alusel määratav maantee tehnilist taset iseloomustav tunnus. Tee klassid on toodud majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määrmuses nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maantee projekteerimismid“ (edaspidi Normid). Normidest nähtub et nõuded kohaliku teedevõrgu ühendamiseks riigiteedega on klasside kaupa erinevad. Näiteks esimese klassi teel võib olla ainult üks parempöörtega ristumiskoht kahe eritasandilise ristmiku vahel, kuid kuuenda klassi teel võib neid olla vastavalt vajadusele. Meile teadaolevalt võib tulevikus muutuda Normides klassipõhine käsitlus, mistõttu me ei pea täna otstarbekaks klassipõhist käsitlust üldplaneeringusse sisse viia.	
			Soovime üldplaneeringute koostamise kontekstis kokku leppida suurema liiklussagedusega riigiteedele ühise nimetuse: Kokkuleppeliselt eristatakse üldplaneeringutes teistest teedest olulise liiklussagedusega teedena (edaspidi lühend OLT) riigitee liiklussagedusega (AKÖL) >6000a/ööpäevas sõltumata riigitee liigist. Liiklussagedused, millest üldplaneeringute koostamisel lähtuda on leitavad siit: link.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			1.3. Soovitame analüüsida kohaliku teedevõrgu toimimist ja vastavalt PlanS § 75 lg 1 p 29 kaaluda avalikes huvides erateede omandamist.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

		2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine, riigitee kaitsevööndi vähendamine: 2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse kajastamisel lähtuda Ehs § 71 lõikest 2 ja tänava puhul määrata kaitsevööndi ulatus sama paragrahvi lõike 3 alusel. 2.2. Planeeringu koostamisel määrata koostöös Maanteeametiga Kiviõli ja Püssi linna ning Sonda, Erra ja Lüganduse alevikke läbivate riigiteede (tänavade) kaitsevööndi laius lähtudes külgnevast hoonestusest ja riigiteel kehtivast kiirusrežiimist. Maanteeamet teeb käesolevaga järgnevad ettepanekud riigiteede kaitsevööndite ulatuse määramisel: 2.2.1. Määrata riigitee nr 22 Rakvere–Väike-Maarja–Vägeva kaitsevööndi laiuseks 30 m paremale poole teed Jaama tn 8 kinnistu piirist kuni Väike-Maarja aleviku piirini (km 27,257–27,839) lähtudes asjaolust, et tugimaantee täidab läbiva liikluse teenindamise otstarvet ning riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub. 2.2.2. Määrata riigitee nr 17191 Väike-Maarja–Simuna kaitsevööndi laiuseks 30 m vasakule poole teed Rahu tänava ristmikust kuni Väike-Maarja aleviku piirini (km 0,334–0,580) lähtudes asjaolust, et riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub. 2.2.3. Riigitee nr 22 Rakvere–Väike-Maarja–Vägeva km 43,201–44,370 Rakke alevikus määrata riigitee kaitsevööndi laiuseks 30 m lähtudes asjaolust, et tugimaantee täidab läbiva liikluse teenindamise otstarvet, riigitee servas valdavalt olemasolev hoonestusjoon puudub ning lõigus on kehtestatud kiirusepiirang 90 km/h. 2.2.4. Riigitee nr 15124 Kapi–Rakke–Paasvere km 25,238–26,430 Simuna alevikus määrata riigitee kaitsevööndi laiuseks 30 m lähtudes asjaolust, et riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub ning osaliselt on kehtestatud asulaväline kiiruspiirang. 2.2.5. Määrata riigitee nr 15124 Kapi–Rakke–Paasvere kaitsevööndi laiuseks 30 m paremale poole teed Uus tänava	2.1 Teadmiseks võetud. 2.2.1 – 2.2.9 Võtame üldplaneeringu koostamisel konkreetsete teelõikude kaitsevööndite määramisel lähtekohaks Maanteeameti ettepanku. Erisuste määramisel teeme koostööd Maanteeametiga. 2.3 – 2.4 Teadmiseks võetud.
--	--	---	---

		ristmikust kuni Pargi tn 2 kinnistuni (km 26,430– 26,747) lähtudes asjaolust, et riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub. 2.2.6. Määrata riigitee nr 15124 Kapi–Rakke–Paasvere kaitsevööndi laiuseks 30 m hoonestusjoone algusest kuni Simuna aleviku piirini (km 27,430–27,892) lähtudes asjaolust, et riigitee servas valdavalt olemasolev hoonestusjoon puudub ning osaliselt on kehtestatud asulaväline kiiruspiirang. 2.2.7. Määrata riigitee nr 17192 Simuna–Vaiatu kaitsevööndi laiuseks 30 m Kärü tee kinnistust kuni Simuna aleviku piirini (km 0,700–1,130) lähtudes asjaolust, et riigitee servas valdavalt olemasolev hoonestusjoon puudub ning osaliselt on kehtestatud asulaväline kiiruspiirang. 2.2.8. Määrata riigitee nr 15127 Järva-Jaani–Pikevere–Ebavere kaitsevööndi laiuseks 30 m Kiltsi aleviku piirist kuni Liiduri rn 26 kinnistuni (km 17,725–18,681) lähtudes asjaolust, et riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub ning kehtestatud on asulaväline kiiruspiirang. 2.2.9. Määrata riigitee nr 15127 Järva-Jaani–Pikevere–Ebavere kaitsevööndi laiuseks 30 m paremale poole teed Pikk tn 11 kinnistu piirist kuni Vao ristmikuni (km 20,558– 21,05) lähtudes asjaolust, et riigitee servas olemasolev hoonestusjoon puudub. 2.3. Juhul kui olemasolev hoonestusjoon jätkub väljaspool alevikku, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjendatud ettepaneku alusel EhS § 71 lõikest 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist. 2.4. Peale planeeringu kehtestamist tuleb kaitsevööndi laiuseid kajastav ja määrav joonis esitada Maanteeametile GIS või CAD formaadis.	
		3. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine: 3.1. EhS § 70 lg 2 kohaselt on keelatud riigitee kaitsevööndisse ehitada ehitusloakohustuslikke hooneid. EhS	3.1 Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga.

		§ 70 lg 3 kohaselt võib kaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kalduda kaitsevööndiga ehitise omaniku nõusolekul. Kaaluda tingimuse määramist, et ehitusloakohustuslike hoonete kavandamine kaitsevööndisse on põhjendatud liiklusseaduse mõistes asula liikluskeskkonnas ja olemasoleva hoonestusjoone olemasolul või hoonestusjoone pikendamisel. Nendel juhtudel on oluline, et arendaja ja/või tulevane omanik arvestaks liiklusest tuleneva müra ja teiste häiringute (õhusaaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga ja vajadusel tagaks leevendavate meetmetega nõuetele vastavad keskkonnatingimused. Arvestada et meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja või KOVi kohustus. 3.2. Palume arvestada, et jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada riigiteest eraldiseisva rajatisena. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivajadust kergliiklustee rajamiseks eramaadel, kaaluda tingimuse määramist, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse. 3.3. Määrata üldplaneeringus tingimus, et rajatise asukoht kooskõlastatakse riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast. Elektrituulikute ja tuuleparkide kavandamisel arvestada, et elektrituulik ei tohi avalikult kasutatavatele teedele (sõltumata nende funktsioonist, liigist, klassist ja lubatud sõidukiirusest) paikneda lähemal kui $1,5 \times (H + D)$ (sealjuures H = tuuliku masti kõrgus ja D = rootori e. tiiviku diameeter). Väikese kasutusega (alla 100 auto/ööpäevas) avalikult kasutatavate teede puhul võib põhjendatud juhtudel riskianalüüsile tuginedes ja teeomaniku nõusolekul lubada planeeringus elektrituulikuid teele lähemale, kuid mitte lähemale kui tuuliku kogukõrgus ($H + 0,5D$). Tulenevalt üldplaneeringu pikaajalisest kehtivusest on soovitatav kindla vahemaa määratlemise asemel planeeringu koostamisel kasutada väljapakutud valemit. 3.4. Soovitame kaaluda tehnoloogilise vööndi kohapõhise määramise vajadust. Eelkõige jalg- ja jalgrattatee, avaliku	3.2 – 3.4 Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. 3.5 Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel arvestades üldplaneeringu täpsusastet. 3.6 Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga. 3.7 Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga. Võib ilmneda kohti, kus tehnovõrkude koridoride ühtlustamine on ruumikasutuse optimeerimise kontekstis vajalik.
--	--	---	---

			tehnovõrk-rajatise või muu avaliku rajatise kavandamise korral. 3.5. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust ning kaaluda tingimuste seadmist, näiteks detailplaneeringu koostamise kohustus, mis toetavad arendus- ja elamuala sisese teedevõrgu terviklikku kavandamist ja elluviimist. Palume arvestada, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub. 3.6. Palume arvestada ja kajastada üldplaneeringu tekstilises osas, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. See on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Maanteeametiga. 3.7. Üldplaneeringus tuleb vältida põhimõtet, et tehnovõrgud paigaldatakse riigitee alusele maale. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks ning vaba ruumi olemasolul anna nõusoleku seda maad kasutada. Samuti teeme erandeid asula keskkonnas. Tehnovõrgu paigaldust tuleb hinnata igakordselt suuremas täpsusastmes geodeetilise alusplaani olemasolul ja menetleda seda kas läbi projekteerimistingimuste või detailplaneeringu.	
			4. Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine: 4.1. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse. Eelistada planeeringulahendust, mis ei suurenda elu- ja töökohtade vahelise pendelliikumise vajadust. Logistika- ja tootmisalade juurdepääsude kavandamisel vt punkti 1.5. 4.2. Määrata koostöös Maanteeametiga oluliselt muudetavad teelõigud. Oluliselt muudetava teelõiguna tähistatakse pikemat teelõiku, mille osas võib eeldada, et liiklemise sujuvuse tagamiseks, liiklusohutuse parendamiseks ning tee funktsiooni tagamiseks on vajalik ühe või mitme järgnevalt	4.1 Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. 4.2 Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga.

			loetletud meetme rakendamine – tee geomeetria muutmine, sõidusuundi eraldava piirde paigaldamine, täiendavate sõiduradade ehitamine, olemasolevate ristumiskohtade arvu oluline vähendamine, eritasandiliste ristumiskohtade rajamine. Oluliselt muudetava teelõigu arendamine võib kaasa tuua muudatusi piirkonna teedevõrgus, sh muudatusi, mis on seotud teega piirnevate kinnistute juurdepääsuga. Oluliselt muudetav teelõik tähistada kaardil ja seletuskirja kanda eelpool nimetatud kirjeldus.	
			5. Liikuvus ja ühistransport 5.1. Soovitame tutvuda Rahandusministeeriumi juhiseiga „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“ peatükk 4.4 Tehniline taristu. Kasutada juhises toodud põhimõtteid ja mõisted üldplaneeringu koostamisel, arvestades täiendavalt uue praktilisest vajadusest lähtuva mõistega OLT. 5.2. Maanteeameti jaoks on olulised multimodaalsete ühistranspordisõlmede (näiteks pargi ja reisi bussi ning rongi ühispeatused) võimalike asukohtade määramine ja nendele ohutu ligipääsetavuse tagamine jalgsi ja jalgrattaga. Samuti on oluline määrata PlanS mõistes olulise ruumilise mõjuga uued arendus- ja elamualad ning välja tuua prioriteetsed piirkonnad, mis on väga hästi ühistranspordiga ligipääsetavad või kus on potentsiaal ühistranspordi arendamiseks.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Ühistranspordi kättesaadavuse kriteerium on üheks olulisimaks uute tegevuste ja arendusalade kavandamisel.
			6. Mürakategooriate määramine 6.1. Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57 juhime tähelepanu mürakategooriate määramise kohustusele üldplaneeringus maa kasutuse juhtotstarbe järgi. Riigiteelt leviva müra sisse ei soovita planeerida I-IV kategooria objekte. Vastasel korral on oluline, et arendaja ja/või tulevane omanik arvestaks liiklusest tuleneva müra ja teiste häiringute (õhusaaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga ja vajadusel tagaks leevendavate meetmetega nõuetele vastavad keskkonnatingimused. Arvestada et meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja või KOVi kohustus.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, maakasutuse määratlemisel ning mõjuhindamise läbiviimisel, et vältida konfliktide kehtestamist üldplaneeringuga.

			7. Ettepanekud KSH väljatöötamise kavatsusele: 7.1. KSH käigus hinnata riigiteede liiklusest tulenevaid negatiivseid mõjusid (müra, vibratsioon, visuaalne häiring, vms) elanikkonna heaolule ja tervisele lähtudes kavandavast üldplaneeringu lahendusest. 7.2. Riigiteede müra ja selle leevendamist käsitleda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 64 alusel, sh arendaja kohustusi müra normtasemetest lähtuvalt.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu mõjuhindamise läbiviimisel, arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet
			Palume planeeringus kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede nimetusi ja numbreid (vt link allpool). Planeering kooskõlastada Maanteeametiga. Kooskõlastamisel palume esitada meie kirjale vastava ülesehitusega ülevaade (näiteks tabelina) Maanteeameti ettepanekute arvestamise kohta planeeringulahenduse väljatöötamisel. Ettepaneku mitteametist palume sisuliselt põhjendada. Oleme valmis koostööks planeeringu koostamisel ning vajadusel selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid ning vajadusel koostöös välja töötama kohakeskselt sobivaimaid lahendusi. Andmete saamiseks ja küsimuste korral palume pöörduda kirja koostaja poole kelle nimi on toodud allpool.	Teadmiseks võetud.
			- Maakonnaplaneeringuid täpsustavad riigimaanteeade teemaplaneeringud (www.mnt.ee/et/tee/ehitusobjektid/teemaplaneeringud) - Transpordi arengukava - Riigimaanteeade teehoiukava ja juhenddokumendid: Teehoiukava aastateks 2020–2030 - Tolmuwabad katted kruusateedele: objektid aastateks 2020-2023 - Riigiteede liigid (www.mnt.ee/et/tee/eesti-teedevork) ☐ Riiklik teeregister (www.mnt.ee/et/tee/teeregister) - Liiklussageduse statistika (www.mnt.ee/et/ametist/statistika/liiklussageduse-	Teadmiseks ja arvestamiseks võetud.

			statistika) - Liiklusloendus kergliiklusteedel (www.mnt.ee/et/tee/liiklussagedus) - Välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava (www.mnt.ee/et/tee/mura-javalisohk/valisohus-leviva-mura-vahendamise-tegevuskava-maanteeloikudes-mida) □ - Strateegiline mürakaart (https://www.mnt.ee/et/tee/mura-ja-valisohk/mura/strateegilinemurakaart-2017) - Õhusaaste (https://www.mnt.ee/et/tee/mura-ja-valisohk/ohusaaste) - Eesti loomaõnnetuste andmebaas ja kaardirakendus (www.mnt.ee/et/tee/elusloodus) - Käsiraamat „Loomad ja liiklus Eestis“ (https://www.mnt.ee/et/tee/elusloodus/kasiraamatloomad-ja-liiklus-eestis) - Seminari materjalid "Loomad ja maanteed" (12.05.2010) - Tee ehitus-, rekonstrueerimis- ja taastusremondi objektid (www.mnt.ee/et/ehitusprojektid) - Eelprojektid (www.mnt.ee/et/tee/ehitusobjektid/eelprojektid) - Majandus- ja taristuministri 5. augusti 2015. a määrus nr 106 „Tee projekteerimise normid“ Lisa „Maanteede projekteerimismid“ - Üldplaneeringu koostamise juhise „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“	
12	Lennuamet -> (edaspidi Transpordiameti all)	LÄHTESEISU KOHAD 03.02.2020 nr 4.6-8/20/278-2	Lennuametil puuduvad ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele. Lennuametile teadaolevalt ei ole valla territooriumil avalikus kasutuses olevaid lennuvälju ega kopteriväljakuid, ka ei ulatu olemasolevate lennuväljade lähiümbruse piirangupinnad valla territooriumile.	Võtame teadmiseks.
13	Maa-amet	EELNÕU	Edastasite 29.11.2021 kirjaga nr 7-1/11-207 omapoolsed	

		07.12.2021 nr 6- 3/21/15509- 5	seisukohad Maa-ameti esitatud ettepanekutele Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande osas. Täname, et olete üldplaneeringu koostamisel arvestamas suure osaga Maa-ameti 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2 tehtud ettepanekutest. Olles tutvunud edastatud selgitustega, märgime järgmist:	
			1. Palusime oma 12.11.2021 kirjas nr 6 3/21/15509 2 määrata kogu Rakke karjääri alale mäetööstuse maa ala juhtotstarve ning arvestada asjaoluga, et puhkeala rajamine on võimalik alles peale karjääri ammendumist. Dokumendis Koostöö tabel olete lisanud selgituse, et üldplaneeringu eesmärk on reguleerida valla ruumilist arengut tulevikus. Olemasolevat maakasutust sellega ei muudeta. Valla soov on antud alal, pärast Rakke karjääri ammendumist, näha ette supelranna ala, mis on avalikus kasutuses. Viime üldplaneeringu eelnõusse sisse tingimuse, et supelranna maa ala kasutuselevõtt on antud alal võimalik pärast Rakke karjääri ammendumist. Maa amet nõustub seletuskirja täiendamisega selliselt, et supelranna maa ala kasutuselevõtt on antud alal võimalik pärast Rakke karjääri ammendumist, ent palume täiendavalt tähistada alale ka mäetööstuse maa ala juhtotstarve. Maa ametil ei ole vastuväiteid, et Rakke karjääri ammendumise järgselt võetakse ala kasutusele supelrannana korrastamisprojekti määratud ulatuses, kuid selgitame, et Rakke karjääris on arvel arvestatav kogus maavara ning karjäär ei ole lähiaastatel, ehk üldplaneeringu eeldatavalt kehtivusaajal, ammendumas. 2009. aastal antud kaevandamisloa kehtib kuni 2034. aastani ning vajadusel võidakse seda pikendada. Üldplaneeringus tegelikkust kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, näiteks kaevandamisloa võimaliku pikendamise vajaduse korral, palume planeeringus anda kogu Rakke karjääri ja selle teenindusmaa alale mäetööstusmaa juhtotstarve. Maa amet nõustub lahendusega, mille kohaselt tähistatakse üldplaneeringus Rakke karjääri tulevikus supelrannaks kavandatav ala kahe erineva viirutusega: kehtiv	Oleme nõus tehtud ettepanekuga ja tähistame üldplaneeringu kaardil Rakke karjääri tulevikus supelrannaks kavandatava ala erineva tähistusega – kehtiv mäetööstusmaa ja perspektiivne supelranna maa-ala kattuvuses.

			mäetööstusmaa ja perspektiivne supelranna maa ala. Selgitame, et olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisluba, kuid mäetööstusmaa või turbatööstusmaa juhtotstarve puudub või ei ole kaardipildis (joonistel) kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15, m ille kohaselt üldplaneeringu ülesanne on maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine.	
			2. Märkisime oma 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2, et seletuskirja eelnõu peatükis 3.3. Detailplaneeringu koostamise kohustus esitatud detailplaneeringu koostamise juhtude kohaselt on detailplaneeringu koostamine kohustuslik, kui tegevuse mõju väljendub eelkõige kas piirkonna tavapärase ehitismahu olulises suurenemises, transpordivoogude või külastajate hulga suurenemises või visuaalse mõju, müra, tooraine, tööjõu vajaduse suurenemises ehitise kavandatavas asukohas võrreldes senisega ning samuti on detailplaneeringu koostamine kohustuslik väärtuslikel maastikel võimalike konfliktalade (sh uute hoonestusalade, maakasutuse muutmise kavade, tuulegeneraatorite, päikeseelektrijaamade, mobiilsidemastide, vesiehitiste jt maastikul domineerima jäävate objektide) arendamise suunamisel ning väärtuslikel põllumajandusmaadel massiivide killustamist, vähenemist või sihtotstarbelist kasutamist mõjutava arendamise suunamisel. Märkisime, et eeltoodu võib kohalduda ka maavarade kaevandamisele. Selgitame, et maardlate aladel antakse kaevandamisluba õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel ning maavara kaevandamine kui tegevus ei nõua ühegi õigusakti järgi detailplaneeringu koostamist, samuti on maavara kaevandamise loa taotluse menetlus avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Igakordne detailplaneeringu kohustus oleks kaevandamisloa taotluse avalikku menetlust dubleeriv avalik menetlus. Palusime seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei kohaldu maavara kaevandamise korral või koostatakse detailplaneering vaid põhjendatud	Oleme nõus tehtud ettepanekuga ja lisame üldplaneeringu seletuskirjas detailplaneeringu koostamise kohustusega juhtude loetelu esimesse punkti lause: „Detailplaneeringu koostamise kohustus ei kohaldu maavara kaevandamise korral, mil koostatakse detailplaneering vaid põhjendatud kaalutusotsusele tuginedes,”

		kaalutusotsuse korral. Dokumendis Koostöö tabel olete selgitanud (tsiteerin): „Selgitame, et viidatud detailplaneeringu koostamise kohustus ei tähenda automaatselt detailplaneeringu koostamise kohustust maavara kaevandamiseks, kuid kindlasti ei saa teha ka vastavat erandit. Selle sätte alusel tuleb omavalitsusel kaalutusotsuse tulemusel jõuda järelduseni, kas kaevandamistegevus vastab viidatud detailplaneeringu koostamise kohustuse tingimustele või mitte.” Selgitame, et kui tegelik soov on kaalutusotsuse tulemusel jõuda järelduseni, kas detailplaneeringu koostamine on vajalik või mitte, siis palume sellest lähtuvalt korrigeerida seletuskirja peatükis 3.3. Detailplaneeringu koostamise kohustus oleva detailplaneeringu koostamise juhtude loendi pealkirja sõnastust, näiteks: „detailplaneeringu koostamise vajadust kaalutakse”. Hetkel toodud sõnastuse „detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud” kohaselt ei ole tegemist kaalutlusega, vaid kindla nõudega ehk kohustusega. Oma seisukohas märgite täiendavalt (tsiteerin): „Märgime täiendavalt, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei halvenda juurdepääsu maavaravarule. Detailplaneeringu koostamine võimaldab omavalitsusel vajadusel anda ka maavarade kaevandamise plaani korral alale terviklahendus, mis võimaldab maavaravaru kasutuselevõttu, kuid arvestab ka piirkonna teiste tegevuste ning vajadustega, andes piirkonnale tervikliku ruumilahenduse.” Selgitame, et Maa-amet ei nõustu Teie seisukohaga, et detailplaneeringu igakordne kaalutlemata koostamise nõue maavarade võimaliku kaevandamise korral ei halvenda juurdepääsu maavaravarule. Selgitame, et detailplaneeringu koostamine tähendab rahalisi kulutusi ning täiendavat ajakulu detailplaneeringu menetluse protsessi näol, mis lisandub kaevandamisloa taotluse menetlusele, mis on samuti avalik menetlus. Isegi juhul kui kohalik omavalitsus võtab detailplaneeringu koostamise kulud enda kanda, tähendab see loa taotlejale täiendavat ajakulu, mis halvendab juurdepääsu maavaravarule ning on vastuolus MaaPS §14.	
--	--	---	--

			3. Selgitasime oma 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2, et Üldplaneeringu veebirakenduse kohaselt asuvad maardlatel või nende vahetus läheduses mitmesugused pärandkultuuri objektid, sh osad, mis on seotud kunagise kaevandamisega. Täiendavalt märkisime, et seletuskirja peatükis 4.1.6 <i>Pärandkultuuri objektid</i> on selgitatud, et pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada põlispuud. Palusime seletuskirja täpsustada selliselt, et pärandkultuuri objekti ümbritseval alal tuleb võimalusel säilitada põlispuud või märkida, et eelnimetatud nõue ei kehti maavarade kaevandamise korral. Oma seisukohas märgite (tsiteerin): „Selgitame, et üldplaneeringu sõnastuses on kasutatud sõna „võimalusel“, mistõttu on see soovitus edasiste tegevuste kavandamisega.” Selgitame jätkuvalt, et üldplaneeringu seletuskirjas ei ole tegemist kaalutletava tingimusega. Seletuskirja peatükis 4.1.6. <i>Pärandkultuuri objektid</i> on märgitud (tsiteerin): „Pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada põlispuud”. Teie seisukohast lähtuvalt palume seletuskirja korrigeerida lisades sõna „võimalusel”.	Oleme nõus tehtud ettepanekuga ja sõnastame tingimuse järgmiselt: „Pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada võimalusel põlispuud”.
			4. Märkisime oma 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2, et seletuskirja eelnõu peatükis 3.4.9 <i>Mäetööstuse maa-ala</i> on selgitatud, et püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui see ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist või maavaravarule juurdepääsu. Palusime täpsustada, et püsiva iseloomuga tegevus on võimalik siis, kui selle jaoks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus või luba ning palusime viidatud lausest eemaldada sõna „põhimõtteliselt”, kuna selle sõna alles jätmise korral jääb mulje, et tegu on valdava üldjuhtumiga (põhimõtteliselt lubatav). Oma seisukohas märgite, et kooskõlastuse saamine taoliste tegevuste puhul on seaduses sätestatud protseduur, mille osas üldplaneering leevendusi luua ei saa. Seetõttu on püsiva iseloomuga tegevused antud aladel tõesti lubatud vaid juhul, kui selleks on olemas MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Teie seisukohast jääb selgusetuks, kas üldplaneeringu seletuskirja täiendatakse või mitte. Kuna üldplaneeringu seletuskirja sõnastus on võrreldes seaduse sõnastusega osaline, siis palume	Oleme nõus tehtud ettepanekuga ja jätame lausest välja sõna „põhimõtteliselt”. Uus lause kuju saab olema järgmine: „Püsiva iseloomuga tegevus on lubatav, kui see ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist või maavaravarule juurdepääsu”.

			segaduste vältimiseks vastavalt Maa-ameti märkustele täiendada ka seletuskirja.	
			5. Märkisime oma 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2, et seletuskirja peatükis 3.4 <i>Maakasutus</i>olevas tabelis on märgitud mäetööstuse maa-alale sobivad võimalikud kavandatavad sihtotstarbed, lisaks on selgitatud, et muid sihtotstarbeid võib määrata (mäetööstusmaale) juhul kui need ei kahjusta juhtotstarbe rakendamist. Märkisime ja palusime seletuskirja lisada, et mäetööstusmaa sihtotstarbe määramiseks peab alal olema keskkonnaluba maavara kaevandamiseks ja muid tegevusi kehtiva kaevandamisloaga määratud mäeeraldise teenindusmaa alale saab kavandada ainult kaevandamisloa omaja nõusolekul ning maardlate aladel on sihtotstarbe muutmiseks igakordselt vaja MaaPS kohast kooskõlastust või luba. Selgitame jätkuvalt ja palume seletuskirja lisada, et mäetööstusmaa sihtotstarbe määramiseks peab alal olema keskkonnaluba maavara kaevandamiseks ja muid tegevusi kehtiva kaevandamisloaga määratud mäeeraldise teenindusmaa alale saab kavandada ainult kaevandamisloa omaja nõusolekul ning maardlate aladel on sihtotstarbe muutmiseks igakordselt vaja MaaPS kohast kooskõlastust või luba. Käesoleva üldplaneeringuga ei anta luba mäetööstusmaa juhtotstarbega alale määrata muid sihtotstarbeid vastavalt tabelis 3 kirjeldatule. Sihtotstarbe muutmiseks peab lisaks kaevandamise lõppemisele olema ka kaevandamisluba lõppenud. Selgitasite oma vastuses, et kooskõlastuse saamine taoliste tegevuste puhul on seaduses sätestatud protseduur, mille osas üldplaneering leevendusi luua ei saa. Seetõttu on püsiva iseloomuga tegevused antud aladel tõesti lubatud vaid juhul, kui selleks on olemas MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Seisukohast jääb selgusetuks, kas üldplaneeringu seletuskirja vastavalt täiendatakse või mitte. Maavarale juurdepääsu tagamiseks ja segaduste vältimiseks palume vastavalt Maa-ameti märkustele täiendada ka seletuskirja.	Oleme nõus tehtud ettepanekuga ja täiendame üldplaneeringu seletuskirja punkti 3.4 „Maakasutus“ järgmise lõiguga: <i>„Katastriüksusele mäetööstusmaa sihtotstarbe määramiseks peab alal olema keskkonnaluba maavara kaevandamiseks. Muid tegevusi kehtiva kaevandamisloaga määratud mäeeraldise teenindusmaa alale saab kavandada ainult kaevandamisloa omaja nõusolekul ning maardlate aladel on sihtotstarbe muutmiseks igakordselt vaja õigusaktide kohast kooskõlastust või luba“.</i> Täpsustatud 20.01.2022 Tabelis 3 on mäetööstuse maa-ala puhul võimalikena märgitud mäetööstusmaa ja turbatööstusmaa sihtotstarbed. Ülejäänud sihtotstarvete puhul (va elumumaa, ärimaa ja ühiskondlike ehitiste maa) on lisatud seletuskirja täpsustus, et: <i>„Võib kavandada kui kaevandamine ja kaevandamisluba on lõppenud“.</i>
			Maa-amet jääb oma 12.11.2021 kirjas nr 6-3/21/15509-2 ning käesolevas kirjas täiendavalt selgitatud seisukohtade juurde. Maa-amet ei saa anda kooskõlastust	

			üldplaneeringule, millega kehtestatakse kaevandamisele piiranguid, mis ei tulene seadusest. Maa-amet ei nõustu Väike-Maarja Vallavalitsuse 30.09.2021 kirjaga nr 7-1/11-175 edastatud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lahendusega ning 29.11.2021 kirjaga nr 7-1/11/207 esitatud selgitustega. Palume täpsustada planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14. Maavarale juurdepääs halveneb, kui üldplaneeringuga seatakse maardlate aladele kaevandamist piiravaid tingimusi, mille järgi toimides pole võimalik maavara kaevandada või kui kaevandamine muutub piiravate tingimuste tõttu märkimisväärselt keerulisemaks võrreldes olemasoleva olukorraga. Palume hoida Maa-ametit kursisplaneeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ning enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile. Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.	
		EELNÕU 12.11.2021 nr 6- 3/21/15509- 2	A. Seisuga 22.10.2021 asuvad Väike-Maarja valla territooriumil osaliselt või täielikult 19 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat ning 11 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist. Väike-Maarja valla üldplaneeringu veebilehel viidatud kaardirakenduses on korrektselt kujutatud Väike-Maarja vallas asuvate maardlate piirid. Palume kajastada maardlate piire ka üldplaneeringu pdf-vormingus joonistel. Plaanidele palume lisada info, mis kuupäeva seisuga on maardlate ja mäeeraldiste andmeid kasutatud.	Selgitame, et kuna maardlate info on riiklikest registritest tulenev informatsioon ning see ei ole üldplaneeringu kehtestatav osa, ei kajasta me seda informatsiooni üldplaneeringu PDF kaartidel. Pärast üldplaneeringu kehtestamist on võimalik riiklikust registrist tulenevat maardlate informatsiooni kuvada kas Maa-ameti või Rahandusministeeriumi infosüsteemis kõrvuti üldplaneeringu kehtestatava osaga. Maardlate informatsioon võib olla ka ajas muutuv. Seetõttu ei ole mõistlik seda

				üldplaneeringu kaardil kehtestada, kuna võib muuhulgas avalikkusele anda vaeinformatsiooni.
			1. Üldplaneeringu veebirakenduses ning üldplaneeringu joonisel Maakasutus on Rakke karjääri puhul määratud mäetööstuse maa-ala juhtotstarve mäeeraldise teenindusmaale osaliselt, osale teenindusmaast on määratud supelranna maa-ala juhtotstarve. Kuna lähiaastatel Rakke karjääri ammendumist ei toimu ja puhkeala rajamine on võimalik alles kaugemas tulevikus, siis üldplaneeringu eeldataval kehtimisajal üldplaneeringus tegelikkust kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume anda planeeringus olemasoleva mäeeraldise ja selle teenindusmaa alale täies ulatuses mäetööstusmaa juhtotstarve. Selgitame, et olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisloa, kuid mäetööstusmaa või turbatööstusmaa juhtotstarve puudub või ei ole kaardipildis (joonistel) kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15, mille kohaselt üldplaneeringu ülesanne on maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Sobiv on ka alternatiivne variant, kui Rakke karjääri alale antakse mitu alternatiivset juhtotstarvet ning seletuskirjas tuuakse vastavad selgitused. Nimelt teeme ettepaneku kavandada kuni Rakke karjääri ammendumiseni maa-ala juhtotstarbeks mäetööstusmaa ning tulevikus perspektiivne supelranna maa-ala. Arvestades heaks kiidetud Rakke karjääri korrastamisprojekti lahendust ei ole Maa-ametil vastuväiteid, et Rakke karjääri ammendumise järgselt võetakse ala kasutusele supelrannana korrastamisprojekti määratud ulatuses, kuid kehtiva kaevandamisloa tõttu tuleb kajastada mäetööstusmaa juhtotstarve kaardil kogu teenindusmaa ulatuses. Alternatiivse variandi rakendamisel palume kajastada üldplaneeringus Rakke karjääri ala kahe erineva viirutusega: kehtiv mäetööstusmaa ja perspektiivne	1. Selgitame, et üldplaneeringu eesmärk on reguleerida valla ruumilist arengut tulevikus. Olemasolevat maakasutust sellega ei muudeta. Valla soov on antud alal, pärast Rakke karjääri ammendumist, näha ette supelranna ala, mis on avalikus kasutuses. Viime üldplaneeringu eelnõusse sisse tingimuse, et supelranna maa-ala kasutuselevõtt on antud alal võimalik pärast Rakke karjääri ammendumist.

			supelranna maa-ala ning lisada seletuskirja vastav selgitus.	
			2. Seletuskirja eelnõu peatükis 3.4.9 Mäetööstuse maa-ala on selgitatud, et püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui see ei halvenda maavaravarude kaevandamisväärsena säilimist või maavaravarude juurdepääsu. Täpsustame, et püsiva iseloomuga tegevus on võimalik siis, kui selle jaoks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Palume viidatud lausest eemaldada sõna „põhimõtteliselt“, kuna selle sõna alles jätmise korral jääb mulje, et tegu on valdava üldjuhtumiga (põhimõtteliselt lubatav). Tegelikult on tegu erandjuhtumiga, kui on saadud igakordse kaalutusotsuse tulemusena MaaPS alusel kooskõlastus või luba.	2. Selgitame, et kooskõlastuse saamine taoliste tegevuste puhul on seaduses sätestatud protseduur, mille osas üldplaneering leevendusi luua ei saa. Seetõttu on püsiva iseloomuga tegevused antud aladel tõesti lubatud vaid juhul, kui selleks on olemas MaaPS kohane kooskõlastus või luba.
			3. Seletuskirja eelnõu peatükis 3.4.9 Mäetööstuse maa-ala on märgitud (tsiteerin): „Muu tegevuse kui kaevandamise kavandamine maardlate alade on võimalik pärast kaevandamise lõppemist ning üldjuhul pärast maavara ammendumist või kui selleks on saadud maaparandusseaduse alusel muu sisuga kooskõlastus või luba.“ Sama mõtet on korratud ka KSH aruande eelnõu peatükis 9.7. Maardlate ja maavarade kaitse. Märgime, et siin on mõeldud maapõueseadust. Palume korrigeerida.	3. Korrigeerime üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid lähtuvalt esitatud märkusest.
			4. Seletuskirja eelnõu peatükis 3.4.9 Mäetööstuse maa-ala on märgitud (tsiteerin): „Kasutusele võetud maardlatel tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel korrastada, et võimaldada maade edasist kasutust kas põllumaa, metsamaa, puhkeala või hoonestatud alana ning et need sobituksid ümbritsevate väärtuslike põllumajandusmaade, väärtuslike maastike või rohevõrgustiku aladega. Karjääri korrastamise suund tuleb määrata kaevandamisloa taotlemisel koostöös Keskkonnaametiga.“ Märgime, et väga sagedane karjääride korrastamise suund on veekogu. Lisaks selgitame, et kaevandatud maa korrastamise suuna	4. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.

			määramisel on oluline arvestada ka maaomaniku arvamusega. Palume täiendada.	
			5. Seletuskirja eelnõu peatükis 3.3. Detailplaneeringu koostamise kohustus on märgitud detailplaneeringu koostamise juhud. Seletuskirja kohaselt on detailplaneeringu koostamine kohustuslik kui tegevuse mõju väljendub eelkõige kas piirkonna tavapärase ehitismahu olulises suurenemises, transpordivoogude või külastajate hulga suurenemises või visuaalse mõju, müra, tooraine, tööjõu vajaduse suurenemises ehitise kavandatavas asukohas võrreldes senisega. Samuti on detailplaneeringu koostamine kohustuslik väärtuslikel maastikel võimalike konfliktalade (sh uute hoonestusalade, maakasutuse muutmise kavade, tuulegeneraatorite, päikeseelektrijaamade, mobiilsidemastide, vesiehitiste jt maastikul domineerima jäävate objektide) arendamise suunamisel ning väärtuslikel põllumajandusmaadel massiivide killustamist, vähenemist või sihtotstarbelist kasutamist mõjutava arendamise suunamisel. Märgime, et eeltoodu võib kohalduda ka maavarade kaevandamisele. Selgitame, et maardlatel antakse kaevandamisluba õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel ning maavara kaevandamine kui tegevus ei nõua ühegi õigusakti järgi detailplaneeringu koostamist. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Igakordne detailplaneeringu kohustus oleks kaevandamisloa taotluse avalikku menetlust dubleeriv avalik menetlus. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalik omavalitsus saab hinnata kaevandamisloa taotlusega tutvumisel detailplaneeringu algatamise otstarbekust ja teha vajadusel põhjendatud kaalutusotsuse detailplaneeringu algatamiseks. Detailplaneeringu koostamise nõudmine üldplaneeringus oleva tingimuse tõttu halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus	5. Selgitame, et viidatud detailplaneeringu koostamise kohustus ei tähenda automaatselt detailplaneeringu koostamise kohustust maavara kaevandamiseks, kuid kindlasti ei saa teha ka vastavat erandit. Selle sätte alusel tuleb omavalitsusel kaalutusotsuse tulemusel jõuda järelduseni, kas kaevandamistegevus vastab viidatud detailplaneeringu koostamise kohustuse tingimustele või mitte. Märgime täiendavalt, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei halvenda juurdepääsu maavaravarule. Detailplaneeringu koostamine võimaldab omavalitsusel vajadusel anda ka maavarade kaevandamise plaani korral alale terviklahendus, mis võimaldab maavaravaru kasutuselevõttu, kuid arvestab ka piirkonna teiste tegevuste ning vajadustega, andes piirkonnale tervikliku ruumilahenduse.

			MaaPS §14 lõikega 2. Palume seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei kohaldu maavara kaevandamise korral. Maa-amet nõustub ka sellega, et üldplaneeringu seletuskirjas täpsustatakse, et mäetööstusmaade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjäärade laiendamisel tuleb kohaliku omavalitsuse põhjendatud kaalutlusotsuse korral koostada detailplaneering.	
			6. KSH aruande eelnõu peatükis 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele on märgitud, et Meibaumi maardla on liivamaardla. Märgime, et tegelikult on Meibaumi maardla näol tegemist kruusamaardlaga. Palume parandada.	6. Korrigeerime KSH aruande eelnõusid lähtuvalt esitatud märkusest.
			7. Seletuskirja eelnõu peatükis 3.4 Maakasutus olevas tabelis Tabel 3. Maa-ala juhtotstarvete ja katastriüksuse sihtotstarvete omavahelised seosed on märgitud, et mäetööstuse maa-alale võib kavandada riigikaitse maa ja üldkasutatava maa sihtotstarvet juhul kui kaevandamine on lõppenud ja ilma kaevandamise lõppemise tingimusest on mäetööstusmaa juhtotstarbe korral lubatud tootmismaa, veekogude maa, transpordimaa, jäätmeoidla maa, kaitsealuse maa ja maatulundusmaa sihtotstarbe. Seletuskirja kohaselt võib muid sihtotstarbeid määrata juhul kui need ei kahjusta juhtotstarbe rakendamist. Märgime ja palume seletuskirja lisada, et mäetööstusmaa sihtotstarbe määramiseks peab alal olema keskkonnaluba maavara kaevandamiseks ja muid tegevusi kehtiva kaevandamisloaga määratud mäeeraldise teenindusmaa alale saab kavandada ainult kaevandamisloa omaja nõusolekul ning maardlate aladel on sihtotstarbe muutmiseks igakordselt vaja MaaPS kohast kooskõlastust või luba. Käesoleva üldplaneeringuga ei anta luba mäetööstusmaa juhtotstarbega alale määrata muid sihtotstarbeid vastavalt tabelis 3 kirjeldatule. Sihtotstarbe muutmiseks peab lisaks kaevandamise lõppemisele olema ka kaevandamisloa lõppenud. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist ja vältimaks mitmetimõistetavusest põhjustatud segadusi palume	7. Selgitame, et kooskõlastuse saamine taoliste tegevuste puhul on seaduses sätestatud protseduur, mille osas üldplaneering leevendusi luua ei saa. Seetõttu on püsiva iseloomuga tegevused antud aladel tõesti lubatud vaid juhul, kui selleks on olemas MaaPS kohane kooskõlastus või luba.

			üldplaneeringu seletuskirja ja tabelit 3 korrigeerida vastavalt eeltoodule. Mäetööstusmaa juhtotstarbega alale sobivad mäetööstusmaa ja turbatööstusmaa sihtotstarbed, muid sihtotstarbeid palume tabelisse 3 mäetööstusmaa juhtotstarbe veergu mitte märkida.	
			8. Veebirakenduse ning üldplaneeringu jooniste kohaselt kattuvad maardlad planeeritavate tuuleenergeetika aladega. Seletuskirja eelnõu peatükis 5.2.8.1 Tuuleenergia on selgitatud, et üldplaneeringuga kavandatud põhimõttelised alad tuuleparkide kavandamiseks maardlate alal ei tähenda MaaPS kohast kooskõlastust. Tuuleparkide arendamisel maardlatele tuleb igakordselt teha koostööd Maa-ametiga tuuleparkide võimaluse väljaselgitamiseks. Maa-amet nõustub eeltooduga. Samas peatükis on lisaks märgitud (tsiteerin): „Tuuleparkide kavandamine maardlatel, kus on moodustatud mäeeraldis, on võimalik pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning üldjuhul pärast maavara ammendumist. Kooskõlastuse tuuleparkide kavandamiseks maardlate maa-alal annab Maa-amet.“ Sarnast mõtet on korratud KSH aruande eelnõu peatükis 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele. Selgitame, et asjaolu, kas maardlal on moodustatud mäeeraldis või mitte, ei ole tuuleparkide rajamise võimalikkuse osas seisukoha võtmisel määrav. Lisaks selgitame, et kooskõlastav asutus võib ajas muutuda, mistõttu soovitame kasutada Maa-ameti nime asemel mõistet „valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus.“ Palume sõnastada eeltoodud lõik järgmiselt: „Tuuleparkide kavandamine maardlatel on üldjuhul võimalik pärast maavara ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Kooskõlastuse tuuleparkide kavandamiseks maardlate maa-alal annab valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus“. Täiendavalt informeerime, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on algatanud ja esitanud 02.08.2021 kirjaga nr 2-2/21-0400/4660 ministeeriumitele kooskõlastamiseks ehitusseadustiku muutmise ja sellega	8. Korrigeerime üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid lähtuvalt esitatud märkusest.

			seonduvalt teiste seaduste muutmise eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi VTK). VTK punktis 9.1.6 on välja toodud ettepanek aladel, kus maavarad on MaaPS alusel arvele võetud, kuid maavarade kasutusse võtmist lähemas ajaperspektiivis kavandatud ei ole, vahekasutusena lubada ajutiste ehitiste tähtajaks kuni 50 aastat. Peale VTK-s märgitud ehitusseadustiku muudatuste kehtestamist ja MaaPS-us maapõue kaitse põhimõtete muutmist saab Maa-amet kaaluda elektrituulikute parkide ja seonduvate kommunikatsioonide rajamise lubamist kooskõlas uuendatud seaduste mõttega.	
			9. Üldplaneeringu veebirakenduse kohaselt asuvad maardlatel või nende vahetus läheduses mitmesugused pärandkultuuri objektid, sh osad, mis on seotud kunagise kaevandamisega. Seletuskirja peatükis 4.1.6 Pärandkultuuri objektid on selgitatud, et pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada põlispuud. Märkime, et maardlate aladel võimaliku kaevandamise korral ei ole võimalik tagada põlispuude säilimist. Samuti jääb seletuskirjast selgusetuks, kui suur ala on ümbritsev ala. Tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halveneks, palume seletuskirja täpsustada selliselt, et pärandkultuuri objekti ümbritseval alal tuleb võimalusel säilitada põlispuud või märkida, et eelnimetatud nõue ei kehti maavarade kaevandamise korral. Palume esitada üldplaneeringu kaartidel ja veebirakenduses samu andmeid, st kanda pärandkultuuri objektid ka üldplaneeringu kaartidele.	9. Selgitame, et üldplaneeringu sõnastuses on kasutatud sõna „võimalusel“, mistõttu on see soovitus edasiste tegevuste kavandamisega. Mõistame, et mitmete tegevuste, sh kaevandamise korral, ei ole võimalik põlispuude säilitamine, kuid seda aspekti tuleb vähemalt tegevuste kavandamisel hinnata, mitte sellest liiga kergekäeliselt loobuda. Viidatud sõnastuses ongi võimalik ka maavarade kaevandamise korral esmalt hinnata põlispuude säilimise võimalikkust, kuid võimatuse korral anda vastavad põhjendused. Märkime, et üldplaneeringu PDF kaartidel ei kuva me riiklikest registritest tulenevat informatsiooni, kuna see ei ole üldplaneeringuga kehtestatav.
			10. Matkaradade rajamisega seonduvalt märkime, et maardlate aladele on võimalik matkaradasid rajada vaid ajutiste rajatistena. Seletuskirja peatükis 4.5 Matkarada on selgitatud (tsiteerin): „Teiste tegevuste kavandamisel, sh ristuvate teede ja tehnovõrkude kavandamisel, arvestada matkaraja terviklikkuse ja kasutatavuse säilimisega. Põhjendatud vajadusel näha ette muudatused raja kulgemises.“ Maa-amet nõustub, et põhjendatud juhul, nt maavarade kaevandamise korral, on võimalik näha ette	10. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.

			muudatusi raja kulgemises. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist, palume seletuskirjas täpsustada, et maardlaga kattaval alal on matkarada võimalik rajada ajutise iseloomuga ehitisena. Maa-amet ei nõustu Väike-Maarja Vallavalitsuse 30.09.2021 kirjaga nr 7-1/11-175 edastatud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lahendusega. Palume täpsustada planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14. Maavarale juurdepääs halveneb, kui üldplaneeringuga seatakse maardlate aladele kaevandamist piiravaid tingimusi, mille järgi toimides pole võimalik maavara kaevandada või kui kaevandamine muutub piiravate tingimuste tõttu märkimisväärselt keerulisemaks võrreldes olemasoleva olukorraga. Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile.	
		LÄHTESEISU KOHAD 14.02.2020 nr 6-3/20/1242-2	Maa-amet, tutvunud edastatud materjalidega, märgib järgmist. Seisuga 10.02.2020 asuvad Väike-Maarja valla üldplaneeringu territooriumil osaliselt või täielikult 19 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 11 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ja 2 menetluses olevat maavara kaevandamise loa taotlust. Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande elnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76	Teeme üldplaneeringu koostamise käigus Maa-ametiga koostööd lähtuvalt Maa-ametile antud volitustest.

			lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal. MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.	
			Lisa 2. peatükis 17. Maavarad ja maardlad on kirjeldatud, et Väike-Maarja valla territooriumil on seisuga 20.10.2019 registreeritud üheksa mäeeraldist, mis peaksid olema kujutatud joonisel 12 ning kirjeldatud tabelis 10. Märkime, et tabeli 10. järgi jääb Väike-Maarja valda kümme kehtiva loaga mäeeraldist mitte eespool tekstis kirjeldatud üheksa mäeeraldist. Lisaks täpsustame, et Tabelis 10. puudub Rakke lubjakivikarjääri teenindusmaa pindala, milleks on 123,17 ha. Samuna turbatootmisala kaevandamise luba pikendati 18.10.2019 ning loa muutmise käigus täpsustati ka mäeeraldise ja selle teenindusmaa pindalasid, milleks on vastavalt 131,64 ha ja 166,32 ha. Tabelis 10. on märkimata ka Raigu kruusakarjääri kaevandamise loa number, milleks on L.MK/322586. Tabelis 9. on Peetla turbamaardla registrikaardi numbriks märgitud ekslikult 239. Keskkonnaregistri andmetel on Peetla turbamaardla registrikaardi numbriks 238. Palume Lisa 2 peatükis 17 teksti	Lisa 2 joonist ja tabelit on vastavalt märkusele täiendatud. Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamisel.

			ning tabeleid 9. ja 10. täiendada ja täpsustada. Täiendavalt informeerime, et 09.01.2020 andis Keskkonnaamet korraldusega nr 1-3/20/17 Tammiku IV liivakarjääri mäeeraldisele kaevandamise loa nr L.MK/334145 (loa omaja Eesti Teed AS, mäeeraldise ja selle teenindusmaa pindalad vastavalt 7,44 ha ja 9,84 ha).	
			Lisa 2. peatükis 17. Maavarad ja maardlad tabelis 9. on märgitud seisuga 20.10.2019 Väike-Maarja valla territooriumil registreeritud maardlad koos pindalade ja varu kogustega. Varukogused on saadud 2018. aasta maavarade koondbilansist. Tabelis 10. on märgitud seisuga 20.10.2019 Väike-Maarja valla territooriumil asuvad mäeeraldised ja neis asuvad maavaravaru kogused, mis on saadud keskkonnalubade infosüsteemist. Tabelis 9. on mitmeid erinevusi varu koguses võrreldes 2018. aasta maavarade koondbilansiga. Näiteks on tabelis 9. kirjeldatud Endla ja Pedja turbamaardlates ka prognoosvarusid, mis eristatakse maardlaga piirneval alal väljaspool tarbe- ja reservvaru kontuuri või piirkonnas, kus maavarailmingute esinemise põhjal võib eeldada uue maardla olemasolu. Prognoosvaru võimaldab hinnata maardla maavaravaru suurendamise või uue maardla kindlaks tegemise võimalust ning on aluseks maavara otsingu ja geoloogilise uuringu suunamisel. Prognoosvaru ei võeta arvele ja see pole maardla osa. Tabelis 9. olevad varude erinevused on ka tingitud ühes maardlas olevatest erinevatest kasutusalaadest ja ka maardlate osalisest paiknemisest Lääne-Viru maakonnas jne. Kuna maardlate ja mäeeraldiste pindalad ja neis asuva maavaravaru kogused on ajas muutuvad, teeme ettepaneku koostatavas üldplaneeringus piirduda vaid maardlate ja mäeeraldiste loeteluga.	
			Palume üldplaneeringu jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvel olevate maardlate ja mäeeraldiste piire. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid. Üldplaneeringu ja KSH aruande koostamise lihtsustamiseks soovime enne lõpliku lahenduse valmimist küsida	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamisel.

			keskkonnaregistri maardlate nimistust ajakohase väljavõtte.	
			Palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele ning kaevandamisloa taotluse olemasolu korral reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamise käigus. Mäetööstusmaa juhtotstarbe näitame ühiselt mäeeraldistele, nende teenindusmaadele. Kaalume eraldi juhtotstarbe määramist vajadusel turbatööstusmaale.
			Palume eeltoodud märkustega üldplaneeringu edasisel koostamisel arvestada ning edastada planeeringulahendus enne vastuvõtmist Maa-ametile kooskõlastamiseks. Maa-amet aktsepteerib planeeringumaterjalide ja menetlusdokumentide edastamist nii digitaalselt aadressile maaamet@maaamet.ee kui ka materjalide alla laadimist vastavalt veebiaadressilt. Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.	Arvestame esitatud tingimustega üldplaneeringu koostamisel koostöö korraldamisel ning planeeringulahenduse esitamisel kooskõlastamiseks
14	Põllumajandusamet	LÄHTESEISU KOHAD 31.01.2020 nr 14.5-1/111-1	Üldplaneeringu koostamisel on Põllumajandusameti seisukohalt oluline maaparandus-süsteemide terviklikkuse säilitamine. Põllumajandusamet teeb Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise osas järgmised ettepanekud: 1. Maaparandussüsteemide maa-alal arvestada maaparanduse seost teiste valdkondade lahenditega. Näiteks: väärtuslike põllumaade seos kuivendusseisundiga, seos planeeringu ala kasutus- ja ehitustingimustega. Maaparandussüsteemi maa-alal ehitustegevuse kavandamisel tuleb arvestada süsteemi osa ümberehitamise vajadusega, et tagada alles jääva maaparandussüsteemi toimimine. Samas juhime teie tähelepanu, et maaparandussüsteemi ala on ka metsamaal (kraavkuivendus).	Arvestame esitatud ettepanekutega üldplaneeringu koostamise käigus.

			2. Punktis 5.4. "Mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale", palun täiendada alapunkti - jätkusuutliku põllumajandustootmise ja <u>metsamajandamise</u> tagamiseks pööratakse tähelepanu maaparandusliku tegevusega kaasnevatele mõjudele. Maakasutuses on oluline, et maaparandussüsteemi maa-alale ei oleks määratud muud juhtfunktsiooni kui põllumajandusmaa (põllukuivendus) või metsamaa (metsakuivendus). 3. Andmeid maaparandussüsteemide kohta (paiknemine, maa-ala, eesvool ja riigi poolt korrashoitav ühiseesvool) on võimalik saada Maa-ameti kaardirakendusest https://geo-portaal.maaamet.ee/est/Kaardiserver-p2.html Andmeid maaparandussüsteemide üksikobjektide kohta (kaevud, truubid, suudmed ja drenaažisüsteemid) saab küsida Põllumajandusameti Ida regiooni Rakvere esindusest. 4. Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse osas on Põllumajandusametil planeerimisdokumendiga seotud põhjendatud huvi maaparandussüsteemide toimimise säilitamiseks ja maaviljelusväärtuse hoidmiseks.	
15	Terviseamet	EELNÕU 02.11.2021 nr 9.3- 1/21/12730- 2	Amet on tutvunud esitatud Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu materjalidega ning juhib tähelepanu järgnevale: 1. KSH aruande eelnõu ptk 7.7. lk 64 on kirjas „Väike-Maarja valla territooriumil on peamisteks supluskohtadeks Äntu Valgejärv, Äntu tehisejärv ja Kamariku järv. Supelrandu Väike-Maarja vallas ei ole. ÜP-ga määratakse supelranna maa-ala juhtfunktsioon Äntu tehisejärve, Äntu Valgejärve ja Kamariku järve supluskohtades. Supluskohad/supelrannad peavad vastama sotsiaalministri 03.10.2019 määrusele nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“. Ametile teadaolevatel andmetel on Äntu tehisejärv Väike-Maarja vallas ainuke avalik supluskoht, kus on tagatud vastavus määruse nr 63 nõuetele ja seiratakse suplusvee kvaliteeti. Andmed Äntu Valgejärve ja Kamariku	1. Selgitame, et üldplaneeringuga määratakse perspektiivsed supluskohad, mistõttu peavad need vastama viidatud määrusele üksnes juhul, kui need ka vastavalt kasutusele võetakse. See on igakordselt üldplaneeringu kehtestamise järgselt omavalitsuse otsus. Sama seisukohta märkis Terviseamet ka 7. septembril 2020. aastal läbi viidud veebiseminaril.

			järve kohta ametil puuduvad, kuid üldplaneeringu kohaselt on nende puhul tegemist samuti avalikult kasutatavate supluskohtadega ning peavad vastama määruse nr 63 nõuetele, siis tuleb supluskoha valdajal planeerida nendes supluskohtades suplusvee seire määruse nr 63 nõuete alusel.	
			2. KSH aruande eelnõu ptk 7.14.1 lk 83 on kirjas „Ühisveevärgis kasutatakse põhiliselt Kambriumi-Vendi veekompleksi põhjaveekihtide põhjavett, mis on ülalpool lasuvatest paremini kaitstud ja veerikkam.“ Ametile teadaolevatel ja Väike-Maarja valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2019-2030 andmete kohaselt kasutatakse Väike-Maarja valla ühisveevärkides põhiliselt Siluri-Ordoviitsiumi veekompleksi põhjaveekihtide põhjavett.	2. Vaatame teema lähtuvalt esitatud märkusest KSH aruande eelnõus üle ning vajadusel korrigeerime.
	OMAAVALITSUSED			
16	Järva vallavalitsus	LÄHTESEISU KOHAD 25.02.2020 nr 7- 6/2020/317-2	Tutvustime esitatud planeeringu dokumentidega ning Järva valla ja Väike-Maarja valla ühiste kokkupuutealadega. Järva Vallavalitsusel ei ole täiendavaid ettepanekuid Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele.	Võtame teadmiseks.
17	Tapa vallavolikogu	LÄHTESEISU KOHAD 25.02.2020 otsus nr 176	Tapa Vallavalitsuse haldusosakond tutvus dokumentidega ning tegi ettepaneku vallavalitsusele, et Tapa vallal ettepanekud seoses Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamise algatamisega ja keskkonnamõju strateegiline hindamine kavatsusega puuduvad. 05.02.2019 istungil Tapa Vallavalitsus toetas haldusosakonna ettepanekut. Lähtudes eeltoodust, tuginedes Väike-Maarja Vallavalitsuse 24.01.2020 kirjale ja aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 2, planeerimisseaduse § 76 lg 1, § 81 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3: 1. Teha ettepanek Väike-Maarja valla üldplaneeringu	Teeme üldplaneeringu koostamise käigus koostööd Tapa vallaga, et tagada valdade ühisel piiril asuvate alade kokkusobivus ja loogiline seos.

			koostajatele koostöö tegemiseks koostamisel oleva Tapa valla üldplaneeringu koostajatega Tapa vallaga piirnevate väärtuslike põllumaade, rohealade, väärtuslike maastike, puhke- ja virgestusalade, maardlate ning kaevandamisest mõjutatud alade kavandamisel.	
	ETTEVÕTTED JA ERAISIKUD JMS			
18	Adven Eesti AS	EELNÕU 22.11.2021 nr 2-95	Ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamisel Adven Eesti AS saadab oma ettepaneku lisada Väike-Maarja valla üldplaneeringu dokumentatsiooni järgnev info: ☐ Väike-Maarja aleviku kaugküttepiirkond (ettepanek Lisa 1) Täiendada alajaotust „5.2.7. Soojavarustus“ alljärgnevalt: ☐ Valla olemasolevad kaugküttepiirkonnad Väike-Maarja ja Rakke alevikes ning Triigi külas on määratud tehnilise taristu joonisel. Üldplaneeringuga on kavandatud planeeritavad kaugküttealad, mille väljaarendamine toimub valdkondlike arengukavade³¹ alusel. Süsteemide põhiliseks arengusuunaks on torustike ja katlamajade rekonstrueerimine, ka sobivamale küttele üleminek. Väljapool kaugküttealasid lahendatakse soojavarustus üldjuhul lokaalsete lahendustega. ☐ Märkida tehnilise taristu joonistel kaugküttepiirkonnad vastavalt 5.2.7 Soojavarustuse punktis viidatule.	Arvestame tehtud ettepanekutega.
19	Eesti Raudtee AS	EELNÕU 16.11.2021 nr 21-1/3799-1	Esitame alljärgnevad ettepanekud ÜP eelnõus toodud tingimuste täpsustamiseks: 1. ÜP peatükis „5.1.3. Raudtee“ on toodud tingimus „Olemasolevad ja projekteeritavad raudteeülesõidukohad tuleb kavandada eritasandilistena“. Palume sõnastada eeltoodud tingimus järgmiselt: „Uue raudteeülesõidukoha projekteerimisel ja ehitamisel tuleb lähtuda majandus- ja taristuministri 5. augusti 2015. a määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ nõuetest	1. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.

			ning täiendavatest nõuetest, mis on sätestatud Raudtee tehnikasutuseeskirja lisas 4 „Raudteeülesõidukoha ja -ülekäigukoha ehitamise, korrashoiu ja kasutamise juhend“.	
			2. ÜP peatükis „5.1.4. Jalg- ja jalgrattateed“ teeme ettepaneku lisada eraldi punktina tingimus: „Uue raudteeülekäigukoha projekteerimiseks ja ehitamiseks ning liiklusohutuse tagamiseks on nõuded sätestatud Raudtee tehnikasutuseeskirja lisas 4 „Raudteeülesõidukoha ja -ülekäigukoha ehitamise, korrashoiu ja kasutamise juhend“.“ Lisaks selgitame ja juhime tähelepanu, et uute samatasandiliste raudteeületuskohtade projekteerimisel tuleb hinnata nendega kaasnevat mõju liiklusohutusele ja vastavalt EHS §73 lõikes 4 sätestatule on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil, kui projekteerimistingimuste ja ehitusloa väljastajal, õigus põhjendatud juhul nõuda riskianalüüsi või muu asjakohase analüüsi koostamist, et hinnata kavandatud tegevuse mõju raudtee seisukorrale ja raudteeliiklusele.	Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
		LÄHTESEISU KOHAD 21.02.2020 nr 21-1/289-1	AS Eesti Raudtee on tutvunud Väike-Maarja valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusega ning esitab alljärgnevad ettepanekud: 1. Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73 ning raudteega sihtotstarbeliselt seotud elektripaigaldiste ja sideehitiste kaitsevöönditega. 2. Planeeritavad lahendused ei tohi takistada raudteerajatiste, sh raudtee elektripaigaldiste ja sideehitiste hoolduse ja remondi teostamist. 3. Hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooni ning müraga. Uute hoonestusalade rajamise korral raudtee vahetusse lähedusse ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra,	1. Arvestame raudtee, samuti elektripaigaldiste ja sidetrasside kaitsevööndite ja neist tulenevate piirangutega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. 2. Arvestame üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel raudteerajatiste kasutamisest, hooldusest ja remondist tulenevate vajadustega. 3. Arvestame esitatud tingimustega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamise käigus. Vajalikud erisused (kui need üldplaneeringu lahenduse väljatöötamise käigus ilmnevad) kooskõlastatakse AS-iga Eesti Raudtee.

		vibratsioon) leevendamiseks. 4. Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus. 5. Näha ette meetmed takistamiseks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljapool nõuetekohaseid raudteeülesõidu- ja ülekäigukohti. Raudteega piirnevate alade planeerimisel näha ette raudteemaa piirdeaia piiramine. 6. Kergliiklusteede planeerimisel raudtee kaitsevööndisse tuleb need ohutuse tagamiseks kavandada väljapoole raudteemaad ning vajadusel näha ette meetmed, mis takistaksid kergliiklusteelt pääsu raudteemaale selleks mitte ettenähtud kohtades. 7. Kergliiklustee ristumised raudteega kavandada asukohtades, kus on piisav nähtavus ja tagatud liiklusohutus. Nähtavuse tagamise tingimused on sätestatud valdkonnaga seotud normides, standardites ja regulatsioonides. 8. Üldplaneeringu kaardimaterjalil kajastada leppemärgiga olemasolevad raudteeülesõidu- ja ülekäigukohad. Väike-Maarja valla haldusterritooriumil on järgmised raudteeülesõidukohad: Vao 337,342 km (Mõisamaa-Vao-Ilmandu teel), Kilti 338,791 km (Järva-Jaani-PikevereEbavere teel), Nõmme 344,66 km (Nõmmeveski teel), Räistvere 348,434 km (Rakke-Räitsvere teel), Rakke 351,224 km (Kapu-Rakke-Paasvere teel), Edru 355,29 km (Piibe-Edru teel) ja Vägeva 359,001 km (Rakvere-Väike-Maarja-Vägeva teel). Raudteeülekäigukohad on: Kilti 339,131 km (üle ühe raudtee reisijate ooteplatvormile juurdepääsuks), Rakke 351,024 km (üle ühe raudtee reisijate ooteplatvormile juurdepääsuks), Rakke 351,224 km raudteeülesõidukoha kõrval. 9. Üldplaneeringu kaardimaterjalil eristada eraldi leppemärkidega perspektiivsete raudteeülesõidu- ja	4. – 10. Arvestame esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
--	--	---	--

			ülekäigukohtade (samatasandiline riste) asukohad ning kavandatavate eritasandiliste ristumiste asukohad. Näidata nendeni viivad ühendusteed, s.h perspektiivsed ühendusteed. Uute raudteeülesõidu- ja ülekäigukohtade ning eritasandiliste ristumiste kavandamisel tuleb juhinduda valdkonnaga seotud normides, standardites ja regulatsioonides sätestatud nõuetest. 10. Raudteeäärse haljastuse kavandamise või säilitamise korral tuleb lähtuda nähtavuse tagamise tingimustest, mis on valdkonnaga seotud normides, standardites ning regulatsioonides sätestatud (nähtavuskolmnurk raudteeületuskohtadel).	
			AS Eesti Raudtee lähiaastate ja pikemas perspektiivis planeeritavad arendustegevused on: 1. Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse otsusest elektrifitseerida raudteeliiklus on AS Eesti Raudtee alustanud kontaktvõrgu projekteerimise ettevalmistustöödega ning ehitus on kavandatud aastatele 2021-2028. Ehitatakse välja kontaktvõrk koos mastidega ja nende teenindamiseks vajalikud alajaamad, alajaamade ja kontaktvõrgu vahelised toitekaablid, õhuliinid, mastid jms rajatised raudtee elektrifitseerimise otstarbeks. Seoses eeltooduga peab arvestama, et raudteemaale lisandub kitsendusi põhjustavaid tehnovõrke ja rajatise ning võib selguda lisamaa vajadus (näiteks veoalajaama ja elektriliinide rajamiseks). Võimalik täiendav maaressursi vajadus nende rajatiste teenindamiseks selgub projekteerimise käigus. 2. Raudtee side- ja turvangusüsteemide parendamiseks on ettevalmistamise faasis Tapa-Tartu fiiberoptilise kaabli ning liiklusjuhtmissüsteemide moderniseerimise projekteerimine. Tegevused on kavandatud olemasoleval raudteemaal. 3. Pikemas perspektiivis planeeritakse jaamavahedest rajada paralleelselt olemasoleva raudtee peateega teine peatee (telgede vahega ligikaudu 4,3 m). Seoses sellega peab arvestama olemasoleva raudtee kaitsevööndi laienemisega. Palume üldplaneeringu lahendus esitada ASile Eesti Raudtee	Arvestame üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

			edasiseks koostööks ja juhime tähelepanu, et planeeringu koostamise käigus võib selguda täiendavate ettepanekute esitamise vajadus.	
20	Riigimetsa Majandamise Keskus	EELNÕU nr 3- 1.1/274-2	1. Metsaseaduse § 48 p1 ja 2 alusel on RMK põhiülesanne Väike-Maarja vallas asuva Keskkonnaministeeriumi ja Kaitseministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsetava riigimetsa majandamine. Riigimetsa majandamise eesmärk on tagada metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästev majandamine. Metsa majandamine on säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse. RMK on seisukohal, et Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud. Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada metsamaale kavandatud mittemetsamajanduslikel eesmärkidel teostatavate tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sh käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust. RMK teeb, olles RMK poolt majandatavate metsade osas vastutavaks isikuks, ettepaneku täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sh sotsiaal-majanduslikku hinnangut, peatükiga, mis puudutab üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele. Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida RMK	Palume RMK-l avalikustatud materjalidele tuginevalt anda hinnang, kuidas RMK arvates on või ei ole täidetud järgmine RMK seisukoht: „RMK on seisukohal, et Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud.“

			poolt majandatavate metsade osas, et lubatud on kõik raieliigid, kusjuures detailsed kavad puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud aladel kasvavate metsade majandamiseks ja uuendamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemist ja koosseisu pikemas perspektiivis.	
			Olete oma kirjaga 29.09.2021 nr. 7-1/11-175 teavitanud Riigimetsa Majandamise Keskust, et on valminud Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu. Oleme nende eelnõudega tutvunud ja avaldame järgmist: 1. Palume eemaldada väärtuslike põllumaade hulgast RMK halduses oleva maa osas järgmistel katastriüksustel toodud väärtusliku põllumaa alad: 66001:004:0293; 66001:003:0090; 66001:004:0173; 24801:001:1200; 66001:001:0389; 66001:005:0344; 66001:001:0207; 66001:001:0266; 66001:005:0375; 66001:004:0168; 66001:001:0259; 66001:001:0249; 66001:001:0165; 66001:005:0439; 66001:001:0249; 66001:001:0289; 16102:001:0100; 92701:004:0219; 92702:003:0210; 92701:004:0400; 92702:003:0220; 16101:001:0490; 92701:003:0187; 16101:003:0420; 92701:003:0137; 92701:003:0177; 92701:001:0059; 92601:001:0047; 16101:001:0500; 66001:003:0085; 66001:003:0177; 92701:003:0140; 92703:001:1020; 16101:001:0510; 92601:001:0049; 16101:003:0139; 78601:001:0095; 92601:001:0026; ja 92702:001:0440 . Põhjuseks on see, et need alad kas väikesed, asuvad metsamassiivide sees ja on tänaseks metsastunud ning takseeritud metsana. Lisaks palume eemaldada väärtuslike põllumaade hulgast RMK halduses oleva maa osas järgmistel katastriüksustel toodud väärtusliku põllumaa alad: 78701:004:0400 ja 92702:001:0209. Põhjuseks on see, et RMK on rajanud	Arvestame ettepanekuga ning korrigeerime väärtuslike põllumajandusmaade kaardikihti. Täiendatud 25.01.2022 Katastriüksus 24801:001:1200 asub Jõgeva vallas ning KÜ-d 78601:001:0095 ja 78701:004:0400 Tapa vallas. Katastriüksust 92702:001:0440 ei ole maakatastris registreeritud. Ülejäänud maaüksustelt on väärtuslik põllumajandusmaa eemaldatud.

			toodud aladele seemla.																			
			2. Tuuleparkide teemal teeb RMK järgmised ettepanekud: 2.1. Üldplaneeringu seletuskirja kohaselt nähakse ette tuuleenergia tootmiseks põhimõtteliselt sobivad alad. Tuuleparkide rajamise võimalikkus täpsustatakse detailplaneeringu koostamise ning selle mõjude hindamise läbiviimise käigus ning paralleelselt viiakse läbi ka vajalikud alusuuringud. RMK on analüüsinud kui palju RMK alasid jääb üldplaneeringu taristu joonisel näidatud planeeritavatele tuuleenergeetika aladele. Vastavalt joonisele on erinevaid alasid üldplaneeringus kokku 8. RMK alade ligikaudne kogupindalad erinevatel planeeritavatel tuuleenergeetika aladel on näidatud tabelis. Planeeritav tuuleenergeetika ala nr RMK kogupindala alal (ha) <table><tr><th>Planeeritav tuuleenergeetika ala nr</th><th>RMK kogupindala alal (ha)</th></tr><tr><td>1</td><td>41</td></tr><tr><td>3</td><td>133</td></tr><tr><td>4</td><td>41</td></tr><tr><td>5</td><td>193</td></tr><tr><td>6</td><td>19</td></tr><tr><td>7</td><td>53</td></tr><tr><td>8</td><td>2</td></tr><tr><td>KOKKU</td><td>492</td></tr></table> Märgime, et oleme täna välja töötamas mudelit taastuvenergeetika arendamiseks sobivate alade leidmiseks RMK maadel. Seetõttu ei esita hetkel täiendavaid ettepanekuid RMK alade osas, mis jäävad üldplaneeringus toodud planeeritavatele tuuleenergeetika aladele. Pärast analüüsi mudeli valmimist esitame täpsustatud	Planeeritav tuuleenergeetika ala nr	RMK kogupindala alal (ha)	1	41	3	133	4	41	5	193	6	19	7	53	8	2	KOKKU	492	Võtame teadmiseks. Selgitame, et ka üldplaneeringu eelnõu käigus esitatud tuuleenergeetika tootmiseks põhimõtteliselt sobivate alade käsitlust on korrigeeritud, mistõttu on sobilike alade arv ja pindala Väike-Maarja valla territooriumil suurenenud.
Planeeritav tuuleenergeetika ala nr	RMK kogupindala alal (ha)																					
1	41																					
3	133																					
4	41																					
5	193																					
6	19																					
7	53																					
8	2																					
KOKKU	492																					

			ettepanekud antud alade kohta.	
			2.2. Üldplaneeringu seletuskiri lk. 64 „Juhul kui raadatava ala suurus on üle 100 ha, tuleb õigusaktide kohaselt läbi viia keskkonnamõju hindamine“. Teeme ettepaneku täiendada antud punkti järgmiselt: „RMK aladel, mis jäävad üldplaneeringus näidatud planeeritavatele tuuleenergeetika aladele on tuulepargi ehituse ajal lubatud metsa raadamine ehituseks vajalikus mahus ja ulatuses eelneval kokkuleppel RMK-ga. Pärast tuulepargi valmimist on RMK-l õigus RMK aladele jäävatel tuulepargi aladel jätkata majandataval metsamaal metsa majandamist.“.	Tingimus on üldplaneeringu seletuskirjast välja jäetud.
			3. Maakasutuse juhtotstarbe all palume selgitust järgmiste katastriüksuste osas: 3.1. Tootmise maa-ala katastriüksusel 92701:003:0157, kus see on määratud riigimetsamaale. 3.2. Supelranna maa-ala katastriüksusel 92702:004:0940, kus see on määratud riigimetsamaale kaitseala sihtkaitsevööndisse. RMK hinnangul võiks need juhtotstarbed üldplaneeringust eemaldada.	3.1 Selgitame, et maakasutuse juhtotstarvete määramisel on tegemist üldplaneeringu täpsusastmega, mis üldjuhul ei jälgi katastriüksuse täpseid piirjooni, vaid ligikaudset ja põhimõttelist asukohta. Eemaldame tootmise maa-ala katastriüksuselt 92701:003:0157. 3.2 Selgitame, et tegemist on Äntu Valgejärve supelranna maa-alaga, mis on juba praeguseks avalikult kasutatav ala, mis on mõeldud inimestele suplemise ja puhkamise võimaldamiseks. Ei arvesta ettepanekuga.
			4. Teeme ettepaneku üldplaneeringu p. 4.2.3. Rohevõrgustik, tingimused rohevõrgustiku toimimiseks üks punktidest sõnastada järgmiselt: „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud v.a. maaparandussüsteemide, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel.“	4. Arvestame ettepanekuga.
			5. Palume hoida RMK-d informeerituna, millistel aladel üldplaneeringu menetluse käigus esitatakse täiendavaid	5. Võtame teadmiseks ja hoiame RMK-d informeerituna KAH alade kohta esitatud

			ettepanekuid alal esineva kõrgendatud avaliku huvi kohta.	ettepankute osas.
		LÄHTESEISU KOHAD 30.01.2020 nr 3-1.1/274	RMK tänab võimaluse eest esitada oma seisukohti Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu juurde. Ühtlasi anname ka teada, et soovime olla kaasatud ka järgnevates Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamise etappides. Materjalid ja teated palume elektrooniliselt saata e-kirjaga aadressile rmk@rmk.ee. Samuti palume saata aadressile rmk@rmk.ee MapInfo formaadis üldplaneeringu digitaliseeritud kaardikihid nende valmimisel.	Arvestame ettepanekuga edaspidises üldplaneeringu koostamise protsessis.
			RMK on seisukohal, et Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud.	Nõustame esitatud ettepanekuga. Lähtuvalt planeerimisseadusest ning haldusmenetluse seadusest peavad kõik üldplaneeringus seatud tingimused olema põhjendatud. Märkime aga, et üldplaneering ei sea üksnes piiranguid. Üldplaneeringu esimene ja kõige olulisem eesmärk on eelduste loomine omavalitsuse ruumilise arengu kavandamiseks ja omavalitsuse kui terviku tasakaalustatud arenguks. See tähendab nii majandustegevuse edendamist, kuid vajadusel ka piirangute seadmist näiteks loodusväärtustest lähtuvalt.
			Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada metsamaale kavandatud mittemetsamajanduslikel eesmärkidel teostatavate tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sh käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust.	Üldplaneeringu lahendus koostatakse lähtuvalt omavalitsuse ruumilise arengu vajadustest. Sellest põhimõttest lähtuvalt käsitletakse üldplaneeringus ka metsamaad. Lähtuvalt planeerimisseadusest ning haldusmenetluse seadusest peavad kõik üldplaneeringus seatud maakasutus- ja ehitustingimused olema põhjendatud, kuid üldplaneeringu koostamise käigus on ebaotstarbekas eeldada kõigi võimalike tegevuste detailset läbikaalumist, mis mingil alal võiks kõne alla tulla.

			RMK teeb, olles RMK poolt majandatavate metsade osas vastutavaks isikuks, ettepaneku täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sh sotsiaal-majanduslikku hinnangut, peatükiga, mis puudutab üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet. Märkime, et üldplaneeringu lahendus peab otse loomulikult vastama kõigile seadustele ja teistele õigusaktidele, kuid planeerimisprotsessis on kohalikule omavalitsusele antud ulatuslik kaalutusõigus, sh metsade majandamisele tingimuste seadmisel.
			Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida RMK poolt majandatavate metsade osas, et lubatud on kõik raieliigid, kusjuures detailsed kavad puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud aladel kasvavate metsade majandamiseks ja uuendamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemist ja koosseisu pikemas perspektiivis.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet. Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse etapis ei ole otstarbekas konkreetseid seletuskirja sõnastusi kokku leppida, kuna need tekivad planeeringu koostamise käigus, sh koosmõjus teiste tegevustega, KSH tulemustega ning avalikkuse, omavalitsuse ja ametiasutuste koostöös.
21	Elering AS	EELNÕU 5.11.2021	1. ÜP seletuskirjas ptk 5.2.1 Elektrivarustus on lause: „Tiheasustusaladel viiakse olemasolevad õhuliinid maasse.” Elering rekonstrueerib Väike-Maarja vallas olemasolevaid liine olemasoleval kujul ehk õhuliinidena. Palun korrigeerige seletuskirja.	1. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
			2. ÜP seletuskirjas ptk 5.2.2.Gaasivarustus palun korrigeerige sõnastust järgmiselt: „Väike-Maarja ja Rake piirkonnas asuvad maagaasi jaotusjaamad ja võrgud .” „Gaasijaotusvõrguga liitumist kaaluda trassi lähedale jäävatel ettevõtetel jt tarbijatel.”	2. Korrigeerime üldplaneeringu eelnõu lähtuvalt esitatud märkusest.
22	OÜ Utilitas	EELNÕU	OÜ Utilitase prioriteetne ärisuund on teha investeeringuid	1. – 3. Täname ettepanekute eest. Oleme

		15.11.2021 taastuenergiasse selge sooviga aidata Eesti riigil saavutada oma taastuenergia eesmärged nii 2030. kui ka 2050. aasta perspektiivis. Utilitas on Eesti suurim taastuenergia tootja ning meie eesmärk on taastuenergia portfelli kasvatada. Sellest tulenevalt soovib OÜ Utilitas rajada Eestisse nii tuule- kui päikeseparke ja toota loodussäästlikult elektrienergiat. Alljärgnevalt esitame oma ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõule. 1. Üldplaneeringu ptk 5.2.8.1 Tuuleenergia on esitatud nimekirja tingimustest, kus on tuuleenergia tootmine välistatud. Üldplaneeringu eelnõu kohaselt on Väike-Maarja vallas välistatud tuuleenergeetika arendamine väärtuslikel põllumajandusmaadel, et tagada nende terviklikkus ning funktsionaalne säilimine. Teeme ettepaneku, et väärtuslikud põllumajandusmaad ei oleks üldplaneeringus tingimata välistavaks kriteeriumiks tuuleenergeetika tootmiseks. Tuuleparkide rajamisel säilib valdavas osas maa senine kasutus, vaid otseselt tuulikute juurdepääsuteede, vundamentide ja montaažiplatside alune maa kasutus muutub. Ülejäänud alal säilib olemasolev maakasutus ning jätkata saab mh ka põllumajandusega ning tuuliku ehitamisel väärtuslikule põllumaale ei vähene põllumaa mullaviljakus. Tuulikute teenindamiseks vajaliku taristu (st juurdepääsuteed ja elektriliinid) planeerimisel arvestatakse sellega, et nende rajamine ei raskendaks põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist ning tagatakse väärtuslike põllumajandusmaade terviklikkuse säilimine. Lisaks toome välja, et hetkel menetluses olevas ning esimese lugemise läbinud maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõus, millega mh töötatakse välja väärtusliku põllumajandusmaa kaitse §35 6 lg 6 p 2 öeldud, et kohaliku omavalitsuse üksus võib lubada väärtuslikule põllumajandusmaale ehitada uue ehitise või sinna laiendada olemasolevat ehitist, kui see on tuule abil elektrit tootev taastuenergia tootmiseseade. Nimetatud seaduseelnõu seletuskirja kohaselt paigaldatakse tuule	seisukohal, et tuuleparkide kavandamiseks täiendavate alade avamine Väike-Maarja üldplaneeringuga nõuab laiemat käsitlust koostöös omavalitsuse ning erinevate tuuleparkide arendamisest huvitatud arendajatega. Teavitame üldplaneeringu koostamise käigus huvitatud isikuid arutelu toimumise ajast eraldi kirjaga.
--	--	--	--

			abil elektrit tootva taastuenergia tootmiseseadme (edaspidi tuulepark) üksikud seadmed ehk tuulikud tuulepargi maa-alale kas üksikuna või üksteisest suurtel kaugustel ning tuulepargi maa-ala saab jätkuvalt maatulundusmaa sihtotstarbelisena ehk põllumajanduslikult kasutada. Eeldusel, et tuuleparkide rajamise kohta seatakse üldplaneeringus nii ehk teisiti asjakohased lahendused või tingimused, ei ole tuulepargi paigaldamiseks väärtusliku põllumajandusmaaga seonduvaid täiendavaid kitsendusi seadusega vaja sätestada. Seega on seaduse jõustumisel väärtuslikele põllumajandusmaadele lubatud rajada tuuleparke ning hetkel koostatav üldplaneering läheb nimetatud seadusega vastuollu. Lisaks märgime, et üldplaneeringu KSH aruande ptk 7.9 Mõju väärtuslikule põllumajandusmaale on toodud, et „ÜP lahenduse kohaselt võib põhjendatud juhul VPM-ile kavandada ka ehitisi (nt taastuenergialahendusi, sh kaaluda tuuleparke), kuid sel juhul tuleb kavandamise etapis tagada väärtusliku põllumajandusmaa väärtuse ja põllumassiivi terviklikkuse säilimine, hinnata kaasnevaid mõjusid ning maakasutuse muudatust põhjendada.“ Oleme KSH ekspertide hinnanguga nõus ning teeme ettepaneku see tingimus viia kooskõlla ka üldplaneeringu eelnõu ptk 5.8.2.1 ning vastavalt korrigeerida tuuleenergia tootmiseks sobivate alade piire joonistel.	
			2. Veel on üldplaneeringu eelnõus toodud, et „valla hinnangul ei ole võimalik tagada rohevõrgustiku säilimist ning sidusust rohevõrgustiku aladel tuuleparkide ning nendega kaasneva tehnilise taristu rajamisel. Sellest tulenevalt on välistatud tuuleenergeetika arendamine rohevõrgustikus.“ Palume siinkohal vallal täpsustada, millel see hinnang põhineb? Üldplaneeringu eelnõuga koos on avalikustatud ka Rõhevõrgustiku analüüs, kuid selle analüüsi käigus ei ole hinnatud tuuleparkide mõju rohevõrgustiku aladel. Samuti on ÜP KSH ptk 7.5 Mõju rohevõrgustikule öeldud, et „Tuuleenergeetika arendamiseks põhimõtteliselt sobivad alad on Väike-Maarja vallas määratud selliselt, et need ei	

			kattuks rohevõrgustikuga. Seega ei põhjusta tuuleenergeetika arendamine negatiivseid mõjusid rohevõrgustiku sidususele ega toimimisele". Seega ei ole ÜP ega selle KSH raames teostatud hinnangut, kas, kus või kuidas võiks tuuleenergeetika arendamine mõjutada rohevõrgustiku toimimist ning seega puuduvad objektiivsed põhjendused sellise tingimuse seadmiseks. Märgime, et KeA poolt koostatud maismaa tuuleparkide mõjust elustikule ja Keskkonnaameti soovitud nende planeerimise kohta kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutes (seisuga 28.06.2021) on toodud, et vältima peaks tuulikuparkide planeerimist rohevõrgustiku riikliku tähtsusega tuumaladesse ja koridorisse ning hinnata vähemalt üldtasemel tuulepargi (parkide) mõju rohevõrgustiku toimimisele. Hetkel ei tule üldplaneeringu eelnõust välja, kus asuvad Väike-Maarja vallas riiklikult tähtsad rohevõrgustiku tuumalad ja koridorid, samuti ei ole teostatud hinnangut, kui tuulepargid asuksid ka rohevõrgustikus. Märgime, et tuulikud paigutatakse üksteisest minimaalselt ca 550 m kaugusele, neid ei tarastata ning seega oluline oht rohevõrgustiku koridoride läbilõikamiseks puudub. Juhul, kui tuulik paigutatakse metsamaale, siis raadamisele läheb ainult ca mõne ha suurune ala, mis on võrreldes rohevõrgustiku tuumala pindalaga marginaalne ja seega võib öelda, et ei vähene oluliselt ka looduslike ja poollooduslike alade osatähtsus rohevõrgustiku alal. Teeme ettepaneku, et rohevõrgustikku tuulikute rajamine on kaalutlusotsusega ning vajalik täpsustada edasises detailplaneeringu etapis, mille raames viiakse läbi täpsemad linnustiku /loomastiku uuringud. Meie ettepanek sõnastuseks on järgmine: „Elektrituulikute rajamine rohelise võrgustiku alale ei tohi oluliselt kahjustada rohelise võrgustiku toimimist ja sidusust. Elektrituulikute rajamisega kaasnevat mõju rohelise võrgustiku alale tuleb hinnata konkreetsetes arenduspiirkonnas detailplaneeringu koostamise käigus.“ Lisaks palume korrigeerida ka vastavalt tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade piire joonistel.	
--	--	--	---	--

			3. Kolmanda tingimusena on üldplaneeringu eelnõus toodud, et tuuleenergeetikaks välistatud alad on väärtuslike maastike vahetus läheduses (nt Edru voor ja Salla-Emumäe-Tammiku). Kuivõrd üldplaneeringu käigus ei ole teostatud visualisatsioone võimalike tuulikute asukohtadest ning hinnatud vaateid, siis on sellise tingimuse seadmine ilma täiendavate uuringuteta põhjendamatu. Visuaalse mõju hindamiseks tuleb teha erinevatest vaatepunktidest kvaliteetsed visualisatsioonid, mille tulemusel saab hinnata muutusi maastikus ning nende olulisust vaataja suhtes. Teeme ettepaneku lisada üldplaneeringusse tingimus, et DP käigus tuleb teostada visuaalsete mõjude hindamine, sh visualisatsioonid, mille abil saab välistada negatiivse mõju väärtuslikele maastikele. Palume korrigeerida ka vastavalt tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade piire joonistel.	
			4. Tunnustame Väike-Maarja valda, et olete üldplaneeringuga leidnud mitmeid asukohti tuuleenergeetika arendamiseks ja aidanud seega omalt poolt oluliselt kaasa taastuenergia arengule. Veel lisame, et hetkel on Riigikogus menetlemisel ka planeerimisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, millega täpsustatakse PlanS § 12 lg 3 sõnastust ja lisatakse lõike lõppu „ning soodustada taastuenergia kasutamist“. Nimetatud muudatuse eesmärgiks on vajadus riigi eesmäärke selgemalt rõhutada, et ruumilises planeerimises tuleb eelistada ja edendada taastuenergia kasutamist, mis on oluline madala süsinikusisaldusega majandusmodelile üleminekuks. Taastuenergia arendajatena kinnitame, et eelpool nimetatud ettepanekutega arvestamine üldplaneeringus on sektori arengule vajalikud ning aitavad kaasa Eesti riigi võetud ambitsioonikatele eesmärkidele, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu taastuenergia direktiivist (EL) 2018/2001.	4. Teadmiseks võetud.

23	EELK Simuna Siimona ja Juuda Kogudus	EELNÕU <i>e-kiri</i> 21.12.2021	EELK Simuna Kogudus teeb ettepaneku viia sisse Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõus Tuuleenergiat käsitlevasse peatükki 8.2.8.1 järgmised muudatused: Tuuleenergia tootmiseks välistatud alad: 1) Asendada eelnõu tekst „Elu- või ühiskondlikule hoonele lähemal kui 1000 m” järgmise tekstiga: „Elu- või ühiskondlikule hoonele lähemal kui 750 m. Juhul kui elu- või ühiskondliku hoone aluse maa omanikega, kes jäävad elektrituuliku mõjuraadiusesse, on saavutatud kokkulepe, ei esine olulisi visuaalseid häiringuid, müra ei ületa lubatud normtasemeid või infraheli lubatud piirväärtusi, siis on võimalik minimaalset distantssi vähendada kuni 500 meetrini.”	1) Arvestame ettepanekuga osaliselt. Täiendame seletuskirja selliselt, et tuuleenergia tootmiseks on välistatud elu- või ühiskondlikule hoonele lähemale kui 700 m jäävad alad.
			2) Väärtuslikel põllumaadel võiks siiski võimaldada ka tuuleenergeetika arendamist teatud tingimustel: - tuulikute arvu määramine hektari kohta, - tuulikute asukoha määramine põllumassiivi suhtes (põllumaade äärealadele võiks ju tuulikuid rajada). Põhjuseisneb selles, et üks tuulik võtab enda alla ca. 3000 m² maaala, millest omakorda suuremat osa on võimalik kasutada põllumaana ka edaspidi. Seega jääb suurem osa maaalast põllumaana kasutatavaks ka tuuleenergeetika arendamisel. Eesmärk on vältida maaomanike ja tuuleenergeetika arendajate võimaluste liigset kitsendamist.	Arvestame ettepanekuga, et tuuleenergeetika tootmiseks põhimõtteliselt sobivate alade hulgast ei ole välistatud väärtuslikud põllumajandusmaad.
			3) Jätta eelnõust välja tekst „Valla hinnangul ei ole võimalik tagada rohevõrgustiku säilimist ning sidusust rohevõrgustiku aladel tuuleparkide ning nendega kaasneva tehnilise taristu rajamisel. Sellest tulenevalt on välistatud tuuleenergeetika arendamine rohevõrgustikus.” Põhjuseisneb selles, et tuulikud ja vajalik taristu ei vaja ala piiramist ega tarastamist ning seetõttu säilib ka tuulepargi	Arvestame ettepanekuga, et tuuleenergeetika tootmiseks põhimõtteliselt sobivate alade hulgast ei ole välistatud rohevõrgustik.

			rajamisel loomade vaba liikumine ja rohevõrgustiku sidusus.	
24	Ühispöördumine	EELNÕU	1. ETTEPANEK (vt Lisa 1): Aavere-Järva-Jaani rohekoridori piiri muutmise ettepanek (Lisa 1) Ettepanek on tehtud rohekoridori ja tuumikala piiride muutmiseks, lähtuvalt praegusest maakasutusest (uus piiriettepanek märgitud lisas 1 punase joonega, vana piir kustutatud) . Välja on jäetud elamu ning aktiivses kasutuses olev metsamaa. Arvestatud on metsloomade tegelikku liikumist vastavalt Kiltsi Jahiseltsi vaatlustest ja kogemustest oma jahipiirkonnas .	Oleme ettepanekuga nõus.
			2. ETTEPANEK (vt Lisa 2): Raigu- Pikevere tugiala ja selle piiri muutmise ettepanek (Lisa 2) Ettepanek muuta tugiala korrigeeritud ulatuses rohekoridoriks ning muuta piiri (uus piiriettepanek märgitud lisas 2 punase joonega, vana piir kustutatud). Antud ala on ka maakonnaplaneeringus märgitud kui rohekoridor. Piiriettepanek lähtub põhilistest kaitstavatest loodusobjektidest ning looduses hästi tuvastatavatest piirimärkidest (kraav, tee, siht). Antud kohas ei ole tugiala moodustamine asjakohane, kuna tegemist ei ole suure loodusliku alaga, vaid aktiivses kasutuses olevate metsa-, põllu- ja rohumaadega, mida kasutab kohalik kogukond majandusliku toimetuleku tagamiseks, põllumajandusloomade karjatamiseks ning heina tegemiseks. Antud piirkonna metsaalad on valdavalt kas noorendikud, latiealised metsad või selgusetud alad ning metsakultuurid, kus puuduvad keskkonnakaitseliselt väärtusatud alad. Arvestatud on ka metsloomade tegelikku liikumist vastavalt Kiltsi Jahiseltsi vaatlustest ja kogemustest oma jahipiirkonnas.	Oleme ettepanekuga osaliselt nõus. Põhja-poolses osas läheks tehtud ettepaneku kohaselt rohevõrgustiku koridor liiga kitsaks (ca 130m) ning lõunapoolses osas ulatub ka maakonnaplaneeringujärgne rohevõrgustik kaugemale. Kaitsealused liigid vee-koju juures jäävad samuti rohevõrgustikku.
			3. ETTEPANEK (vt Lisa 3): Arvata välja rohevööndist lisas 3 märgitud alad (Lisa 3) (Väljaarvatavate alade piirjooned on märgitud punasega). Tegemist on aktiivses kasutuses olevate metsa-, põllu- ja rohumaadega, mida kasutab kohalik kogukond majandusliku toimetuleku tagamiseks ning maaettevõtluse ja töökohtade säilimiseks. Antud piirkonna metsaalad on suures osas noorendikud, latiealised metsad või selgusetud alad ning metsakultuurid, kus puuduvad	Joonis 1 – arvestame ettepanekuga, sest Vinni vallas on ÜP-ga kavandatud uus RK paralleelselt Väike-Maarja valla piiriga. Joonis 2 – arvestame ettepanekuga osaliselt, muutes RV piiri sujuvalt ja arvestades Vinni valla poolt kavandatud RV alaga.

			keskkonnakaitseliselt väärtusatud alad. Arvestatud on ka metsloomade tegelikku liikumist vastavalt Simuna Jahiseltsi vaatlustest ja kogemustest oma jahipiirkonnas. (Kontaktisik küsimuste korral Raul Vahter tel. 5056076; e-post raul@artiston.ee)	Joonis 3 – mitte arvestatud ettepanekuga, kuna katkestab RV ja kaob sidusus. Joonis 4 – arvestatud ettepanekuga osaliselt. Joonis 5 – arvestatud ettepanekuga osaliselt. Joonis 6 – mitte arvestatud ettepanekuga, kuna katkestab RV ja kaob sidusus. Joonis 7 – mitte arvestatud ettepanekuga, kuna maa-alal asub Simuna loodus-õppe-rada Joonis 8 – mitte arvestatud ettepanekuga, kuna katkestab RV ja kaob sidusus.
			4. ETTEPANEK: Lisada üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas, majandatavate erametsade osas, et lubatud on kõik raieliigid. Sarnase ettepaneku on juba teinud RMK oma metsade osas.	Täiendame seletuskirja ja Lisa 5 järgmiselt: Üldplaneeringuga ei seata täiendavaid piiranguid ja kohustusi majandatavatele metsadele. Lubatud on kõik raieliigid tingimusel, et tagatakse rohekoridoride toimimine ja sidusus arvestades rohekoridoridele seatud tingimusi. Kõrgendatud avaliku huviga RMK majandatavate metsade osas koostatakse koostöös Väike-Maarja vallavalitsusega detailsed kavad, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi jms.
			5. ETTEPANEK: Lisada Väike-Maarja rohevõrgustik (lisa 5) peatükk 5 Rohevõrgustiku toimimist tagavad tingimused õigusselguse huvides täiendus:	Vt eelmine punkt.
			6. ETTEPANEK: Rohevõrgustiku alal metsa majandamisele üldplaneeringuga täiendavaid piiranguid ja kohustusi (nt metsateatise kooskõlastamine) ei seata. Rohevõrgustiku	Vt eelmine punkt.

			aladele jäävatele metsadele puudub vajadus seada täiendavaid piiranguid, kuna metsa, kui ökosüsteemi säilimisele ja elurikkusele kehtib juba rida õigusakte, nagu Metsaseadus, Veeseadus, Looduskaitseadus, Muinsuskaitseadus, Metsa majandamise eeskiri jt.	
		EELNÕU e-kiri 06.12.2021 Minu Mets MTÜ, Tarmo Vara OÜ, PTP Mets Tü, Tarmo Läll, Peeter Järvamägi Kivimurru talu, MTÜ Kiltsi Jahiselts, Artistion OÜ, Viru-Lemmu Metsaselts MTÜ, Lemmu Mets OÜ, OÜ Metsagrupp, Andrus Kiipus, Valga Puu OÜ	Täname valda võimaluse eest olla kaasatud ning juba tehtud ettepanekute osalise arvestamisega. Kuulanud ära 29.11.2021 toimunud avaliku arutelu ettekanded ning tekkinud küsimustele saadud vastused, saadame kirjalikult kohapeal tehtud ning täiendavad ettepanekud. 1. Mitte suurendada MP-ga ettenähtud rohevööndi ala. Põhjendus: Väike-Maarja valla üldplaneeringu KSH-s (p.7.5) on öeldud, et Väike-Maarja vallas on üldine tihedus piisav ja sidusus hea ning olulise võrgustiku toimimist mõjutavaid katkestusi ei esine. Sama ütleb ka Rohelise võrgustiku (p.11): Väike-Maarja valla rohevõrgustiku sidusus on suhteliselt hea ja funktsioneerimine on tagatud. Enamus kaitsealad on hõlmatud rohevõrgustiku koosseisu. Seega puudub reaalne vajadus juba olemasoleva rohevõrgustiku ala suurendamiseks.	1. Tuginedes planeerimisadusele (edaspidi PlanS) ei ole võimalik ettepanekuga arvestada järgmistel põhjustel: - PlanS alusel on maakonnaplaneeringu (edaspidi MP) üheks ülesandeks rohevõrgustiku (edaspidi RV) toimimise tagamiseks üldiste kasutustingimuste määramine ning üldplaneeringu (ÜP) üheks ülesandeks on RV kohapõhine ülevaatamine ja täpsustamine ning tingimuste määramine. Tegemist on eritasandiliste planeeringutega, millel on erinevad täpsusastmed. Tulenevalt eelnevast tuleb ÜP-ga täpsustada MP-s toodud RV piire ning üldiseid kasutustingimusi. - ÜP-ga täpsustatakse planeeringule vastavas täpsusastmes RV alasid. Maakonnatasandil määratud sidusus säilitatakse, mida toetab kohaliku tasandi võrgustik. ÜP-ga kavandatavad RV muudatused on seotud peamiselt RV sidususe tagamiseks rohekoridoride laiuste ja tuumalade piiride korrigeerimisega ning neid on täpsemalt kirjeldatud ÜP Lisas 5 „Väike-Maarja valla rohevõrgustik“. ÜP koostamisel tuvastati ebakõlad maastiku ja RV sobivuses ning lokaalsed puudused võrgustiku sidususes, näiteks võrgustikku lõikavad infrastruktuuriobjektid. ÜP koostamise protsessis korrigeeriti RV elementide piire arvestades maastiku iseloomu. RV alade servadest lõigati välja

				põllumajandusmaid, asustusalasid ja muid võrgustikku vähemsobivaid alasid ning samal ajal laiendati rohealasid loodusmaastike (valdavalt metsade) arvelt. Võrgustikku liideti ka kaitstavaid alasid ja kaitstavate liikide elupaiku ning Natura elupaigatüüpe. Võrgustiku sidususe parandamiseks loodi kohalikul tasandil uusi ühendusi rohealade vahel. Põhjendused muudatuste ettepaneku osas on toodud ÜP lisamaterjalis Rohevõrgustiku analüüs p.4 Rohevõrgustiku muudatuse ettepanekud.
			2. Mitte seada täiendavaid piiranguid rohevööndisse jäävatele metsaaladele. Põhjendus: Metsa majandamist reguleerivad Metsaseadus, Looduskaitseseadus, Veeseadus, Ehitusseadustik, Metsa majandamise eeskiri ja rida teisi õigusakte. Kaitstavate liikide või elupaikade ning muude loodusväärtuste säilimist reguleeritakse erinevate kaitse-eeskirjade, kaitsekorralduskavade jm õigusnormidega, mis kõik on metsaomanikule metsa majandamisel kohustuslikud. Täiendavate piirangute seadmine nõuab täpset kirjeldust, mida eelnevad õigusaktid juba ei taga. Piirangute seadmisele on tähelepanu juhtinud oma kirjas ka KeA, viidates asjaolule, et iga kitsendus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav (arusaadav, sh kinnisasja omanikule). Nimelt võib nõuda õiguspärase, kuid isiku põhiõigusi või -vabadusi erakordselt piirava haldusakti või halduse toiminguga tekitatud varalise kahju hüvitamist õiglasel ulatuses (riigivastutuse seaduse § 16 lg 1). Metsade majandamisele on võimalik läbi planeeringu seada kitsendusi, kuid see nõuab maaomaniku nõusolekut.	2. Tuginedes PlanS-ile ei ole võimalik ettepanekuga arvestada, kuna (ÜP) üheks ülesandeks PlanS alusel on RV toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine. Sealjuures peab ÜP lahendus vastama ka teistele seadustele ja õigusaktidele. Seega tuleb ÜP-ga seada kitsendused RV aladele, sh ka metsamaadele.
			3. Määrata konkreetsed kasutamistingimused rohevõrgustikku jäävatele aladele ning kooskõlastada need maaomanikega, kelle omandit kitsendused puudutavad.	3. Ettepanekuga ei arvestata, kuna tingimused RV aladel määratakse arvestades ÜP täpsusastet. ÜP analüüsib RV

		Põhjendus: Rohevõrgustiku planeerimise juhendi üheks suuniseks on RV kasutamistingimuste väljatöötamine ja määratlemine. PlanS § 75 lg 1 p 10 kohaselt on ÜP üheks ülesandeks RV toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine. Praktikas võivad enim vaidlusi põhjustada mitte üldisemad kasutustingimused, vaid nendest tulenevad konkreetset piirangud. RV kaitseks mõeldud omandiõiguse piirangute väljatöötamisel on eelkõige oluline tagada see, et need oleksid proportsionaalsed (kohased, vajalikud ja mõõdukad) ning planeeringu kehtestamise järel hõlpsasti rakendatavad. Proportsionaalsed on vaid sellised kitsendused, mis on eesmärgi saavutamiseks võimalikult väheintensiivsed. Piirangute rakendatavus sõltub mõningal määral küll nende sõnastusest, ent suuremas osas siiski sellest, kuivõrd selget käitumisjuhust see endas sisaldab. Ideaalis peaksid piirangud olema seatud sellise täpsusastmega, et konkreetse kinnistu omanik saab planeeringujoonise, planeeringu seletuskirja ja lisadega tutvudes aru, millised tegevused on alal lubatud ja millised mitte. Viimane tagab mh, et KOV saab hiljem kontrollida, kas seatud piirangutest on kinni peetud või ei. Samuti on oluline, et KOV ise või teised haldusorganid saaksid piirangutest ühtmoodi aru hilisemaid haldusakte andes (nt ehitusõigust, raieõigust andes) ning ka ÜP-d üle vaadates. Vältida tuleb selliseid piiranguid, mis seonduvad kas kogu RV, teatud tugiala või koridoriga üldisemalt, ent millest ei ole hõlpsasti arusaadavad, millised piirangud kehtivad konkreetse kinnistu tasemel. Määravaks on seega, milline on kinnistu sihtotstarve ja kuidas kehtestatakse piirangud selle kohast kasutust piiravad. Kasutustingimuste ja piirangute sõnastamisel on kõige olulisem tagada õigusselgus. Riigikohus on oma praktikas selgitanud, et „Õigusselguse põhimõtte kohaselt peab isikul olema võimalik piisava selgusega ette näha, missuguse õigusliku tagajärje üks või teine tegu kaasa toob“ Kohtupraktikas on rõhutatud, et eriti selged peavad olema need normid, millega piiratakse inimeste õiguseid või seatakse neile kohustusi. Praktikas tähendab õigusselguse	sidusust üldiselt. ÜP-ga ei seata piiranguid igale konkreetsele kinnistule eraldi, st piirangud/tingimused on üldised. RV-sse kavandatavad tegevused eeldavad kohaliku omavalitsuse igakordset hinnangut vastavalt ÜP-s toodud üldistele tingimustele, kas kavandatavat tegevust on võimalik realiseerida ilma RV sidusust ja funktsionaalsust rikkumata.
--	--	---	--

		põhimõtte järgimine RV-sse kuuluvatel aladel kehtivate piirangute määratlemisel eelkõige seda, et vältida tuleks sõnastust, millest ei ole üheselt arusaadav, kas tegemist on soovitusel või konkreetse nõudega. Sellel on tähelepanu juhtinud ka Keskkonnaamet: Palume üldplaneeringu jõustudes saata Keskkonnaametile alade kohta, kus Keskkonnaametil tuleb metsateatiste menetlemisel ja raiete osas otsuse tegemisel arvestada mistahes üldplaneeringuga seatud tingimusi (sh alad, kus tuleb raie kooskõlastada/raiest teavitada). Palume saata kaardifail koos selgitustega, kus milline nõue kehtib. See on vajalik selleks, et saaksime vajalikud alad kanda otse metsaregistrisse üldplaneeringu kitsenduste kaardikihile ja vastavaid tingimusi metsateatiste menetlusel arvestada. Metsade majandamisele seatud kitsedus peab olema kehtestatud väga selgesõnaliselt ja üheselt arusaadavalt kõikidele osapooltele - nii metsaomanikule, kohalikule kogukonnale, kohalikule omavalitsusele kui ka Keskkonnaametile Kooskõlastust nõuab ka Metsaseadus: MS § 231. Keskkonnaseisundi kaitseks määratud metsa majandamine. Planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele).	
		4. Mitte seada tarastamisel hajaasustuse piirkonnas rohealadele jäävate ehitusõigusega kinnistute pindalist piirangut, vaid järgida vajadusel üldist 50m ala olemasolu väljaspool tara ulukite vaba liikumise tagamiseks Põhjendus: Rohevõrgustiku planeerimise juhendi üheks suuniseks on RV kasutamistingimuste väljatöötamine ja määratlemine. Näiteks võib ÜP-ga seatavaks	4. Kaalume ÜP koostamisel ettepanekuga arvestamist. Tarastamisele seatavad piirangud on vajalikud RV toimimiseks. Muudame RV aladel tarastamisele seatava tingimuse sõnastust: Alade tarastamisel tuleb tagada ulukite vaba liikumine ning koridori sidusus ja toimivus. Arvestatava

			kasutustingimuseks olla see, et teatud rohekoridoris, laiusena vähemalt 50 m, peab olema tagatud ulukite vaba liikumine. Hajaasustuse piirkonnas on rohkem tehnikat, laohooneid jm maal elamiseks vajalikku tehnikat, samuti peetakse koeri oma vara kaitseks, kanu, parte jm kodulinde. Tarastamine ei tohiks seada kitsendavaid tingimusi koduloomade pidamisele ning piirata tehnika valvamist oma territooriumil.	koridori laius peab jääma vähemalt 100 m.
			Soovime ettepanekutest lähtuvate täiendatud materjalidega tutvuda vähemalt üks nädal enne kooskõlastusringile saatmist. Samuti palume meid jätkuvalt hoida kursis ÜP edasise protsessiga.	Võtame teadmiseks.
25	Tarmo Vara OÜ, Artiston OÜ, T.Läll, Ü.Läll	LÄHTESEISU KOHAD 25.02.2020	Punase värviga lisatud vastuskirjas tehtud täpsustused. Maaliste ja linnaliste alade piiride täpsustamine, sh piirkondlike maakasutus ja ehitustingimuste määratlemine, mis arvestaksid kohalike olude, vajadustega ja võimalustega. Loodus- ja kultuurikeskkonna, sh rohevõrgustiku ja väärtuslike maastike ning üksikobjektide säilimise ja väärtustamise tagamine ning selle tarbeks kompensatsioonimehhanismide väljatöötamine. KSH käigus hinnatakse planeerimisprotsessis avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel üldplaneeringu elluviimisega kaasneva võimalike olulisi mõjusid looduskeskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile ning varale, koostatakse mõjude sotsiaalmajanduslik analüüs ja tehakse ettepanekuid soodsaima lahendusvariandi valikuks, pakutakse välja ebasoodsate mõjude vähendamise, leevendamise ja põhjendatud juhul heastamise meetmed ning vajadusel seiremeetmed Käesolev VTK on aluseks KSH aruande koostamisele. VTKs märgitakse mõjuhindamise ulatus, üldplaneeringu	Ettepanekutega arvestamist kaalutakse üldplaneeringu maakasutus- ja ehitustingimuste väljatöötamisel.

		elluviimisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele ja varale, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus, võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku aladele. KSH läbiviimise ajakava sõltub üldplaneeringu koostamise ja menetlemise ajakavast (vt ptk 7). Üldised põhimõtted, mis Väike-Maarja valla üldplaneeringu koostamisel ja selle elluviimisel aluseks võetakse: Pöörata tähelepanu eraomandi puutumatuse tagamisele ja tekkida võivate kitsenduste kohesele ja õiglasele kompenseerimisele vältimaks väikemaaomanike omandist loobumist. Transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sh kohalike teede, raudtee, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine - selgitada välja tänavate ja maanteed kaitsevööndi muutmise vajadus ja sellest tulenevad piirangud ja nende kompensatsioonimehhanism Tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine - analüüsida õhuliinide maasse viimise võimalikkust ja vajalikkust (näiteks tiheasustusega aladel) esmajärjekorras maatulundusmaal Ranna ja kalda ehituskeelu vööndi suurendamine ja vähendamine - vajadusel määratleda ehituskeeluvööndi muutmise põhimõtted - vajadusel ehituskeeluvööndi täpsustamine ja ehitustingimuste täpsustamine Väärtuslike põllumajandusmaade, rohealade, maastike, maastiku üksikelementide ja looduskoosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine - vajadusel täiendavate väärtuslike maastike määramine ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine, kohese ja õiglase	
--	--	--	--

			kompensatsioonimehhanismi väljatöötamine Miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine - määrata miljööväärtuslikud alad, väärtuslikud kultuurmaastikud ja väärtuslikud üksikobjektid ning näha ette kaitsetingimuste rakendamisel kohene ja õiglane kompensatsioonimehhanism - analüüsida ning määratleda meetmed määratud alade ja objektide väärtustamiseks ja kaitsmiseks, sh määrata miljööväärtuslikel aladel projekteerimis- ja ehitustingimuste andmise aluseks olevad ehituslikud ja arhitektuursed tingimused - vaadatakse üle juba kehtivates üldplaneeringutes miljööväärtuslike aladena väljatoodud alad ning nende vastavus eesmärgile, vajadusel näha ette võimalus tingimustele mittevastavate alade väljaarvamiseks. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste, sh projekteerimistingimuste andmise aluseks olevate tingimuste, maakasutuse juhtotstarbe, maksimaalse ehitusmahu, hoonestuse kõrguspiirangu ja haljastusnõuete määramine. - vältida elamupiirkonna laienemist juba tootmises- või loomakasvatustegevuses maaalale Asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine - vajadusel määratleda asustust (nt müra, metsatulekahju, tugeva tuule eest) kaitsva metsa alad ning tingimused neil aladel metsa majandamiseks ja töötada välja kohese ja õiglase kompensatsiooni mehhanism piirangutega aladele	
--	--	--	--	--

		1. Kommentaar/küsimus Palun esitage oma seisukoht, millisena planeerite tekkivaid kitsendusi tehnovõrkude ja – rajatiste asukohast sõltuvalt (sh metsade majandamisele tekkivaid kitsendusi) ? Kui maaomanikele tekib planeeringu käigus täiendavaid piiranguid, kuidas olete planeerinud saamata jäänud tulu õiglase ja kohese kompenseerimise? 2. Kommentaar/küsimus Palun esitage oma seiskoht, millisena planeerite kitsendusi rohevõrgustikega aladel (sh metsade majandamisele tekkivaid kitsendusi)? Kui maaomanikele tekib planeeringu käigus täiendavaid piiranguid, kuidas olete planeerinud saamata jäänud tulu õiglase ja kohese kompenseerimise? 3. Kommentaar/küsimus Kas planeerite üldplaneeringuga kehtestada täiendavaid piiranguid kaitstavate loodusobjektide näol lisaks olemasolevatele piirangutele? Kui maaomanikele tekib planeeringu käigus täiendavaid piiranguid, kuidas olete planeerinud saamata jäänud tulu õiglase ja kohese kompenseerimise? 4. Kommentaar/küsimus Kui planeeringu käigus kehtestatakse piiravaid kaitse-ja kasutustingimused, siis kuidas olete planeerinud maaomanikele saamata jäänud tulu kohese ja õiglase kompenseerimise? 5. Kommentaar/küsimus Kui planeeringu käigus kehtestatakse piiravaid kaitse-ja kasutustingimusi (pärandkultuuri objekti või kultuuriväärtusliku objekti näol), siis kuidas olete planeerinud maaomanikele saamata jäänud tulu kohese ja õiglase kompenseerimise? 6. Kommentaar/küsimus Kui planeeringu käigus kehtestatakse täiendavaid kitsendusi puhke- ja virgestusalade näol, siis kuidas planeerite maaomanikele saamata jäänud tulu kohese ja õiglase kompenseerimise? 7. Kommentaar/küsimus Palun esitage omapoolne seisukoht, millised oleksid piirangutega alad ning millised oleks vajalikud piirangud? Palun selgitage, kas on vajalik üldplaneeringuga reguleerida metsatulekahju leviku tõkestamiseks või tuleohu vähendamiseks raielankide	Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus.
--	--	---	---

			suurust ja raievanust? Missugused abinõud võetakse kasutusele raievanuse piirangust tuleneda võiva tormikahjustuse ja metsatulekahju tekkimise vältimiseks ning haiguste- ja kahjurputukate leviku tõkestamiseks? Kuidas olete planeerinud täiendavate piirangute kehtestamisel maaomanikule saamata jäänud tulu kohese ja õiglase kompenseerimise? 8. Kommentaar/küsimus Palun esitage omapoolne seisukoht, millised oleksid piirangutega alad ning millised oleks sobivad piirangud või lähtutakse olemasolevatest õigusaktidest? Kas olete planeerinud täiendavate piirangute kehtestamis? Kui jah, siis mil moel toimub maaomanikule saamata jäänud tulu kohene ja õiglane kompenseerimine? Kirjeldada tingimused, millisel juhul on vaja rakendada sundvõõrandamist või sundvalduse seadmist	
26	Karo Mets OÜ, Eremka OÜ	LÄHTESEISU KOHAD 21.02.2020	Punktis 5.3. MÕJU LOODUSKESKKONNALE on kirjeldatud erinevad looduskaitse tegevused ning üldiselt planeeritavad tegevused looduskeskonna säilitamiseks ning kaitseks. Metsaomanikena palume üldplaneeringu igas etapis meeles pidada, et kõik piirangud, mis seatakse erametsaomanikele tuleb õiglaselt ning koheselt kompenseerida. Oleme valmis igakülgeks koostööks kõikides metsandust ning looduskaitset puudutavates küsimustes.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus.
27	Vao Agro Osaühing	EELNÕU 11.11.2021	1. Väike-Maarja uues üldplaneeringus määratakse ära maakasutuse piirkonnad, tutvudes avalikul väljapanekul olevate materjalidega leidsin, et osad ajaloolised tootmisalad on uue planeeringuga välja jäetud. Põhimõtted, mille alusel on mõningased „kolhoosiaegsed tootmishooned“ jäetud tootmis-alaks, ja mõningad mitte, on raskesti mõistetava. Palun täpsustada, mille alusel määrati osad kolhoosiaegsed tootmishooned tootmise maa-aladeks ja osad mitte?	1. Selgitame, et üldplaneeringuga ei ole hajaasustuses üldjuhul näidatud maakasutuse juhtotstarbeid. See aga ei tähenda, et tootmistevõime elluviimine aladel oleks välistatud. Nendel aladel tootmistevõime kavandamisel tuleb igakordselt hinnata tegevuse sobivust piirkonda ning sellega kaasnevaid mõjusid. Sobivuse hindamisel tuleb arvestada erinevate üldplaneeringus toodud tingimuste ja soovitusetega, sh rohevõrgustiku

				tingimustega, üldiste ehitustingimustega jmt. Täiendatud 24.01.2022 (ettepaneku tegijat suuliselt teavitatud) Seisukohta muudetud. Selgitame, et üldplaneeringus on kajastatud neid hajaasustuses paiknevaid tootmise juhtotstarbega maa-alasid, kus toimub kas tootmistegevus või on sellel perspektiivi tulevikus. Väiksemaid tootmishooneid, mis ei vaja eraldiseisva maakasutuse määramist ega oma mõju naaberaladele, üldplaneeringu kaardil eraldiseisvalt käsitletud pole.
			2. Ettepanek: Palun lisada tootmise maa- alaks järgnevad piirkonnad: - Karuküüni 66001:003:0141 Väike-Maarja vald, Lammasküla. Antud katastril paiknevad kasutuses olevad laohooned, asub päikesepark. - Laohoone 66001:003:0644 Väike-Maarja vald, Suure-Rakke küla. Kuivatikompleksi osa, taastamist ootav laohoone. - Farmi 92701:004:0094 Väike-Maarja vald, Nõmme küla. Farmi kompleks, potentsiaalne taastuvenergia tootmise ala. Joonisel (lisatud kirjale) märgitud helehalli alana. - Lagedi 92702:001:0991 Väike-Maarja vald, Aburi küla. Ajalooline sõnnikupatarei, põllumaaks või metsamaaks taastamine võimatu. Potentsiaalne taastuvenergia tootmise ala. Joonisel märgitud helehalli alana.	2. Selgitame, et üldplaneeringuga ei ole hajaasustuses üldjuhul näidatud maakasutuse juhtotstarbeid. See aga ei tähenda, et tootmistegevuse elluviimine aladel oleks välistatud. Nendel aladel tootmistegevuse kavandamisel tuleb igakordselt hinnata tegevuse sobivust piirkonda ning sellega kaasnevaid mõjusid. Sobivuse hindamisel tuleb arvestada erinevate üldplaneeringus toodud tingimuste ja soovitusetega, sh rohevõrgustiku tingimustega, üldiste ehitustingimustega jmt. Täiendatud 24.01.2022 (ettepaneku tegijat suuliselt teavitatud) Seisukohta on muudetud ning tehtud ettepanekutega on arvestatud tootmise maa-ala juhtotstarbe määramisel.
28	OÜ Thorsen Grupp	EELNÕU	Taotleme kinnistu 92701:001:0700 osalist sihtotstare muutmist maatulundusmaast mäetööstusmaaks.	Selgitame, et üldplaneeringuga ei ole hajaasustuses üldjuhul näidatud maakasutuse juhtotstarbeid. Ala

		12.11.2021		kasutuselevõtt maavaravaru kaevandamise eesmärgil saab toimuda maapõueseaduses sätestatud korras.
29	Eraisik A.Kalson	EELNÕU 16.11.2021	1. Väike-Maarja valla üldplaneeringu eelnõu kohaselt on välistatud tuuleenergeetika arendamine väärtuslikel põllumajandusmaadel. Ettepanek: Mitte välistada tuuleenergeetika arendamise võimalusi väärtuslikel põllumajandusmaadel. Ettepaneku põhjused: - Tuuleenergeetika arendamine väärtuslikel põllumajandusmaadel ei välista väärtuslike põllumajandusmaade jätkuvat kasutamist põllumajanduse eesmärgil. Samuti ei kahjusta tuuleenergeetika arendamine väärtuslike põllumajandusmaade terviklikkust ja funktsionaalsust. Tähelepanuta ei saa jätta asjaolu, et tuulikud hõivavad maast väga väikese osa. Põllumajandustegevus ei ole võimalik üksnes tuulikute ning neid teenindavate rajatiste all oleval maal. Ülejäänud maad on jätkuvalt võimalik kasutada põllumajanduslikul eesmärgil. Lähtuvalt eeltoodust ei ole üldplaneeringus esitatud põhjendused asjakohased ega usutavad (samuti ei ole tõendatud tuulegeneraatorite mõju taimestikule.) Muudes Euroopa Liidu liikmesriikides on laialdaselt levinud tuuleparkide rajamine väärtuslikele põllumajandusmaadele, kusjuures tuulikud ei takista kuidagi nendel maadel põllumajandustegevusega jätkamist (vt näitlikustavat fotot: https://www.alamy.com/stock-photo-windpark-parndorf-austria-wind-wheels-0458833.html). - Tähelepanu tuleb pöörata ka tegevusvaldkondade proportsionaalsusele valla territooriumi piires. Üldplaneeringus esitatud väide, et Väike-Maarja vald on põllumajanduspiirkond, näitab ilmekalt seda, et valla areng on liialt põllumajanduse poole kaldu. Ülemäära soositakse ühe valdkonna tegijaid (teraviljakasvatajaid), jättes teised nn „vaeslapse kingadesse“. Vald ei tohiks tähelepanuta jätta	1. Täname ettepanekute eest. Oleme seisukohal, et tuuleparkide kavandamiseks täiendavate alade avamine Väike-Maarja üldplaneeringuga nõuab laiemat käsitlust koostöös omavalitsuse ning erinevate tuuleparkide arendamisest huvitatud arendajatega. Teavitame üldplaneeringu koostamise käigus huvitatud isikuid arutelu toimumise ajast eraldi kirjaga.

		asjaolu, et Eesti rahva vajadused teravilja osas on ületatud (samas sealih toodetakse Eesti omavajadusest vaid 70 % ulatuses). Suur osa Eestis kasvatatud teraviljast eksporditakse, mis tähendab seda, et puudub reaalne vajadus niivõrd suures mahus väärtusliku põllumajandusmaa järele. Proportsioonis Eesti reaalse vajadusega teravilja järele tuleks kaaluda tuuleparkide rajamise võimaldamist ka väärtuslikele põllumajandusmaadele (laiendades väärtuslike põllumajandusmaade alternatiivseid kasutusvõimalusi). Väärtuslikele põllumajandusmaadele tuuleparkide rajamine ei tohiks olla kategooriliselt keelatud olukorras, kus toimub teravilja ületootmine ning ühiskonnas esineb suur vajadus täiendava elektrienergia järele. • Tähelepanuta ei tohiks jätta ka väärtusliku põllumajandusmaa kasutamise rentaablust/tulusust. Vald ei tohiks põhjendamatult soosida eraomandis oleva väärtusliku põllumajandusmaa kasutamist vähem kasu teenival viisil. Maa kasutamine üksnes põllumajanduslikul eesmärgil ei ole tulus (maade rendihinnad on madalad). Samas võimaldaks teatavas proportsioonis/mahus väärtuslikel põllumajandusmaadel elektrienergia arendamine suurendada maalt saadavat kasu/tulu. Põhjendatuks saaks pidada seega teatavas proportsioonis/mahus väärtusliku põllumajandusmaa alternatiivset kasutuselevõttu tuuleenergeetika arendamise eesmärgil. • Tähelepanuta ei saa jätta asjaolu, et loomakasvatus, sealhulgas seakasvatus on küllaltki energiamahukas valdkond ning olemasolevate energiahindade juures ei ole see enam jätkusuutlik. Kuna aga farmihooned asuvad väärtuslikel põllumaadel, siis sellest tulenevalt tuleks farmide osas teha kindlasti erand ning tagada farmidele (sealhulgas Pandivere seafarmile) võimalus tuulegeneraatori püstitamiseks farmi vahetus läheduses olevale väärtuslikule põllumajandusmaale, eesmärgiga rahuldada farmi enda energiavajadusi, et tagada	
--	--	--	--

			loomakasvatuse jätkusuutlikkus Väike-Maarja vallas. Lisaks tuleks farmide osas teha erand elu- või ühiskondlike hoonete lähemal asumise osas kui 1000 m. Erandi osas võiks kaaluda näiteks poolte nõusolekut, kui elu- või ühiskondlik hoone on lähemal kui 1000 m. Lisaks saaks farmides üle toodetud energia olla kohalikus külas tarbitav ülekandetasudeta, kuna seda pole vaja kusagile üle kanda.	
30	Osaühing SF Pan-divere	EELNÕU 13.09.2021	Teeme ettepaneku Väike-Maarja vallale üldplaneeringu muutmiseks järgmiselt: Määrata Väike-Maarja valla üldplaneeringuga vallas asuvad järgmised meile kuuluvad kinnistud 92702:001:0211; 92702:001:2661; 92702:001:2662; 92702:001:1732; 92702:001:1751; 92702:003:0290; 92702:003:0130; 92702:003:0040; 92702:003:0240; 92801:001:0553; 92601:001:0156; 92702:004:0058 tuulepargi perspektiiviga (tuuleenergia tootmise) aladeks ja/või määrata eelnimetatud kinnistutele alternatiivne maakasutuse õigus tuuleenergia tootmiseks (tuulepargi asutamiseks). Ettepanekut toetavad järgmised asjaolud: 1) Elektrienergia kallidus ning sellest tulenev vajadus leida alternatiivseid võimalusi farmi elektritarbe katmiseks/haldamiseks. Eesmärk säilitada maapiirkonnas põllumajanduslikku tootmist. 2) Eesti tuulekaardi andmetel on eelnimetatud kinnistud maismaa tuulepargi loomise seisukohast perspektiivsed, kuna keskmine tuule kiirus on seal muus mandriosast suurem, vt täpsemalt: http://www.intereuro.ee/eesti-tuulekaart. 3) Kaitseministeeriumi poolt on tuulepargi loomine nimetatud kinnistutele lubatud, kuna ei sega riiklike radarite tööd. 4) Tuulepargi loomine ei välista rajatiste ümbruses oleva maa jätkuvat kasutamist põllumajanduslikul otstarbel (juhul, kui on tegemist väärtusliku põllumaaga), mistõttu	Selgitame, et üldplaneeringuga on tuuleenergeetika tootmiseks määratud põhimõtteliselt sobivad alad konkreetsete kriteeriumide alusel, mis on esitatud üldplaneeringu seletuskirjas. Teie poolt viidatud aladel on peamiseks alasiid tuuleenergeetika arendamiseks sobivate aladena välistavaks kriteeriumiks kaugus elu- või ühiskondlikust hoonest 1 km ning mõnevõrra ka väärtuslike põllumajandusmaade paiknemine. Nende aladele tuuleenergeetika alade kavandamine eeldaks kogu omavalitsuse territooriumile rakendatud kriteeriumide muutmist, milleks ei ole käesoleval ajal alust. Täiendatud 24.01.2022 Planeeringulahendust on muudetud. Tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade hulgast on välistatud alad, mille kaugus elu- või ühiskondlikust hoonest on vähem kui 700 m. Väärtuslikel põllumajandusmaadel ja rohevõrgustikus ei ole tuuleenergeetika automaatselt välistatud.

			kombineeritud maakasutus on võimalik. 5) Tuulepargi loomine eelnimetatud kinnistutele aitab neid perspektiivsemalt vääridada. 6) Tuulepargi loomine aitab tuua valla eelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid, mille arvelt valla elu edendada. 7) Tuuleenergia tootmine aitab kaasa ülemaailmsele rohepöördele. Oleme ettepanekuteks ning diskussiooniks avatud.	
31	MTÜ Viru-Lemmu Metsaselts	EELNÕU 16.11.2021	1. Muudatuse ettepanek üldplaneeringule. Jätta üldplaneeringu rohevõrgustikust välja Emumäe-Salla-Tammiku ribastruktuur. Põhjendused: 1. Nimetatud ala pole juba arvestatud maakonna planeeringus 2. Roheala asub ca 90% ulatuses eramaadel, keda pole konkreetsest alast teavitatud. 3. Kavandatav roheala seab eraomanikele lisapiiranguid omandi majandamisel: Väiketuulikute kavandamine, päikesepargid, kindlasti hilisem maa- ja metsakasutus. 4. Rohevõrgustiku koridoris tuleb tagada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses, milleks tuleb vajadusel rakendada kompenseerivaid meetmeid (lk.15). Küsimus - kes kompenseerib omanikule nende meetmete maksumuse (metsa istutus, hilisem hooldus jne)? Lisaks on planeeritav ala looduses äärmiselt ebaloogiline, kohati jookseb riigimaanteele välja ,siis eemale.	Selgitame, et Emumäe-Salla-Tammiku kavandatavasse ribastruktuuri jääb pärandkooslusi, kultuuriloolisi, ajaloolisi ja looduskaitseks tähtsaid objekte. Tegemist on aladega, mis on olulised nii elurikkusele kui ka inimestele puhkamise- ja harrastuspordi aspektist. Tegemist on rohelise võrgustiku alaga kus on eesmärgiks tagada ühenduste edulapaikade vahel, mis hõlbustaks looma- ja taimeliikide isendite liikumist toitumis-, paljunemis- ja puhkealade vahel võimaldades infovahetuse ja levikut. Selgitame, et rohevõrgustiku elemendi jaoks reserveeritud ala ei pea terviklikult ja kohe üldplaneeringu kehtestamise järgselt vastava elemendi kohta kehtestatud nõuete või soovitude järgi kasutusele võtma, st sinna ei pea rajama automaatselt kõrghaljastust vms. Maaomanik võib kasutada reserveeritud ala praegusel katastris registreeritud sihtotstarbel edasi seni kuni ta seda soovib. Rohevõrgustiku osa või haljastu määratlus käesolevas üldplaneeringus ei tähenda avalikku kasutust üldmaana ja haljastu senise sihtotstarbe järgne kasutamine (nt maatulundusmaana) võib jätkuda. Kuid

				edasiste planeeringute ja projektide koostamisel peab arvestama rohevõrgustiku toimimiseks vajalikke tingimusi. Rohevõrgustiku koridori alal ei ole lubatud rajada loomade liikumist takistavaid piirdeaedu. Kui soovitakse rajada piirdeaedu, võib seda lubada kui on tagatud vähemalt ca 100 m vaba läbipääsuga liikumiskoridori säilimine rohekoridoris. Nõuet kõrghaljastuse olemasolu tagamiseks 70% ulatuses täpsustatakse ning sõnastust korrigeeritakse.
32	Eraisik mann	A.Strei-	EELNÕU 17.11.2021	1. Esiteks on ühel kaartidest märgitud valesti tootmishoonete alune maa mulle kuuluvatel kinnistutel Sepikoja ja lõunapoolne osa Visiidi kinnistust. Sepikoja on alati olnud karjamaa või rohumaa, see on ka maa-ameti kaardilt hästi näha, ilmselt on tegu mingi eksitusega. Visiidi kinnistu lõunapoolne osa on küll täna märgitud tootmishoone aluse maana, aga sooviksin selle muuta tavaliseks tootmismaaks, st. rohumaa vms. (lisan joonise). 2. Teiseks teen siiski ettepaneku mitte määrata erateed, suunaga Koonu-Porkuni, mis läbib minu kinnistut, üldplaneeringuga avalikuks kasutamiseks, vaid kohalikuks kasutamiseks mõeldud teena, nii nagu ka samalaadne tee Koonu küla Rakvere maantee äärses osas (lisan ka vastava kaardi). Nii on olukord ka praegu ja see toimib hästi, pole põhjust seda muuta. Olen aga alternatiivina valmis edaspidi andma vallale teemaaks Sepikoja kinnistu lõunapoolse serva (ka selle kohta tegin ühe joonise) kui vald on sellise vahetusega nõus. See on muidugi pikem protsess, aga võib-olla väärib siiski mõtlemist. Selline muudatus ei häiriks kuidagi tavapäraseid kohalikke liiklejaid. 3. Kolmandaks tekkis lihtsalt küsimus, kas V-Maarja-Rakvere mnt ääres paiknevat Koonu küla osa (see oli vanasti eraldi küla nimega Pühaküla) ei oleks mõtet määratleda miljööväärtuslikuna? Minu arust on seal üks 19-20. sajandivahetusest paremini säilinud külasid vallas; nii majade kui tervikkontseptsiooni osas. 1. Selgitame, et üldplaneeringuga ei ole hajaasustuses üldjuhul näidatud maakasutuse juhtotstarbeid. See aga ei tähenda, et tootmistevõime elluviimine aladel oleks välistatud. Nendel aladel tootmistevõime kavandamisel tuleb igakordselt hinnata tegevuse sobivust piirkonda ning sellega kaasnevaid mõjusid. Sobivuse hindamisel tuleb arvestada erinevate üldplaneeringus toodud tingimuste ja soovitusetega, sh rohevõrgustiku tingimustega, üldiste ehitustingimustega jmt. Täiendatud 24.01.2022 Antud piirkonnas määratud tootmismaa maakasutuse juhtotstarbe piire on korrigeeritud ning eemaldatud Sepikoja ja Visiidi kinnistu lõunapoolsest osalt. 2. Üldplaneeringuga on määratud võimalused, millal omavalitsus võib tee määrata avalikku kasutusse, et tagada juurdepääs kinnisasjale avalikult teelt.

				Üldplaneeringus on toodud võimalus, mitte kohustus. 3. Omavalitsuse hinnangul ei ole otstarbekas antud ala määratlemine miljööalana, kuna terviklikku ruumistruktuuri vmt väärtust alal ei eksisteeri.
33	TMV Green OÜ	EELNÕU 16.11.2021	TMV Green OÜ on arendamas Väike-Maarja vallas (Avispe ja Eipri külas) ca 31 tuulikuga tuuleparki ning kaasanud sinna ka kõik maaomanikud, kes jääksid planeeringu alasse. Oleme teadlikud, et tuulepargi kavandamiseks on vajalik läbi viia kas detailplaneering (juhul kui alad valitakse üldplaneeringuga) või omavalitsuse eriplaneering. Oleme praegusel hetkel tegemas eeltöid planeeringu algatamise ettepaneku ettevalmistamiseks. Meie hinnangul ei ole põhjendatud tuuleenergeetika arendamise välistamine rohevõrgustikus ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Sellise automaatse välistuse puhul ei pruugi olla võimalik leida elektrituulikutele optimaalseid asukohti, mis tasakaalustatult arvestaks nii elanike kui loodusväärtustega ning ühtlasi tagaks elluviidavuse aluseks oleva tehnilise teostatavuse ja majandusliku otstarbekuse. Näeme, et selline lahendus on vastuolus PlanSs 10 esitatud huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõttega. Rõhutame, et riigikohus on oma 26.05.2021 otsuses nr 3-17-2013 leidnud, et tuuleenergia arendamine on oluline avalik huvi ja kohalikul omavalitsusel tuleb teha mõistlikke pingutusi selle nimel, et planeeringutes kavandatud tuulepargi rajamine oleks võimalik. Sooviksime, et üldplaneeringus lubatakse tuulikute rajamine ka väärtuslikele põllumajandusmaadele ja rohevõrgustikku, kui seda tehakse minimaalse keskkonnamõjuga. 1. Tuulikud rajatakse võimalusel põllumassiivide äärde ja juurdepääsuteed rajatakse põllu äärtesse või põllu äärsele metsamaale. 2. Tuulik ei takista rohevõrgustiku toimimist, sest tuulikud paigutatakse üksteisest vähemalt 500-900m kaugusele. Nii	Täname ettepanekute eest. Oleme seisukohal, et tuuleparkide kavandamiseks täiendavate alade avamine Väike-Maarja üldplaneeringuga nõuab laiemat käsitlust koostöös omavalitsuse ning erinevate tuuleparkide arendamisest huvitatud arendajatega. Teavitame üldplaneeringu koostamise käigus huvitatud isikuid arutelu toimumise ajast eraldi kirjaga.

		on piisavad rohealad tagatud nii ulukitele kui muule elusloodusele ja võimalik on säilitada rohevõrgustiku toimimine (tagatud oleks vähemalt 50-100m laiune koridor. 3. Tuuliku kohta on lubatud raadada maksimaalselt 1ha metsa). Tuulikute paigutamisel tuleb lähtuda üldplaneeringus väljatoodud tingimustest, mis juba mainivad nt kõrge loodusliku väärtusega taimkattega alade üldjuhul vältimist. Üldjuhul on Eesti praktikas seatud tingimuseks ka rohevõrgustiku analüüsi läbiviimine detailse lahenduse või projekteerimise etapis, et leida parim võimalik lahendus ja vajadusel leevendada kaasnevat keskkonnamõju. Rohelise võrgustiku alasid ei ole seni käsitletud välistava tegurina, ka ei ole kõikide rohevõrgustiku alade välistamist nõudnud Keskkonnaamet oma täiendavates soovitusetes tuuleparkide planeerimiseks. Leiame, et üldplaneeringus on rohevõrgustiku aladele ja väärtuslikele põllumajandusmaadele tuulikute rajamise välistamine puudulikult põhjendatud. Üldplaneeringu käigus läbiviidud rohevõrgustiku analüüs (Skepast&Puhkim juuni 2021) ei ole peetud vajalikuks tuulikuid ja tuuleenergeetika arendamist isegi mainida, rääkimata selle välistamisest. Leitud on, et Väike-Maarja valla rohevõrgustiku sidusus on suhteliselt hea ja funktsioneerimine tagatud (lk 3). Eelnevast tulenevalt ei ole ilmselt peetud vajalikuks rohevõrgustiku alade ranget kaitsmist, lubatud on tavapärane majandustegevus. Suurimate rohevõrgustiku konfliktidena on nähtud raudteed ja maanteed. Arusaadavatel põhjustel on keelatud ulatuslik maade tarastamine ja ka üldjuhul suurte taristu objektide nagu maanteed ja jäätmeoidlad, rajamine (viimased on siiski keskkonnamõju hindamise tulemuste alusel lubatud). Analüüsi tulemustele ja üldplaneeringu seletuskirja ptk 5.1. seatud tingimustele tuginedes leiame, et tuuleenergia arendamise kaalumise võimalikkus rohevõrgustiku aladel on ebaproportsionaalselt ja põhjendamatult välistatud. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 4.6 toodud tingimused sätestavad, et väärtuslikku põllumaad tuleb kasutada	
--	--	---	--

			üldjuhul põllumajanduslikuks tegevuseks. Leiame, et olukorras, kus seataks täpsemad tingimused (vt ülalpool toodud tingimus 1) ja põllumaa omanikud on ise tuuliku püstitamist huvitatud, ei ole põhjendatud välistada tuulikute püstitamise kaalumise ka väärtuslikel põllumajandusmaadel. Kuna ka riigikogu ei ole suutnud otsustada väärtuslike põllumajandusmaade kaitset tagava seaduseelnõu vajalikkust (seadust on teadaolevalt ette valmistatud alates 2013.aastast), ei ole põhjendatud avaliku huvi ühepoolne, ainult põllumajanduslikku kasutamist soosiv planeeringulahendus Väike-Maarja vallas. Tuuliku lubamisel väärtuslikule põllumajandusmaale ja roheline võrgustiku aladele võiks arvesse võtta selle märkimisväärset kasu ühiskonnale ja keskkonnale. Olulisemad punktid ühiskondlikust kasust on toodud täpsemalt kirjas. Eelnevat arvesse võttes teeme ettepaneku Väike-Maarja valla üldplaneeringu tuuleenergia tootmiseks põhimõtteliselt sobivat ala laiendada, kaasates ka väärtusliku põllumajandusmaa ja rohevõrgustiku alad vähemalt Avispe ja Eipri külade piirkonnas (Joonisel 1 toodud alad, mis oleme lisanud ka vektorandmetena SHP failina). Peame vajalikuks täiendavalt kaaluda tuuleenergeetika välistamist väärtuslikul põllumajandusmaal ja rohevõrgustiku aladel kogu valla territooriumil, et tagada laialdasemad võimalused Eesti kliimaeesmärkide täitmiseks vajaliku tuuleenergeetika arendamiseks. Ühtlasi on sellise põhjendamatu piirangu lisamine üldplaneeringusse õiguslikult kaheldav, mistõttu on üldplaneeringu lahendus edaspidi hõlpsalt vaidlustatav.	
34	PTP Mets tulundusühistu, Tarmo Vara OÜ	EELNÕU 16.11.2021	Järgneva esitame vastuväited ja ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise aruande eelnõule. 1.Ei nõustu rohevõrgustiku alade paigutamisega järgmistele katastriüksustele tabel 1 (leitav kirjast).	Metsamaa asumine rohevõrgustikus ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Maaomanik võib kasutada reserveeritud ala praegusel katastris registreeritud sihtotstarbel edasi seni kuni ta seda soovib. Oluline on tagada

		Nimetatud alad on aktiivses metsamajanduslikus kasutuses ning omanikud soovivad jätkata metsade majandamisega seadusandluses ettenähtud korras, lähtuvalt metsaseadusest ja teistest metsa majandamist reguleerivatest õigusaktidest. Nimetatud alad on omanikele elutähtsad ainsa sissetuleku kindlustamiseks oma erialasel tööl. Ettepanek: Arvata tabelis 1 olevad alad välja rohevõrgustiku alast.	rohevõrgustiku toimimine tagades ühenduste elupaikade vahel, mis hõlbustaks looma- ja taimeliikide isendite liikumist toitumis-, paljunemis- ja puhkealade vahel võimaldades infovahetuse ja levikut. Üldplaneeringu koostamisel ei ole arvestatud katastriüksuse piire, sest need võivad muutuda - kaardil olevaid katastriüksuse piire tuleb seetõttu käsitleda taustainfona ja need võivad muutuda lähtuvalt varem kehtestatud üld- või detailplaneeringute alusel tehtavate maakorralduslike toimingute alusel.
		2. Ei nõustu väärtusliku maastiku ala paigutamisega 66001:005:1080 kinnistul. Väike-Maarja valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) aruande eelnõus on öeldud, et väärtuslikuks maastikuks määratud alade näol on tegemist nii traditsiooniliste kultuurmaastikega, kus on säilinud ajalooline asustusstruktuur ja maastikumuster ehk traditsiooniline külamaastik (põllumajandusmaastik), kui ka mõisa ja mõisapark. Karku kinnistule ei vii ühtegi avalikku teed ega ole seal hooneid, parke ega ka põllumaad. Sellest lähtuvalt teeme ettepaneku Karku maaüksus arvata välja väärtuslike maastike alalt.	Ala asumine väärtuslikul maastikul ei tähenda automaatselt tegevuspiiranguid teile kuuluval katastriüksusel. Väärtuslik maastik on terviklik süsteem, mis koosneb väikestest osistest ning seda ei määratleta katastriüksuse põhiselt. Eelnevalt tulenevalt ei pea me põhjendatuks ühe katastriüksuse väljalõikamist väärtuslikust maastikust, mis moodustab piirkonnas olulise tervikliku süsteemi ja on oluliseks kultuuriliseks väärtuseks piirkonnas.

35	Artiston vara OÜ	Kinnis-	EELNÕU 17.11.2021	1. Rohevõrgustikku on hetkel kaasatud märkimisväärne osa valla territooriumil paiknevast metsamaast (sh. majandatavast erametsamaast). Näiteks Kärü, Tuulivere, Imukvere, Liivaküla, Salla, Jäätma, Kaavere, Raeküla jne. piirkonnad, kus paiknevad valdavalt majandatavad metsad, sh. erametsad. Ettepanek on Kärü, Tuulivere, Imukvere ja Liivaküla piirkondade eramaade väljaarvamine rohevõrgustikust. Hetkel on üldplaneeringu seletuskirja eelnõu järgi seatud lisanduvad piirangud maaomandi kasutamisele, mis on määratud rohevõrgustikku. Kuna väljatoodud rohevõrgustik paikneb valdavalt metsamaal, seatakse täiendavaid piiranguid metsade majandamisele ning ka taristu (sh. metsateede rajamisele). Näiteks planeeringu eelnõu lk.43: <i>Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud. Raadamise lubamisel tuleb tagada rohevõrgustiku sidususe säilimine. Sidususe säilimiseks vajalike tingimuste määramiseks koostatakse eksperthinnang, va kaitsevööndiga ehitise korrashoiuks vajalike nõuete täitmiseks.</i> Samas rajamaks taristut metsade efektiivsemaks majandamiseks on kavandatava taristu aluse metsamaa raadamine vältimatu. Lisaks sellele lk. 43: <i>Rohevõrgustiku koridoride alal säilitada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses, vajadusel rajada uushaljastus (puude istutamine võrade liitumisega, põõsarinde rajamine jms), et tekkis rohevõrgustiku sidusus.</i> Antud sõnastus annab eelduse oletada, et kohalikul omavalitsusel on õigus seada rohekoridoris asuvale metsamaale täiendavaid piiranguid (elkõige piiranguid uuendusriiete teostamisele). Samas jääb selgusetuks kõrghaljastuse kui mõiste sisu. Samas reguleerivad Eestis metsade majandamist nii Metsaseadus kui ka Looduskaitseadus. Seega tundub täiendavate piirangute seadmine ebavajalik. Teisalt, seades täiendavaid piiranguid maaomandi kasutamisele, oleks vajalik välja tuua ka võimalike piirangute poolt põhjustatud saamatajääva tulu kompensatsioonimehhanismid.	1. Selgitame, et metsamaa asumine rohevõrgustikus, ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Antud aladel raiete kavandamine tähendab esmajärjekorras rohevõrgustiku säilimise vajadusega arvestamist.
				2. Tulenevalt väärtusliku põllumaa määratlusest ning hetkel esitatud rohevõrgustiku planeeringust on hetke üldplaneeringu eelnõu järgi Väike-Maarja valla territooriumil pea täielikult välistatud taastuenergia tootmisüksuste (nii elektrituulikute kui ka päikeseparkide) rajamine. Samas võttes aluseks käesoleva hetke energiakandjate hinnatasemeid ning tulevikuprognoose võib maaomanikel tekkida huvi ka oma omandi alternatiivseks kasutamiseks roheenergia tootmisel. Sellest tulenevalt peaks maaomanikul säilima võimalus omandi võimalikult efektiivseks kasutamiseks. Vastasel juhul, seades täiendavaid piiranguid maaomandi kasutamisele, oleks vajalik välja tuua ka võimalike piirangute poolt põhjustatud saamatajääva tulu kompensatsioonimehhanismid.	2. Oleme seisukohal, et tuuleparkide kavandamiseks täiendavate alade avamine Väike-Maarja üldplaneeringuga nõuab laiemat käsitlust koostöös omavalitsuse ning erinevate tuuleparkide arendamisest huvitatud arendajatega. Teavitame üldplaneeringu koostamise käigus huvitatud isikuid arutelu toimumise ajast eraldi kirjaga.
36	P.Järvamägi, Kivi- murru talu		EELNÕU 16.11.2021	1. Järgnevaga esitame vastuväited ja ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise aruande eelnõule. Ei nõustu rohevõrgustiku alade paigutamisega 92701:003:0113 katastriüksusele. Nimetatud ala on aktiivses metsamajanduslikus kasutuses ning omanikud soovivad jätkata metsade majandamisega seadusandluses ettenähtud korras, lähtuvalt metsaseadusest ja teistest metsa majandamist reguleerivatest õigusaktidest.	Selgitame, et metsamaa asumine rohevõrgustikus, ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Antud aladel raiete kavandamine tähendab esmajärjekorras rohevõrgustiku säilimise vajadusega arvestamist.

			Nimetatud alad on omanikele elutähtsad ainsa sissetuleku kindlustamiseks oma erialasel tööl. Ettepanek: Arvata tabelis 1 olev ala välja rohevõrgustiku alast.	
37	K.Järvamägi, Vanajõe	EELNÕU 16.11.2021	1. Ei nõustu rohevõrgustiku alade paigutamisega 92701:003:0053 katastriüksustele (Vanajõe). Nimetatud ala on aktiivses metsamajanduslikus kasutuses ning omanikud soovivad jätkata metsade majandamisega seadusandluses ettenähtud korras, lähtuvalt metsaseadusest ja teistest metsa majandamist reguleerivatest õigusaktidest. Nimetatud alad on omanikele elutähtsad ainsa sissetuleku kindlustamiseks oma erialasel tööl. Ettepanek: Arvata tabelis 1 olev ala välja rohevõrgustiku alast.	Selgitame, et metsamaa asumise rohevõrgustikus, ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Antud aladel raiete kavandamine tähendab esmajärjekorras rohevõrgustiku säilimise vajadusega arvestamist.
38	Järvamägi, Läll jt	EELNÕU 16.11.2021	Järgneva esitamise vastuväited ja ettepanekud Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise aruande eelnõule. 3.2. Hajaasustusala <i>Tabel 2. Piirkondlikud ehitustingimused Väike-Maarja valla hajaasustusaladel</i> <i>Haljastus: Kõrghaljastusega elamukruntidel tuleb olemasolev väärtuslik kõrghaljastus säilitada väljaspool õueala või detailplaneeringuga määratud hoonestusala vähemalt 70% ulatuses, kuid sealjuures võib läbi viia valik- ja hooldusraieid.</i> Maakatastriseaduses puudub mõiste <u>elamukrunt</u>. Seega jääb arusaamatuks, mida konkreetselt seletuskirjas silmas peetakse. Leiame, et terminid peaksid ühilduma teistes seadusandluses väljatoodud mõistetega. 70% nõue on põhjendamata. Valik- ning hooldusraieid saab läbi viia üksnes metsamaal Metsaseaduse alusel. Valik- ja hooldusraietel on nõutavad kehtivad inventeerimisandmed. Elamumaal metsaseadus ei kehti, seega ei saa seal ka teostada raieid metsaseaduse tähenduses. Samuti peab olema omanikul rohepõrde tingimustes otsida võimalusi roheenergia kasutamiseks, nt päiksepaneelide paigaldamiseks, mis ei ole tiheda kõrghaljastuse tingimustes võimalik. Ettepanek sõnastada eelnev punkt järgmiselt: Kõrghaljastusega elamumaal tuleb võimaluse korral olemasolev väärtuslik kõrghaljastus säilitada õuealal või detailplaneeringuga määratud hoonestusalal vähemalt 20% ulatuses.	Korrigeerime sõnastust edasise üldplaneeringu koostamise käigus.

			<u>Rohealad:</u> <i>Ettepanekute tegemisel ei lähtuta kinnistu omandivormist vaid lähtutakse rohevõrgustiku toimimise vajadustest.</i> Ei saa nõustuda, et rohevõrgustiku planeerimisel ei arvestata omandivormi, vaid lähtutakse üksnes rohevõrgustiku toimimise vajadustest. Rohevõrgustiku alasid tuleb eelkõige planeerida riigimaadele, et mitte piirata eraomandi kasutamist. Ettepanek: Eraomandi kasutuse piiramisel tuua välja toetusmeetmed või kompensatsioonimehhanismid ning näidata ära teised võimalikud variandid nimetatud probleemi lahendamiseks ning planeerida rohealade paigutamine valdavalt riigimaadele.	Selgitame, et metsamaa asumine rohevõrgustikus, ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Antud aladel raiete kavandamine tähendab esmajärjekorras rohevõrgustiku säilimise vajadusega arvestamist.
			<u>4.2.3. Rohevõrgustik</u> Tingimused rohevõrgustiku säilimiseks <i>Rohelise võrgustiku aladel tuleb vältida ulatuslikku maade tarastamist. Rohelise võrgustiku alal paikneva kinnistu tarastamine on lubatud vaid õueala (määratud Eesti põhikaardil või detailplaneeringuga) ulatuses, välja arvatud juhul, kui tarastamine on õigustatud tulenevalt maade põllumajanduslikust kasutusest.</i> Ühtse Põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegia arengukava II sambas on ette nähtud ühe meetmena metsandussektori konkurentsivõime parandamine. Selle meetme all toetatakse muuhulgas investeringuid metsa kliimamuutuste vähendamiseks. Ühe meetmena on välja toodud ulukikahjustuse ennetamiseks vajalike meetmete rakendamist, mis sisaldab ka aia paigaldamist rajatud metsakultuuride kaitseks. Seega ei saa piirata tara kasutamise lubamist üksnes põllumajandusliku kasutuse õigustamiseks. Ettepanek: lisada tarastamise õigustatus ka tulenevalt maade metsamajanduslikust kasutusest järgnevas sõnastuses: Rohelise võrgustiku aladel tuleb võimalusel vältida ulatuslikku maade tarastamist. Rohelise võrgustiku alal paikneva kinnistu tarastamine on lubatud vaid õuealal (määratud Eesti põhikaardil või detailplaneeringuga), välja arvatud juhul, kui tarastamine on õigustatud tulenevalt maade põllumajanduslikust või metsanduslikust kasutusest.	Arvestame Teie tehtud ettepanekuga ning selgitame lisaks, et rohevõrgustiku eesmärgiks on tagada ühenduste elupaikade vahel, mis hõlbustaks looma- ja taimeliikide isendite liikumist toitumis-, paljunemis- ja puhkealade vahel võimaldades infovahetuse ja levikut., mistõttu rohevõrgustiku koridori alal ei ole lubatud rajada loomade liikumist takistavaid piirdeaedu. Kui soovitakse rajada piirdeaedu, võib seda lubada rohevõrgustiku sidususe säilimise alase eksperthinnangu alusel ja tagada vähemalt ca 50 m vaba läbipääsuga liikumiskoridori säilimine rohekoridoris. Korrigeerime tingimuse sõnastust.
			<u>Tingimused rohekoridorides</u> <i>Ehitusõigusega kinnistu suurus peab olema min 2 ha ning tagatud laius vähemalt 50 m. Aiaga piiratud õueala suurus rohelise võrgustiku alal on kuni 0,3 ha, õuealade vaheline kaugus 200 m. Tagatud peab olema hajaasustusele omane avatud ruum ja ulukite vaba liikumine.</i> Ehitusõigusega kinnistu suurus (2 ha) ning piiratud õueala suurus (0,3 ha) ei ole põhjendatud. Kinnistu suurusele piiri seadmisel tuleb lähtuda ka naaberkinnistu omandist (nt võib omanikul olla kolm alla 2 ha suurust kinnistut kõrvuti, kuid selle punkti järgi ei saa ta ühelgi neist ehitusõigust kasutada, kuigi omandi suurus on kokku ligi 6 ha) Ettepanek täiendada punkti selliselt, et võetakse arvesse ka omandi kompaktsust. Suurendada õueala suurst 0,3 ha-lt 1ha-le.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus.

			<u>5.1.4. Jalg- ja jalgrattateed</u> Jalg- ja jalgrattateed on kavandatud kvaliteetsema avaliku ruumi loomiseks (sh keskuste ja puhkealade, kodu- ja töökohtade omavaheliseks ühendamiseks) ning keskkonnasäästlike ja tervislike liikumisviiside soodustamiseks. Lisatud on maaomanike nimekiri, kes ei soovi kergliiklustee rajamist Kilti-Pikevere lõigule, kuna see vähendab metsamaa ning põllu- ja loodusliku rohumaa pindala, tekitab omanikele täiendavaid piiranguid ning prügistamist. Ettepanek: mitte rajada Kilti-Pikevere vahele jalg- ja jalgrattateed.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus.
			<u>5.2.8.2 Päikeseenergia</u> Jääb arusaamatuks, kus üldse on võimalik alternatiivenergiat toota võib (tuulegeneraator, päikeseenergia)? Punktis 5.2.8. on öeldud, et Taastuvenergeetika Üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ kohaselt on energeetikavaldkonna üheks peamiseks eesmärgiks vältida soovimatut mõju kliimale, saavutada taastuvenergia suurem osakaal energiavarustuses, tagada energiasäästlike meetmete rakendamine ja energiatootmise keskkonnamõju vähendamine. Senisest enam tuleb kasutada hajutatud energiatootmist, kus energiat toodetakse tarbimiskoha lähedal ning kohalikest ja taastuvatest energiaallikatest. Kasutusele tuleb võtta integreeritud energiatootmise lahendused, mis ühendavad mitu energiaallikat ning võimaldavad soojuse ja elektri koostootmist. Seda eesmärki ei ole arvestatud eratarbija puhul. Piirangud on seatud selliselt, et toota küll võib, kuid võrku müüa ei või (toodetav elektrienergia kogus ei ületa kahekordselt aasta keskmist tarbimiskogust), välja on jäetud võimalus haljastusega kujundada päikseparkide asukohta esteetilisemaks jms lahendused. Ei ole toodud välja põhjendusi, miks ei tohi toodetav elektrikogus ületada kahekordset keskmist tarbimiskogust? Miks ei tohi ettevõtluse energeetikavarustuse paremaks ning säästlikumaks kasutuse arendamiseks anda võimalust kohalikule elanikkonnale taastuvenergia võrku müümiseks ja sellega parandada investeeringute tasuvust? Ettepanekud: Täiendada ja sõnastada ülaltoodud punkte järgmiselt: • Päikseparkide rajamine ei ole lubatud väärtuslikel põllumajandusmaadel suurusega enam kui 2 ha • Tootmiskompleksi tarbeks on lubatud päikesepaneelide lokaalne kasutuselevõtmine tootmisterritooriumil (jätta ära piirang paneelide paigaldamise asukohale, kuna see ei ole põhjendatud) • jätta täielikult välja punkt: Päikeseenergia tootmiseks kasutatava katastriüksuse miinimumsuurus on 1000 m², välja arvatud juhul kui päikeseelektrijaam on mõeldud omatarbeks ning toodetav elektrienergia kogus ei ületa kahekordselt aasta keskmist tarbimiskogust; kuna see ei ole põhjendatud ning üldeesmärkides on toodud välja ühe suunana elektri- ja soojusenergia ning muu toetava taristu kättesaadavuse tagamine ennekoike valla hajaasustatud piirkondades.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus.

			<u>5.1. Rohevõrgustiku tingimused</u> <i>Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad, kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis</i> Metsaga kaetud alade säilitamine on umbmäärane mõiste ning seab eramaa omanikele ettenägematud piirangud. Metsa üks koostis on kasvavad puud, mis vananevad ning lõpuks surevad. Ala ei ole võimalik piiramatult hoida metsaga kaetuna, kuna toimuvad looduslikud protsessid. Seetõttu on nendel aladel vajalik metsa uuendamine, et tagada metsaga kaetud alade jätkusuutlik toimimine. Metsa uuendamise eelduseks on vana metsa raie ning uue metsapõlve rajamine. Lisaks tekitab selline lähenemine ebavõrdset kohtlemist rohevõrgustiku alale ja sellest väljajäävate eramaaomanikele ilma piirangutest tulenevate kompensatsioonimehhanismide väljatoomiseta. Täpsustamata on, mida on mõeldud metsa säilitamise all. Oluline on rohevõrgustiku toimimine, mitte raiete piiramine Ettepanek sõnastusele: Rohevõrgustiku säilitamiseks põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud aladel uuendada raiesmik raiete järgneval uuendamisperioodil, kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus. Sõnastust korrigeeritakse. Sõnastust täiendatud, et: „Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad haljasribad ja puittaimestikuga kaetud alad”
39	Eraisik M. Püks	EELNÕU 16.08.2021	Palun määrata avalikuks kasutamiseks Liivakülas asuv eratee, nimetusega Kilti mõis - Liivaküla, reg nr 2875831, tee lõik 0-964 m, mis läbib katastriüksuse Argo 92601:001:0133.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus.
40	Eraisik K. Aun	EELNÕU 18.11.2021	Palun välja jätta rohevõrgustiku alast järgnev katastriüksus: 1. Otsa, Edru küla, Väike-Maarja vald (katastritunnus 66001:004:0070). Eelnõus on sätestatud, et rohevõrgustiku koridoride alal säilitada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses, vajadusel rajada uushaljastus (puude istutamine võrade liitumisega, põõsarinde rajamine jms), et tekiks rohevõrgustiku sidusus. See tähendab, et seatud piirangute tõttu ei saa metsomanik vastavalt metsaseadusele enda metsmaad majandada. Kuidas kompenseeritakse täiendavate piirangute	Selgitame, et metsamaa asumine rohevõrgustikus, ei tähenda automaatselt piirangut majandustegevusele. Antud aladel raiete kavandamine tähendab esmajärjekorras rohevõrgustiku säilimise vajadusega arvestamist.

			tõttu maaomanikule tekitatud kahju? Eeltoodust tulenevalt palun rohevõrgustikust välja jätta Otsa katastriüksus (katastritunnus 66001:004:0070) Edru külas.	
41	Eraisik K. Einpalu	EELNÕU 18.11.2021	Taotlus üldplaneeringu käigus Vardja oja ehituskeeluvööndi kaotamiseks ja veekaitsevööndi vähendamiseks 1m-ni Liigvalla külas asuva Vähja kinnistu ulatuses.	Taotlust ei rahuldata. Põhjendused vastuskirjas.